

m:
agazin

JESEN 2019.
BROJ 23
IZDANJE ZA BIH
BESPLATAN PRIMJERAK

*Edukacijom se
gradi povjerenje*

TEMA
BROJA
**Kako edukovati
korisnike
za 21. vijek?**

SVJETSKI
DOGAĐAJI
IFA 2019

TALENTI
**Nemanja
Malešević
teniser**

htc U12 life

Ekran - 6 inča, FHD+ (1080 x 2160p)

Memorija - 4 GB RAM, 64 GB interne memorije + microSD slot

Procesor - Qualcomm Snapdragon 636, Octa-core

Glavna kamera - 16 MP + 5 MP, 4K video, HDR

Prednja kamera - 13 MP, LED blic

Baterija - 3600 mAh

IMATE PRIJATELJE

03

08 **STRANE ZA EKRANE**
m:tel TV - jesen u znaku
dobrih filmova

12 **ZVIJEZDA PONUDE**
Samsung Galaxy
Note 10/10+

22 **DNEVNIK PRIJATELJSTVA**
Jedan poziv mijenja sve-
ne koristi telefon dok
voziš!

POSLOVNI SVIJET

29

56 **SVJETSKI DOGAĐAJ**
IFA 2019 - Novi trendovi
u potrošačkoj elektronici

61 **BRENDVI KOJIMA VJERUJEMO**
Huawei P smart Z

70 **TESTIRAMO**
Sony Xperia L3
LG K50

S DRUGE STRANE

81

90 **HILJADU RIJEČI**
Branko Jungić

96 **U ROMINGU**
Berlin nadohvat ruke

101 **INTERVJU MOBILNIM**
Milan Marić

m:agazin

Godišnji odmori već su iza nas, a putovanja, miris morske obale i so na koži sada su samo dio sjećanja, dok već razmišljamo gdje provesti naredni odmor.

Ipak, svako godišnje doba, pa tako i jesen u koju smo zakoračili, za neke donosi radost, a za vas koji ovo čitate - novo izdanje m:agazina.

A u svijetu tehnologije i inovacija ljetnjeg odmora nije ni bilo. Zato, na narednim stranicama putujemo u Berlin, na IFA sajam, vraćamo se kroz vrijeme u priči o jednoj stolici, a u budućnost gledamo očima Ilona Maska i osnivača najinovativnijih kompanija.

Usput, otkrivamo nove društvene mreže, virimo kroz pop-up selfi kamere, koje su trend u svijetu mobilnih telefona, dok razgovaramo sa glavnim glumcem serije koja će vas prikovati za TV ekrane i predstojeće kišne dane učiniti ugodnijim.

IMPRESUM

JESEN 2019.
BROJ 23
IZDANJE ZA BiH
BESPLATAN PRIMJERAK

IZDAVAČ: Mtel a.d. Banjaluka

ZA IZDAVAČA: generalni direktor Marko Lopičić, izvršni direktor za marketing i prodaju Radmila Bojanić

m:agazin TIM: Sandra Stanić, Željka Milinović, Jelena Maksimović, Milica Kondić, Vesna Rodić, Andrea Lazić, Vlatka Repac

U OVOM BROJU ZA m:agazin PIŠU: Sandra Stanić, Milica Kondić, Jelena Maksimović, Mirela H. Mustafić, Predrag Laketa, Darko Bajić, Tijana Tegeltija, Milovan Tatić, Armin Čičak, Stefan Ličina, Dejan Trninić, Jelena Pralica, Jelena Bjelaković i Ljubica Jerotijević

LEKTOR: Saša Četojević

DIZAJN: Marina Jungić / Aquarius

PRELOM I PRIPREMA: Marina Jungić / Aquarius

ADRESA REDAKCIJE: Vuka Karadžića 2, 78 000 Banjaluka // TELEFON: 051/240-875, 240-250 // FAX: 051/216-110

E-MAIL: magazin@mtel.ba // WEB: www.mtel.ba

ŠTAMPA: Compex d.o.o, Braće Pišteljića 1, 78 000 Banjaluka

TIRAŽ: 3.000

IZLAZI KVARTALNO

NUDIMO VAM

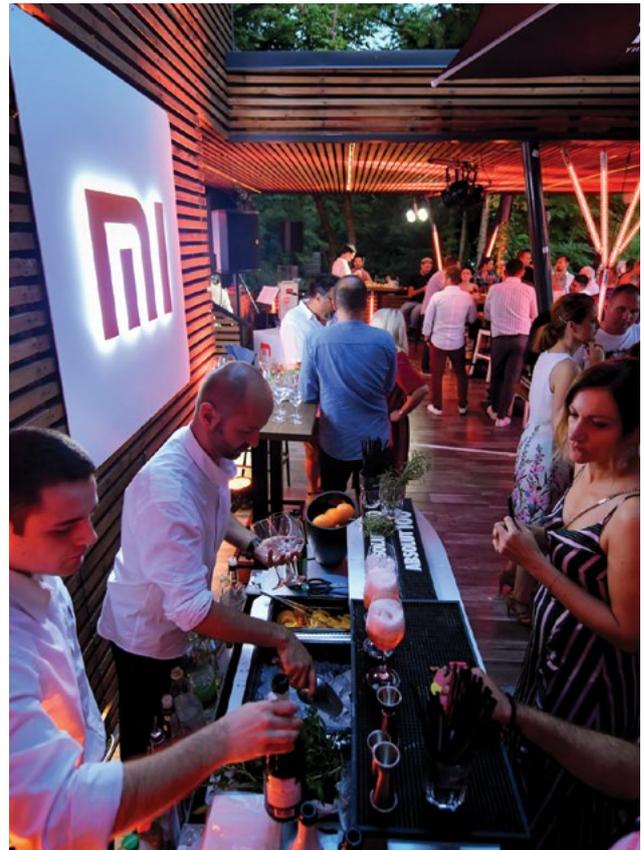

DOBRO DOŠLI U SVIJET XIAOMI TELEFONA U PONUDI KOMPANIJE M:TEL

PIŠE: MILICA KONDIĆ

Radmila Bojanić, izvršni direktor za marketing i prodaju kompanije m:tel

Xiaomi telefoni, koji su kvalitetom i prihvatljivom cijenom oduševili cijeli svijet, ovo ljeto su stigli u ponudu kompanije m:tel. Korisnici m:tel usluga tako su u prilici da isprobaju vrhunske modele telefona - Xiaomi Redmi 7A, Xiaomi Redmi Note 7, Xiaomi Mi 9T, Mi 9 i Mi A3.

Njihovim uvođenjem u ponudu, kompanija m:tel je nastavila uspješnu praksu da svojim vjernim korisnicima, ali i onima koji će to tek postati, učini dostupnim telefone koji plijene pažnju i za kojima vlada veliko interesovanje.

Na promociji ovog brenda, koju je kompanija m:tel organizovala u saradnji sa kompanijom Comtrade Distribution d.o.o. Sarajevo, a koja je održana 25. jula ove godine u Banjaluci, izvršni direktor za marketing i prodaju kompanije m:tel Radmila Bojanić istakla je da kompanija m:tel, kao tehnološki lider na tržištu, nastavlja trend premijernog predstavljanja najboljih uređaja popularnih brendova.

„Sa kompanijom Comtrade Distribution imamo odličnu dugogodišnju saradnju, a ovaj put smo zajedno, u skladu sa potrebama i željama naših korisnika, doveli svjetski sve popularniji brend Xiaomi. Upravo to nas čini prvim telekom operaterom u BiH koji je uveo uređaje ovog proizvođača u svoju ponudu“, istakla je Bojanićeva.

Direktor kompanije Comtrade Distribution d.o.o. Sarajevo Adnan Subašić izuzetno je zadovoljan što zajedno sa kompanijom m:tel promoviraju brend Xiaomi, koji se u posljednjih nekoliko godina probio na sam vrh kada su u pitanju proizvođači pametnih telefona.

„Xiaomi je danas cijenjen brend, koji je stekao naklonost kupaca širom svijeta. Kompanija koja je krajem 2010. godine nastala kao startup, devet godina kasnije izrasla je u jedan od vodećih proizvođača u mobilnoj industriji. Comtrade Distribution u svojoj ponudi nudi veliki izbor telefona, a u saradnji sa kompanijom m:tel, kupcima i korisnicima ovog telekom operatera trenutno su dostupni i Xiaomi modeli“, rekao je Subašić.

Brend Xiaomi je postao sinonim za „best buy“ telefone, odnosno uređaje koji kupcima nude najbolji odnos cijene i kvaliteta. U kombinaciji s nekom od m:tel tarifa, Xiaomi Redmi 7A, Xiaomi Redmi Note 7, Xiaomi Mi 9T, Mi 9 i Mi A3 pružiće vam potpuni užitek u neograničenoj komunikaciji.

Više informacija o Xiaomi modelima potražite na www.mtel.ba ili u nekoj od m:tel poslovnica.

NUDIMO VAM

Besplatno
prvih 8 sedmica
svim pretplata i dopuna
korisnicima!

M:TEL NAJSIGURNIJA MREŽA U BiH

PIŠE: MILICA KONDIĆ

*Uspostavljena saradnja sa njemačkom kompanijom
SecuCloud za sigurno surfovanje internetom*

Kompanija m:tel pokrenula je novu uslugu pod nazivom Siguran Net, koja podrazumijeva potpuno bezbjedno surfovanje putem m:tel mobilnog interneta. Usluga je pokrenuta kao nastojanje m:tel-a da zaštiti svoje korisnike od internet prevara ili pokušaja prevara, te m:tel korisnici sada mogu bezbrižnije surfovati internetom uz dodatni vid zaštite ličnih podataka.

Ova usluga realizuje se u saradnji sa njemačkom kompanijom SecuCloud, koja saraduje sa velikim brojem telekoma u svijetu, a koja je specijalizovana za sigurnost na internetu. Ova vrsta usluge pruža sigurnu platformu za korisnike koji uživaju na internetu čineći da njihove bankarske transakcije budu sigurnije, pružajući dodatnu zaštitu od potencijalnih krađa podataka, krađe identiteta, virusa ili sličnih internet zlonamjernih programa.

Uslugu Siguran Net nakon osam sedmica besplatnog korištenja, korisnici Pretplata i Dopuna tarifa kompanije m:tel mogu jednostavno da produže, odnosno aktiviraju pozivom na *100#, slanjem SMS-a, pozivom m:tel Call centra, putem m:go aplikacije ili putem stranice **sigurannet.mtel.ba**.

Cijena usluge Siguran Net je samo 1,17 KM mjesečno za Pretplata korisnike, odnosno 1,17 KM za 30 dana korištenja za Dopuna korisnike, a aktiviranjem ove usluge SecuCloud trenutno blokira potencijalne prijetnje koje otkrije i omogućava korisnicima da slobodno i bez ograničenja surfuju internetom.

Više detalja o usluzi Siguran Net potražite na adresi **sigurannet.mtel.ba**.

SPAKUJTE SVOJ SAVRŠENI PAKET

PIŠE: JELENA MAKSIMOVIĆ

Pickbox NOW videoteka bez naknade do kraja godine

Najpouzdaniji i najbrži optički internet u zemlji, TV sadržaji za svakog uz najmodernije TV funkcionalnosti, neograničeni razgovori i najbolji uređaji uz mogućnost kupovine na rate, samo su dio onoga što dobijate izborom m:tel TV Paketa.

Pored svega navedenog, svi korisnici TV Paketa, do 30. decembra 2019. godine mogu da uživaju i u bogatim filmskim i serijskim sadržajima Pickbox NOW videoteke bez naknade.

Sve što je potrebno jeste da u toku oktobra 2019, putem svog m:tel TV upravljača odaberete opciju IPTV Shop i u okviru dodatnih videoteka aktivirate Pickbox NOW promo.

U videoteci vas, između ostalog, očekaju serije: Batist, Stranci, Ulov, Crvene sjenke, Obmana, Povratak u život, Krv, Rivijera, Vikinzi, Moć, Kondor, Let heroja, te mnoge druge. Tu su i neodoljivi crtači za najmlađe, kao i svjetski poznati filmski klasici za sve generacije i ukuse.

A onima kojima je potreban novi TV ili neki drugi dodatni uređaj, poput Play Station-a sa igricom FIFA 2019 i dva džojstika, preporučujemo kupovinu uređaja na rate bez kamata.

Dodatne informacije potražite na adresi www.mtel.ba ili pozivom na broj telefona **0800 50 000**.

STRANE ZA EKRANE

M:TEL TV

JESEN U ZNAKU DOBRIH FILMOVA

PRIPREMILI: MIRELA H. MUSTAFIĆ I PREDRAG LAKETA

CINEMAX

DIVNA VREMENA

Film „Divna vremena“ pripada kategoriji ostvarenja koja kritičari ocjenjuju kao ona sa vrhunskim scenarijem. TV CINEMAX, 26. oktobra, u 21.55 časova.

Bogata i prilično dokona Evi Miler Tod, pejzažni arhitekta, živi sa mužem Klausom, plastičnim hirurgom, u njihovoj raskošnoj vili. Jednog dana, pripit od crnog vina, Klaus izda oglas da traži spremačicu napisavši tekst: „Traži se rob (ž/m).“ Šokiran brojem osoba obučenih u kožu, koje se pojave na njegovim vratima, on spoznaje da je njegov oglas shvaćen bukvalno. Na zahtjev zgrožene Evi, Klaus kaže svim kandidatima da odu kućama, ali ubrzo primi neočekivani poziv od Bartosa. Dotjeran, obrazovan i uvijek na usluzi, Bartos pokazuje spremnost da uđe u tradicionalniji odnos između gospodara i sluga. Nakon manjih problema u početku, Miler Todovi počinju da uživaju u zadovoljstvima koja im pruža njihov

novi sluga, kome se kasnije pridružuje i njegova mlađa supruga Lana, ali situacija ubrzo izmiče kontroli.

CINEMAX

ŠAPAT ULICE

TV CINEMAX, po ustaljenom običaju, priređuje dobra filmska ostvarenja. Film „Šapat ulice“ svakako spada u tu grupu, a na programu je u nedjelju, 27. oktobra, u 20.00 časova.

Smješten u Harlem sedamdesetih godina prošlog vijeka, film „Šapat ulice“ je bezvremena i dirljiva ljubavna priča o neraskidivoj vezi jednog para i bliskosti unutar afričko-američke porodice, ispričana iz ugla 19-godišnje Tiš Rivers. Kćerka i buduća supruga Tiš živo se sjeća poštovanja i povjerenja koji su zblížili nju i njenog vjerenika Alonza Hanta, umjetnika poznatog po nadimku Foni. Prijatelji iz djetinjstva, a sada zaljubljeni par, sanjaju o zajedničkoj budućnosti, ali njihovi planovi se odgađaju kada Fonija uhapse zbog zločina koji nije počinio.

HBO

UDOVICE

TV HBO donosi nam fenomenalan akcioni triler „Udovice“, koji je na programu 26. oktobra 2019. godine, u večernjem terminu od 22.05 časova.

Dobitnik „Oskara“ za režiju Stiv Mekvin (Dvanaest godina ropstva) i koscenaristkinja i popularna spisateljica Džiljen Flin (Iščezla) tvorci su ovog brzog, savremenog trilera o zločinu, strasti i korupciji. „Udovice“ su priča o četiri žene koje nemaju ništa zajedničko, osim dugova svojih mrtvih muževa koji su se bavili kriminalom. Radnja se odvija u savremenom Čikagu, u vrijeme velikih političkih previranja, a napetost raste kada Veronika (dobitnica „Oskara“ Vajola Dejvis), Linda (Mišel Rodrigez), Alis (Elizabet Debicki) i Bel (Sintija Eri-vo) uzmu sudbinu u svoje ruke i odluče da izgrade budućnost za sebe.

HBO 2

FORMULA USPJEHA

Ekskluzivno na TV HBO 2 – film „Formula uspjeha“, sa Bredom Pitom u glavnoj ulozi, možete pogledati u nedjelju, 27. oktobra, u 20.40 časova.

Zasnovan na istinitoj priči, „Formula uspjeha“ je film za svakog ko je ikada sanjao o tome da krene u borbu protiv sistema. Bred Pit igra Bilija Bina, generalnog menadžera „Oklend Ejza“, koji pokušava da sastavi tim i doživljava proviđenje: sve konvencionalno znanje o bezbolu je pogrešno. Prisiljen da sa ograničenim sredstvima stvori novi tim, Bin će morati da nadmudri bogatije klubove. Ovaj nekadašnji sportista udružuje se sa ekonomistom Piterom Brendom, koji je diplomirao na Jejlu, i zajedno s njim počinje da angažuje jeftine igrače koje su skauti proglasili lošim, ali koji su i te kako sposobni za dobru odbranu, oprčavanje i pobjede. To je više od bezbola, to je revolucija koja predstavlja izazov tradicionalnom načinu treniranja, a Bin postaje glavna meta za sve koji ga optužuju da bezbol ostavlja bez srca i duše.

Ove jeseni uživajte u neodoljivoj ponudi Pickbox NOW videoteke, a akcenat stavljamo na tri serije evropske produkcije koje su osvojile srca publike širom svijeta.

PICKBOX

POVRATAK U ŽIVOT

Back To Life

„Povratak u život“ (2019) je nova britanska komedija koja tematizuje izlazak iz zatvora i pokušaj novog početka. Scenario za ovu duhovitu, inteligentnu, zabavnu i pomalo crnohumorističku seriju napisala je briljantna Dejzi Hagard (Episodes, Uncle) u saradnji s nagradivanom spisateljicom Lorom Solon. Dejzi Hagard tumači i glavnu ulogu Miri. To je priča o emocionalno oštećenoj ženi u tridesetima i njenoj potrazi za iskuspljenjem.

Hagardova tumači ulogu Miri, koja je upravo puštena na slobodu iz zatvora u kojem je provela posljednjih 18 godina zbog teškog zločina. Naime, Miri je prije 18 godina ubila svoju najbolju prijateljicu. Iako je optužena za težak zločin, Miri i dalje uspijeva izazivati saosjećanje i simpatije kod gledalaca. Sada, u kasnim tridesetim, bez posla i bez prijatelja, nema izbora nego da se preseli nazad kod svojih roditelja. Miri očajnički želi da nastavi svoj život i da zaboravi prošlost, no u malom gradu, gdje je njen zločin najdramatičnija stvar koja se ikada dogodila, hoće li joj iko dozvoliti da nastavi dalje?

SKRIVENI: PRVOROĐENI

Hidden: Förstfödd

Ništa nije onako kako se čini u švedskom fantastičnom trileru „Skriveni: Prvorodeni“ (2019). Očekuju vas mračne tajne, neočekivani identiteti i natprirodne sile u zadivljujućoj modernoj Švedskoj. Spojem paranormalnog, tvrdog realizma i psihološke drame, ova uzbuđujuća serija bavi se pitanjem kako je to biti autsajder. Inspirisana skandinavskom kulturom i nordijskom mitologijom, serija „Skriveni“ je priča o onima koji se ne uklapaju u kalup normalnog društva.

Stokholm više nikad neće biti isti

Serija se zasniva na romanu istog imena pisca Filipa Aleksandersona. U glavnoj ulozi je Avgust Vitgenstajn (The Crown), koji tumači ulogu Džonasa, studenta prava, koji doživi ozbiljnu nesreću koja će mu promijeniti život. Postaje očigledno da ga neko pokušava uloviti i on je prisiljen da pobjegne u stokholmske sjene sa svojom bivšom djevojkom Rebekom (Jozefin Jungman). Saznaje da nije ljudsko biće te pokušavajući otkriti svoje porijeklo, spoznaje sasvim novi svijet.

U međuvremenu bivšu policajku Viveku Eld (Izabela Skorupko) zaposli tajno društvo da istraži seriju brutalnih ritualnih ubistava, što u njen život vrati događaje iz prošlosti. Kako se priča otkriva, tako se Džonasov put isprepliće s Vivekinim, što ih vodi do skrivenih tajni. Natprirodne sposobnosti, tajna društva, jurnjava automobilima, klanovi ratnika i zadivljujuća energetska polja te još mnogo uzbuđenja očekuju vas u ovoj švedskoj fantastičnoj poslastici.

KRV

Blood

„Krv“ (2018) je nova irska krimi-serija u Pickbox NOW videoteci. Premijerno možete gledati cijelu sezonu ove izazovne krimi-poslastice, koja je okarakterisana kao psihološki triler i irski noir. Bavi se zakopanim porodičnim tajnama, sjećanjima i uticajem prošlosti na sadašnje vrijeme.

Ket Hogan (Karolajna Mejn) je žena koja bježi od svoje prošlosti, no kad njena majka Meri (Ingrid Krejgi) „slučajno“ umre, Ket je primorana da se suoči sa svojom porodicom, koju izbjegava posljednjih deset godina. Uvijek je bila crna ovca u porodici, a sada ovaj neugodni porodični sastanak probudi zle demone prošlosti i obasja sumnjom majčinu smrt.

Koliko god Ket želi da vjeruje da je smrt njene majka bila nevinna, počinje uvidati da njen otac Džim (Adrijan Danbar) ima rupe u priči i njene sumnje počinju da se gomilaju. Sedam dana nakon Merine smrti Ket pokušava da otkrije istinu gledajući u prošlost da bi razumjela sadašnjost.

Sve serije dostupne su u Pickbox NOW videoteci.

DOPUNA

DOPUNI M:TEL RAČUN ONLAJN

PRIPREMILA: JELENA MAKSIMOVIĆ

Izaberi najlakši način dopune svog m:tel računa! U samo dva koraka, učini to onlajn!

Pored klasične kupovine dopune na više od 10.000 prodajnih mjesta ovlaštenih m:tel posrednika u BiH, m:tel korisnicima je dostupan i servis za onlajn dopunu računa, kako bi svoj račun mogli dopuniti u bilo koje doba dana i noći, gdje god se nalazili.

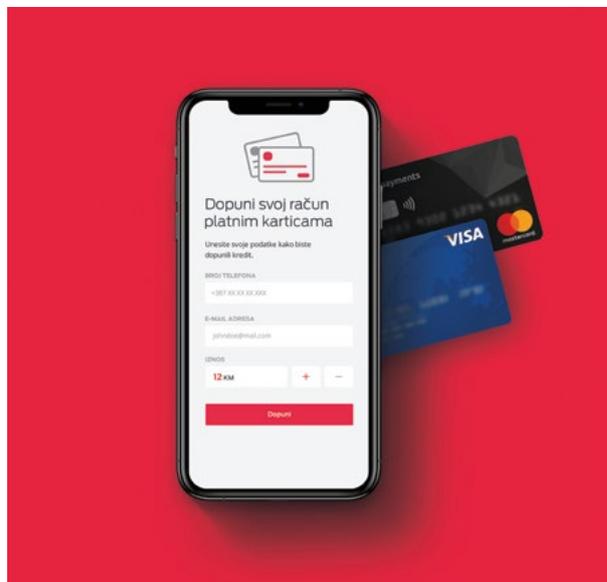
Korisnici m:tel Dopuna ili Kombinuj brojeva račun mogu dopuniti onlajn pomoću Visa, MasterCard ili Maestro platnih kartica bilo koje banke.

Proces je jednostavan. Na sajtu **www.mtel.ba** otvori stranicu Dopuna, idi na opciju Dopuni se. U samo dva jednostavna koraka obavi dopunu bilo kojeg Dopuna ili Kombinuj broja iznosom u rasponu od 2 do 50 KM.

Platna kartica, internet konekcija, nekoliko klikova i račun je dopunjen!

Uživaj u lakoći korištenja m:tel usluga!

Za više informacija pozovi **066 10 10 10** ili posjeti **www.mtel.ba**.

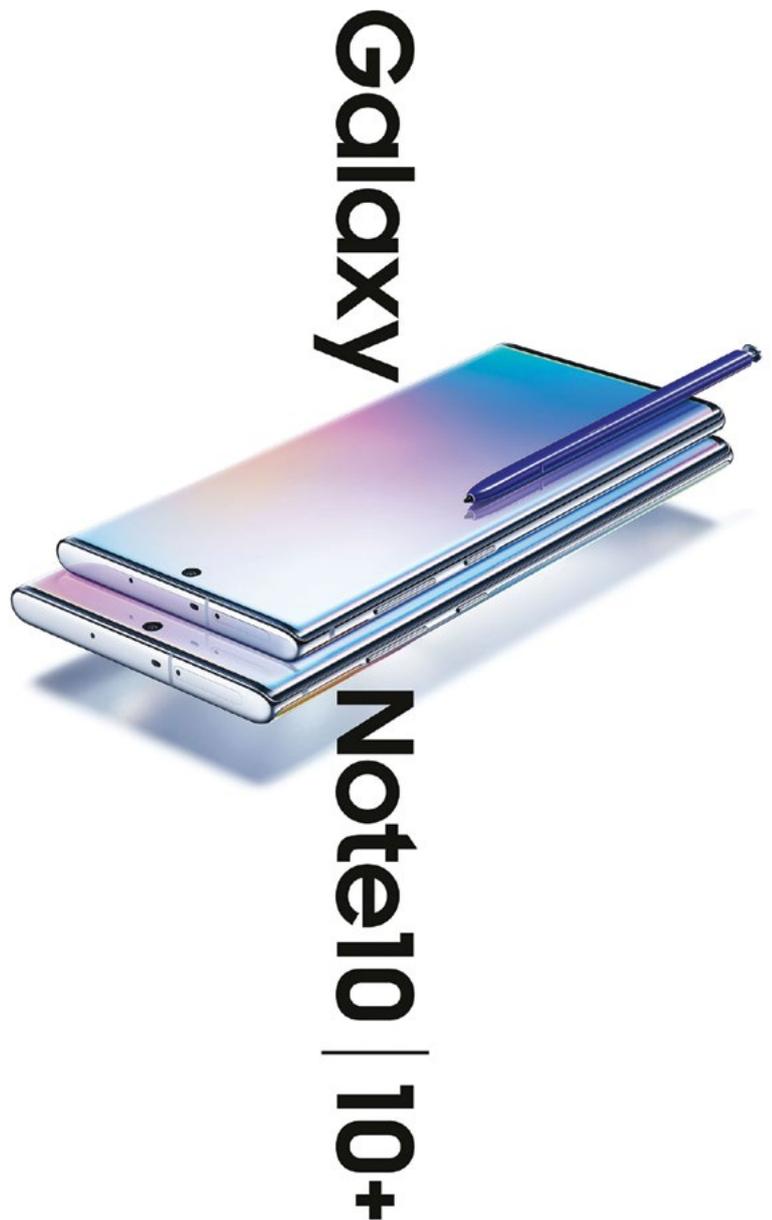

ZVIJEZDA PONUDE

NOVI NIVO SNAGE - SAMSUNG NOTE 10 I NOTE 10+

PIŠE: DARKO BAJIĆ

Novi predstavnici moćne Samsung Note linije Galaxy Note 10 i Note 10+ su spoj elegantnog dizajna i supersnažnih performansi. Riječ je o najboljim Samsung telefonima koji će pružiti mnogo toga korisnicima nove generacije mobilnih uređaja.

Prvi put, uređaji iz Note serije predstavljeni su u dvije veličine, pa korisnici mogu izabrati onu koja im više odgovara - Galaxy Note10 sa ekranom od 6,3 inča ili Galaxy Note10+ sa ogromnim ekranom od 6,8 inča.

Oba uređaja dizajnirana su tako da nude mobilno iskustvo koje u jednom uređaju objedinjuje kompjuter, igračku konzolu, filmsku kameru i inteligentnu olovku.

Galaxy Note 10 jedan je od najiščekivanijih telefona ove godine, što potvrđuje i rekordna prodaja koja je veća nego kada se pojavio Galaxy Note 9.

Zaštitni znak, S Pen olovka, glavni je alat u korištenju telefona, unosi bilješke zapisane na ekranu, pisani tekst pretvara u štampani, a koristi se i kao daljinski upravljač.

Na najboljim ekranima današnjice, revolucionarni sistem kamera omogućio je filmsku tehnologiju sa profesionalnim snimcima uz nevjerovatnu lakoću korištenja. Prvi put Live Focus omogućava specijalne efekte za video-snimke, a dubinska kamera dodaje zamagljenu pozadinu koja će izgledati impresivno kao i na fotografijama. Zahvaljujući Super Steady tehnologiji, nagli pokreti kamere nestaju klikom na dugme.

Galaxy Note 10 dizajniran je tako da ima vrhunski hardver i napredne mogućnosti, a jedna od njih je i superbrzo punjenje. Galaxy Note 10+ podržava punjenje od 45 W, što znači da u

samo 30 minuta korisnici mogu napuniti svoj uređaj, čija će baterija trajati cijeli dan. Bežično punjenje je omogućeno, a tu je i opcija Wireless PowerShare, koja omogućava punjenje Galaxy Watch, Galaxy Buds i sličnih uređaja.

Osnovni model telefona ima trostruki sistem kamera (16 MP + 16 MP + 12 MP), a modelu Note10+ pridružila se i četvrta DepthVision kamera. Prednja kamera je kvaliteta 10 MP.

Galaxy Note 10+ ima veliki 6,8-inčni ekran, novi Samsung-ov procesor te mnogo radne i interne memorije sa kojom ćete zapravo u džepu imati savremeni laptop računar.

Za nevjerovatno igračko iskustvo zadužen je Game Booster, koji je zasnovan na vještačkoj inteligenciji, a bogate grafike u mobilnim igrama sada će biti još realnije prikazane.

Samsung Galaxy Note10 serija telefona inspirisana je savršenim balansom između poslovnih i privatnih aktivnosti, a korisnicima pruža slobodu i mogućnost da iskažu svoju kreativnost, ostvare svoje ciljeve i rade ono što vole - gdje god da se nalaze.

Galaxy Note 10 i Note 10+ nisu samo novi pametni telefoni, trenutno najbolji koje Samsung nudi, oni su dio priče koja mijenja budućnost. Ove uređaje, koji nikoga neće ostaviti ravnodušnim, možete pronaći u m:tel ponudi, a više informacija o njima ćete saznati ako posjetite www.mtel.ba ili najbliže prodajno mjesto.

PREZENTACIJA USLUGA U M:TEL BIZNIS CENTRU

PIŠE: MILICA KONDIĆ

Virtual Data Center za moderno i efikasno poslovanje

Kompanija m:tel nudi posebno kreirane usluge za vaš biznis koje vam mogu olakšati i poboljšati poslovanje. Upravo to je i uloga m:tel Biznis centra, u kome će vas dočekati m:tel savjetnici za mala i srednja preduzeća, te će vam pomoći kako da izaberete potrebne usluge za optimizaciju vašeg poslovanja.

Tako se u zoni za prezentacije korisnicima na interaktivan način, preko digitalnih ekrana, predstavljaju poslovna rješenja prilagođena upravo njihovim potrebama. U jedinstvenom multimedijalnom prostoru Biznis centra, korisnici mogu sve svoje obaveze da završe na jednom mjestu, bez čekanja. Pored toga, u Centru se organizuju prezentacije, predavanja i različiti poslovni događaji.

Jedna od usluga koja je namijenjena poslovnim korisnicima je Virtual Data Center, koji je nedavno predstavljen na prezentaciji održanoj u m:tel Biznis centru.

Virtual Data Center omogućava korištenje Cloud server usluge (VPS as a Service) i mrežno-sigurnosne usluge (Network as a Service). Ova usluga idealno je rješenje za tek osnovane kompanije zbog znatno smanjenih početnih ulaganja u biznis, mala i srednja, kao i velika preduzeća, zbog efikasnosti i manjih ulaganja u IT.

Sve ono što ste dosad za svoje poslovanje morali da obezbijedite sami, a u okviru IT infrastrukture, sada možete prepustiti kompaniji m:tel. Nema više potrebe da investirate u skupu opremu radi instalacije vaših poslovnih aplikacija ili za potrebe testiranja. Zakupite onoliko resursa koliko vam je u tom trenutku potrebno, odmah ih koristite, a ukoliko više nemate potrebu za njima, jednostavno ih ugasište ili zaustavite. Raspodijelite, kako želite, broj procesora, RAM memoriju i veličinu diskova, kreirajte server kakav vam odgovara, raspoređujte resurse i definišite broj servera i zauzeće.

A ono što dodatno dobijate od kompanije m:tel su sigurnost vaših podataka, stabilnost i velika brzina, model plaćanja „plati koliko koristiš“, potpuna kontrola nad Cloud serverom i mrežno-sigurnosnom uslugom, backup podataka te stručna tehnička podrška koja vam je dostupna 24 časa, sedam dana u nedjelji, tokom cijele godine.

A ukoliko i vi želite da saznate koja to najsavremenija IT rješenja nudimo i kako ona utiču na uspješno poslovanje vašeg preduzeća, dođite u m:tel Biznis centar na adresi Vuka Karadžića br. 2 u Banjaluci ili zakažite sastanak putem web-stranice **www.mtel.ba**.

POKLON ZA POVJERENJE U M:TEL USLUGE

PIŠE: JELENA MAKSIMOVIĆ

Kompanija m:tel vrijednim poklonom nagradila 100.000. ovogodišnji ulazak u poslovnicu m:tel-a u Gospodskoj ulici u Banjaluci i povjerenje ukazano izborom m:tel usluga

Kompanija m:tel svojim korisnicima, osim modernih i kvalitetnih usluga, putem svoje mreže poslovnica širom BiH nudi i najbolje korisničko iskustvo.

Jedna od takvih moderno opremljenih poslovnica, u koje korisnici rado svraćaju je i m:tel prodajno mjesto u Gospodskoj ulici u Banjaluci, koje je od svog otvaranja jedno od najposjećenijih prodajnih mjesta kompanije m:tel u BiH.

Generalni direktor kompanije m:tel Marko Lopičić uručio je poklon Goranu Čorokalu, koji je bio 100.000. korisnik ove godine koji je posjetio ovo m:tel prodajno mjesto.

„Kompanija m:tel konstantno prati potrebe svojih korisnika i kroz naše usluge omogućujemo najsavremenija tehnološka rješenja. U našim moderno opremljenim poslovnicama širom BiH i uz asistenciju našeg vrijednog osoblja, korisnici mogu da se upoznaju sa svim uslugama m:tel-a. Upravo na ovim prodajnim mjestima gradimo nova prijateljstva. A ovaj poklon dokaz je da nagrađujemo i povjerenje ukazano izborom naših usluga“, rekao je Lopičić.

„Zadovoljan sam svim uslugama kompanije m:tel, a na prodajnim mjestima uvijek dobijem sve potrebne informacije. Tako je bilo i ovog puta, kada sam postao korisnik nove m:tel usluge i 100.000. korisnik koji je ove godine ušao u ovu m:tel poslovnicu. Ko bi rekao da ću za to da dobijem i poklon“, rekao je prilikom uručjenja poklona Čorokalo.

Kompanija m:tel će i dalje nagrađivati povjerenje ukazano izborom m:tel usluga. Zato posjetite naše poslovnice da zajednički pronađemo uslugu po vašoj mjeri, a ko zna, možda baš vi postanete naš sljedeći jubilarni korisnik!

m:i

M:TEL UVIJEK DAJE VIŠE

PIŠE: JELENA MAKSIMOVIĆ

Još jedna uspješna godina studentske prakse u kompaniji m:tel

Kao i svake godine, i u protekloj školskoj godini svoja vrata otvorili smo mladim studentima koji su, željni novih znanja i sticanja praktičnog iskustva, bili dio programa pružanja studentske prakse kompanije m:tel.

Kroz program u školskoj 2018/2019. godini prošlo je čak 26 studenata Prirodno-matematičkog fakulteta u Banjaluci, Fakulteta tehničkih nauka u Novom Sadu, Elektrotehničkog fakulteta Banjaluka, Ekonomskog fakulteta Banjaluka, te m:stipendista IX generacije. Pored domaćih studenata, praksu je ove godine obavljao i student iz Poljske, u okviru međunarodnog programa razmjene studenata IAESTE, u kojem kompanija m:tel učestvuje godinama unazad.

Razvijajući moderne usluge i prateći svjetske tehnološke trendove, a konstantno ulažući u mlade ljude i njihovo znanje, studentima smo omogućili upoznavanje i rad sa najsavremenijim tehnološkim rješenjima, poput Cloud infrastrukture, Oracle APEX-a, WEB-a, IPTV Multicast-a, baze podataka, Smart City IoT servisa, LoRaWAN mreže itd.

U toku obavljanja prakse o studentima su se brinuli stručnjaci zaposleni u kompaniji m:tel, koji su profesionalno i posvećeno obavljali svoju mentorsku ulogu i mladim ljudima prenosili nova znanja i iskustva.

Zašto je obavljanje prakse važan segment u stručnom usavršavanju?

Pored teorijskog znanja koje stiču na svojim fakultetima, veoma je bitno da studenti osjete poslovni ambijent, da vide kako stvari funkcionišu u poslovnom okruženju, da steknu radne navike,

a svakako i dodatne vještine i znanja, koje vrlo često tokom studija ne mogu da dobiju.

Koliko je važno da ovi mladi ljudi dobiju priliku još kao studenti da se upoznaju s praktičnim procesima u oblasti kojom se bave, govori činjenica da oni koji su prošli praksu mnogo lakše i brže prolaze put profesionalnog razvoja u budućem poslovnom životu.

Zašto bi i ostale kompanije trebalo da se vode ovim primjerom?

U vrijeme kada tržište postavlja nove uslove rada, kada se traži brže prilagođavanje i odgovor na izazove, organizacije i kompanije treba da traže nove načine da odgovore na ove, sve prisutnije zahtjeve, uključujući svakako i prenošenje iskustava, znanja i vještina na mlađe generacije.

Iskustva studenata, s jedne strane, formiraju mišljenja i stavove o kompaniji i njihovoj budućoj karijeri, dok, sa druge strane, poslodavci imaju priliku da se upoznaju s mladim talentima još za vrijeme studija i zaposle ih u svojim kompanijama odmah po njihovom završetku.

Ozbiljni poslodavci vode računa o ljudima koje primaju na praksu. Oni prate njihov rad, ambicije, energiju, inovativnost, očekivanja i želju za radom, te takve kandidate najčešće uključuju i u svoj poslovni tim.

I narednih godina nastavićemo program pružanja studentske prakse, te ovim i drugim društveno odgovornim projektima i dalje ulagati u znanje te pružati podršku mladim i talentovanim osobama.

A ŠTA O SVOJOJ PRAKSI U M:TEL-U KAŽU STUDENTI:

Prije dolaska nisam bila upućena u sve tehnologije kojima se kompanija bavi, ali sam se po dolasku oduševila cjelokupnim praćenjem tehnologije, koja se implementira u mnogo razvijenijim zemljama. U ovoj kompaniji je sve to dobro osmišljeno i uklopljeno, što je u meni stvorilo želju da, kada završim fakultet, radim ovdje.

Nataša Avramović, FTN Novi Sad

Veoma su mi se dopali radna atmosfera, opuštenost i prijateljski odnos među zaposlenima, koji vladaju u ovoj kompaniji. Divno je da postoje kompanije poput m:tel-a koje misle o mladima i podržavaju ih u toku njihovog obrazovanja. Vrlo je važna susretljivost zaposlenih i spremnost da ti izađu u susret i pomognu prilikom rješavanja potrebnih zadataka ili dodatnog interesovanja i postavljenih pitanja vezanih za neke aktivnosti.

Suzana Vukelić, Ekonomski fakultet Banjaluka

Svoju poslovnu budućnost definitivno zamišljam u kompaniji m:tel i bila bi mi velika čast i zadovoljstvo da budem dio tima ove kompanije.

Dragan Papić, PMF Banjaluka

Program prakse podrazumijeva obavljanje konkretnih poslova te osposobljava studente za budući posao. U nekim poslovima se nikad nisam zamišljala, ali sam kroz praksu promijenila svoje mišljenje. Shvatila sam šta me interesuje. Pored toga, program prakse pruža mogućnost boljeg upoznavanja ljudi i radne atmosfere u kompaniji. Jednom riječju, mislim da je m:tel jedna od idealnih kompanija, koja pruža podršku u razvoju vještina i sposobnosti studenta te sticanju novih znanja.

Nikolina Kecman, Ekonomski fakultet Banjaluka

Moja poruka za studente telekomunikacija jeste da je m:tel definitivno jedna od najboljih kompanija za njih, jer mnogo ulaže u najnovije tehnologije i, što se tiče pojedinih uređaja, zaista je u samom tehnološkom vrhu, daleko iznad većine država u regionu, ako ne i na samom vrhu. Radom u m:tel-u, studenti bi se maksimalno usavršili jer je ovo kompanija u kojoj su svi zaposleni u konstantnom dodiru sa najnovijom tehnologijom iz oblasti telekomunikacija.

Miloš Bujaković, FTN Novi Sad

Uvijek sam na m:tel gledao kao na uspješnu, dobro organizovanu i vodeću kompaniju u regionu. Praksa mi je pomogla da se uvjerim u sve ono što sam do tada mislio o kompaniji i da uvidim da je ona definitivno mjesto i okruženje u kojem bih volio i želio da radim nakon završetka studija.

Darko Zdjelar, ETF Banjaluka

KOMPANIJA LOGOSOFT

PROGLAŠENA MICROSOFT PARTNEROM GODINE U GLOBALNOJ KONKURENCIJI

PIŠE: ARMIN ČIČAK

Kompanija Logosoft, članica m:tel grupacije i prvi Microsoft partner u Bosni i Hercegovini, osvojila je prestižnu nagradu za Microsoft partnera godine u globalnoj konkurenciji za 2019. godinu. Logosoft je nagrađen i izabran kao vrhunski Microsoft-ov partner na svjetskom nivou za izvrsne inovacije i implementacije korisničkih rješenja zasnovanih na Microsoft-ovim cloud tehnologijama.

Ova nagrada je najveće priznanje u globalnoj svjetskoj konkurenciji koje korporacija Microsoft dodjeljuje svake godine, a koje kompaniji Logosoft i našoj cijeloj grupaciji daje značajnu međunarodnu prepoznatljivost i kredibilitet.

Nagrade su dodijeljene u nekoliko kategorija, a Logosoft je izabran kao jedna od 140 nagrađenih kompanija iz skupa od preko 2.900 kompanija iz 115 zemalja svijeta

po izvrsnim i inovativnim rješenjima i uslugama, kao i ostalim partnerskim aktivnostima u Bosni i Hercegovini.

„Ovo je veliko priznanje za Logosoft. Nakon što smo prije nekoliko mjeseci dobili slično priznanje na lokalnom nivou u BiH, od strane lokalne Microsoft kancelarije, nominovali smo jedan od naših najuspješnijih projekata iz prošle godine za ovu nagradu. U vrlo jakoj i brojnoj konkurenciji, naša nominacija je izabrana i nagrađena. Logosoft se u proteklim godinama pozicionirao kao pouzdan i kredibilan Microsoft partner u implementaciji i usavršavanju rješenja na Microsoft cloud tehnologijama. Ova nagrada, u vrlo jakoj konkurenciji, najbolji je pokazatelj da smo konkurentni i prepoznati na svjetskom nivou te da naši klijenti i kroz ovo priznanje mogu dobiti potvrdu kvaliteta rješenja koja isporučujemo.

Kompanija Logosoft će i dalje nastaviti da radi na unapređenju svojih usluga. Kao i prethodne 24 godine, nastavićemo da pratimo i primjenjujemo svjetske IT trendove i da svojim klijentima uvijek pružamo posljednje inovacije te im pomažemo na putu njihove digitalne transformacije. Posebno mi je drago što su na globalnoj partnerskoj konferenciji te dodjeli nagrada ove godine u Las Vegasu prisustvovali zaposleni iz naše kompanije, koji su prethodnih godina i realizovali uspješne projekte na Microsoft tehnologijama, jer i na taj način pokazujemo

da je ulaganje u ljude jedan od naših najvećih prioriteta“, rekao je Damir Dizdarević, direktor kompanije Logosoft.

Kompaniji Logosoft nagrada je dodijeljena na godišnjem kongresu Microsoft-ovih partnerskih kompanija „Microsoft Inspire 2019“ u Las Vegasu. Ovaj događaj na jednom mjestu je okupio najbolje svjetske IT kompanije koje su partneri Microsoft-a te su na ovom događaju proglašeni i najbolji partneri u različitim kategorijama.

„Velika nam je čast što smo kompaniju Logosoft Bosna i Hercegovina prepoznali kao Microsoft-ovog partnera godine. Kompanija Logosoft istakla se kao vrhunski partner, pokazujući veliku stručnost i inovativnost kako bi svojim klijentima omogućila da postignu više“, rekla je Gavriela Šuster, potpredsjednica korporacije One Commercial Partner, Microsoft Corp.

Kompanija Logosoft d.o.o. osnovana je 1995. godine kao privredno društvo za informatički inženjering. Prvi je Microsoft partner u Bosni i Hercegovini, prvi Microsoft Cloud Solution Provider u BiH, kao i prvi Microsoft edukacioni centar u BiH. Veliki broj zaposlenih u Logosoft-u su sertifikovani Microsoft inženjeri i stručnjaci, od kojih je jedan i nosilac najvišeg Microsoft priznanja - Regional Director (RD) i Microsoft Most Valuable Professional (MVP). Od 2014. godine, kompanija Logosoft je u sistemu m:tel grupe kompanija.

KORISNIČKA PODRŠKA

aplikacija

PIŠE: MILOVAN TATIĆ

*Vaš dugogodišnji m:tel partner za plaćanje parkinga,
imenik i kupovinu tarifnih opcija*

Preuzmite aplikaciju za Android ili iOS na linku:
www.mtel.ba/mgo

Aplikacija koja olakšava upravljanje m:tel mobilnim brojevima postoji još od druge polovine 2013. godine, kada je prvi put na tržište donijela niz funkcionalnosti za lakše upravljanje m:tel uslugama, ali i mnoštvo drugih atraktivnih informacija i opcija dostupnih za m:tel korisnike - bilo da se radi o privatnim ili poslovnim mobilnim brojevima.

Ovom prilikom predstavljamo vam novu iteraciju aplikacije, koja je značajno redizajnirana, sa ciljem unapređenja korisničkog iskustva i predstavljanja novih funkcionalnosti koje će dodatno olakšati pristup uslugama i servisima koje m:tel nudi.

Naslovnica

Naslovni ekran aplikacije prati nove Android/iOS dizajn preporuke, konceptualno omogućavajući korisnicima da pronađu najvažnije elemente odmah po aktiviranju aplikacije. Tako se na naslovnici mogu pronaći najpopularnije opcije: parking, imenik, stanje, kontakt centar, tarifne opcije i posebne m:go ponude.

Naravno, tu su i sve ostale opcije, koje se mogu pronaći u naprednom meniju, simbolično prikazanom u gornjem lijevom uglu sa tri crte - vidi više.

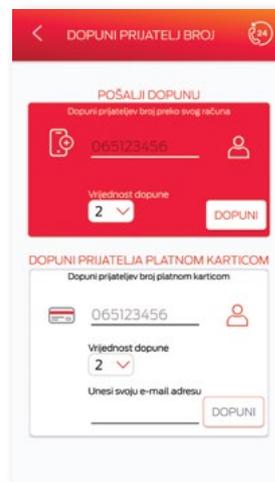
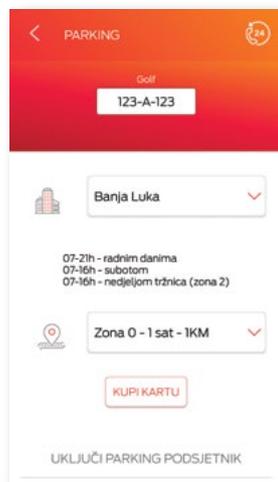
Parking

Parking je nesumnjivo popularna opcija u aplikaciji. Tu možete platiti parking u svim gradovima iz padajućeg menija, bez traženja SMS koda za parking. U ovoj iteraciji aplikacije novost je i mogućnost dodavanja proizvoljnih imena kod registracije. Naime, pored samih podataka tablice, može se dodati i naziv automobila. Tako se

lako može identifikovati koja registracija pripada kojem automobilu i smanjiti mogućnost greške kod plaćanja parkinga na minimum. Tu je i dalje vrlo zgodan parking podsjetnik - alarm koji možete podesiti da vas podsjeća na plaćanje parkinga svaki dan.

Imenik

Ako tražite telefonske brojeve iz m:tel mreže, na pravom ste mjestu. Ne morate pozivati informacije i sve što treba da uradite jeste da unesete ime ili prezime, adresu ili broj telefona za pretragu. U ovom ekranu možete pronaći i funkciju provjere da li je korisnik u m:tel mreži i adresar važnih brojeva.

Dopuna

Sada je iz aplikacije moguće dopuniti broj - brzo i jednostavno platnom karticom bilo koje banke. Onlajn dopuna je najlakši način dopune, jer je moguć 24 časa dnevno, bez dodatne provizije. Takođe, iz ovog dijela možete poslati dopunu prijatelju ili dopuniti pripejd račun sa svog postpejd broja.

Stanje

Klikom na dugme stanje sa glavnog ekrana se otvara dodatni, u kojem se nalazi pregled svih najvažnijih podataka za korisnika: potrošnja, dodatne usluge, stanje interneta i kupljenih opcija.

Meni

Napredni meni donosi sve ostale mogućnosti koje aplikacija nudi. Izdvajamo Korisničku zonu, gdje se mogu pronaći brojevi korisničke podrške i prijaviti smetnje. Takođe, možete pogledati TV vodič ili pronaći ostale važne informacije za korisnika.

Jedan poziv mijenja sve - ne koristi telefon dok voziš

Jedan poziv mijenja sve - ne koristi telefon dok voziš“, snažna je poruka koju kompanija m:tel želi da pošalje svim vozačima, a kampanja za bezbjednost učesnika u saobraćaju ove godine realizovana je nizom aktivnosti započetih u maju.

Nakon auto-simulatora, jedinstvene prezentacije o opasnosti korištenja mobilnih telefona tokom vožnje, koji je prošao nekoliko gradova Republike Srpske, m:tel je na graničnom prelazu u Gradišci tokom ljeta vozačima dijelio i mirisne jelkice sa podsjetnikom koliko je važno da misle o svojoj i bezbjednosti drugih učesnika u saobraćaju.

Septembar je označio i početak nove školske godine te je čitav mjesec bio obilježen sloganom „POČELA JE ŠKOLA - PAZI KAKO VOZIŠ“. Zahvaljujući kompaniji m:tel i Ministarstvu prosvjete i kulture Republike Srpske, prvačići su na prigodan način podsjetili vozače na važnost što opreznije vožnje i bezbjednosti naših najmlađih u saobraćaju.

Početak školske godine prigodno je obilježen u svim osnovnim školama u Republici Srpskoj, a prvog školskog dana

prvačiće u Osnovnoj školi „Ivan Goran Kovačić“ u Banjaluci, na priredbi upriličenoj za dobrodošlicu najmlađim đacima, pozdravili su Natalija Trivić, ministar prosvjete i kulture u Vladi Republike Srpske, generalni direktor m:tel-a Marko Lopičić, kao i direktor ove škole Dragiša Grmuša.

Marko Lopičić ovom prilikom čestitao je svim prvačićima, kao i njihovim roditeljima ovaj važan dan u životu svakog djeteta, ali i naglasio važnost da se ovoga dana pošalje poruka svim vozačima o neophodnosti pažnje u saobraćaju, naročito kada su u pitanju djeca.

„Želimo da zajedno sa djecom pošaljemo jasnu poruku vozačima: Počela je škola, pazimo na naše najmlađe, ne koristimo telefone tokom vožnje, poštujujmo saobraćajne propise i zakone“, poručio je Lopičić.

Kampanju za podizanje svijesti o bezbjednosti u saobraćaju već petu godinu zaredom kompanija m:tel realizuje u saradnji sa Ministarstvom saobraćaja i veza Republike Srpske, Agencijom za bezbjednost saobraćaja Republike Srpske, kao i Auto-moto savezom Republike Srpske.

4. međunarodni književni susreti

Kompanija m:tel podržala je kulturni događaj u organizaciji Udruženja književnika Republike Srpske, koji je održan 13. septembra u Banjaluci, u okviru Sajma knjige u ovom gradu.

Na ovogodišnjim susretima gostovalo je više od 40 književnika iz 13 zemalja svijeta. Svečano otvaranje upriličeno je u Vijećnici Kulturnog centra Banski dvor, a susrete je otvorila Natalija Trivić, ministar prosvjete i kulture Republike Srpske. Predsjednik Udruženja književnika Republike Srpske Predrag Bjelošević rekao je da je ova manifestacija jedinstvena prilika da se u Banjaluci ugoste značajna imena svjetske književnosti.

Ovogodišnji žiri Udruženja književnika jednoglasno je donio odluku da književna nagrada 4. međunarodnih književnih susreta bude dodijeljena uglednom piscu Đorđu Lingvaglosi iz Rima.

m:tel donacije za Drvar

U julu je u Drvaru nizom svečanosti obilježen Dan opštine. Kompanija m:tel, u saradnji sa Ambasadom Srbije u BiH, ovom prilikom uručila je i vrijedne donacije sportskim klubovima i organizacijama ove opštine.

U JU Centar za kulturu i sport, izvršni direktor za korporativne poslove kompanije m:tel Vladimir Četović i ambasador Republike Srbije u BiH Aleksandar Đorđević uručili su donaciju sportske i druge potrebne opreme Karate klubu „Drvar“, Fudbalskoj školi „Drvar“, Košarkaškom klubu „Borac 1972“ te JU Centar za kulturu i sport. Nakon uručjenja donacija, na svečanoj akademiji povodom Dana opštine, kompaniji m:tel je uručena i posebna zahvalnica.

U avgustu su predstavnici kompanije m:tel, zajedno sa konzulom Konzularne kancelarije Republike Srbije u Drvaru Predragom Mitićem, uručili i donaciju ove kompanije Javnoj zdravstvenoj ustanovi Dom zdravlja Drvar.

Riječ je o imunodijagnostičkom aparatu, koji će građanima ove opštine omogućiti dijagnostiku zbog koje su ranije upućivani u Banjaluku ili u Livno. Između ostalog, na navedenom aparatu mogu da se rade srčani markeri, tumorski markeri te hormonski status štitne žlijezde, kao i niz analiza poput markera upalnih stanja za blagovremeno postavljanje dijagnoze i pružanje adekvatne medicinske pomoći.

Vanja Balaban, v.d. direktora Doma zdravlja Drvar, istakla je kako će ovaj medicinski aparat pomoći građanima Drvara i Bosanskog Grahova u unapređenju zdravstvene zaštite.

Nastavlja se donacija sportske opreme školama

Nastavljajući akciju društveno odgovornog odnosa prema najmlađima, m:tel je donirao sportsku opremu Osnovnoj školi „Dr Mladen Stojanović“ u mjestu Jošavka, opština Čelinac, te košarkaške table sa pratećim elementima za opremanje košarkaških igrališta osnovnim školama „Kozarska djeca“ iz Gradiške i „Desanka Maksimović“ iz Prijedora.

Osnovci škole u Jošavci, sa direktorom Darkom Brankovićem na čelu, zahvalili su na donaciji i poručili da će prve košarkaške „trojke“ posvetiti m:tel-u i poslati fotografije kako bi posvjedočili da jedan od njihovih prioriteta ostaje zdrav sportski duh i njegovanje dobrih drugarskih odnosa.

Takođe, direktorka Osnovne škole „Kozarska djeca“ Zora Malešević i direktor Osnovne škole „Desanka Maksimović“ Zdravko Budimir istakli su da ova pomoć doprinosi razvoju zdravog i sportskog duha učenika osnovnih škola.

„Igre bez granica“ za mališane u Trebinju

Sportsko-zabavna manifestacija „Igre bez granica“ održana je 21. septembra 2019. godine u Trebinju. Kompanija m:tel je i ovoga puta prijatelj ove manifestacije, koja je okupila više od 450 takmičara iz Trebinja, Nevesinja, Bileće i okolnih mjesta, te više od 1.000 posjetilaca.

Igre je u ime grada Trebinja svečano otvorio Zoran Milošević, načelnik za društvene djelatnosti, a u okviru takmičenja, mališani su se nadmetali u četiri uzrasne grupe, u pet disciplina, u kojima je trebalo da pokažu brzinu, spretnost i sklonost ka timskom radu.

Osim osnovaca i djece iz vrtića, u takmičarskom programu učestvovala su djeca iz Udruženja „Sunce nam je zajedničko“, kojem je na kraju manifestacije doniran dio sredstava.

Prema riječima koordinатора ovog putujućeg karavana zabave Željke Gajić, „Igre bez granica“ su i ovaj put ispunile očekivanja te premašile sve granice posjećenosti.

MUZIKA ZA DUŠU

Koncert Amire Medunjanin

Na banjalučkoj tvrđavi Kastel, uz prijateljsku podršku kompanije m:tel, 24. jula održan je koncert Amire Medunjanin. Muzička diva je u pratnji Banjalučke filharmonije i dugogodišnjih saradnika - čuvenog džez pijaniste Bojana Zulfikarpašića, gitariste Ante Gele te kontrabasiste Zvonimira Šestaka - publiku obradovala izvedbom najljepših sevdalinki. I ovoga puta Amira je u Banjaluku donijela magiju emocija i muzike.

OK Fest još jednom opravdao očekivanja

Šesti OK Fest završen je nastupima grupe „Pips, Chips & Videoclips“, legendarnih „Partibrejkersa“ i škotske indi rok atrakcije „Franc Ferdinand“.

I ovoga puta, m:tel je podržao održavanje ovog festivala, a reakcije publike i izvođača potvrdile su da je i ovogodišnji OK Fest ispunio, pa i nadmašio očekivanja.

Šesti OK Fest posjetilo je više od 30.000 ljubitelja dobrog zvuka, a tokom tri dana njegovog trajanja, posjetioci su, pored bogatog i raznovrsnog muzičkog programa, imali priliku da uživaju i u ostalim pratećim sadržajima, poput projekcija filmova pod otvorenim nebom, promocija knjiga, raftinga i planinarenja te u mnogim drugim čarima koje nude OK Fest i Nacionalni park Sutjeska.

SPORT

„Srpska open“

Podrška kompanije m:tel turniru „Srpska open“ nije izostala ni ove godine. Banjaluka je od 9. do 15. septembra 2019. godine bila domaćin 18. ATP čelendžer turnira, koji od prošle godine nosi naziv „Srpska open“. Zaljubljenici u tenis imali su priliku da uživaju u vrhunskim mečevima u parku „Mladen Stojanović“, na terenima Teniskog kluba „Mladost“, u kojima su učestvovali igrači iz čitavog svijeta. Pobjednik turnira je Holanđanin Talon Grikspor, koji je osvojio 80 ATP bodova.

Kompanija m:tel od samog početka održavanja ovog takmičenja pruža podršku Teniskom savezu Republike Srpske i Teniskom klubu „Mladost“ Banjaluka u organizaciji ovog važnog sportskog događaja. Osim što je podržala turnir, kao i prethodnih godina, kompanija je pripremila poklone za publiku te obezbijedila strim, odnosno optiku, kako bi svi važniji mečevi bili prikazani onlajn.

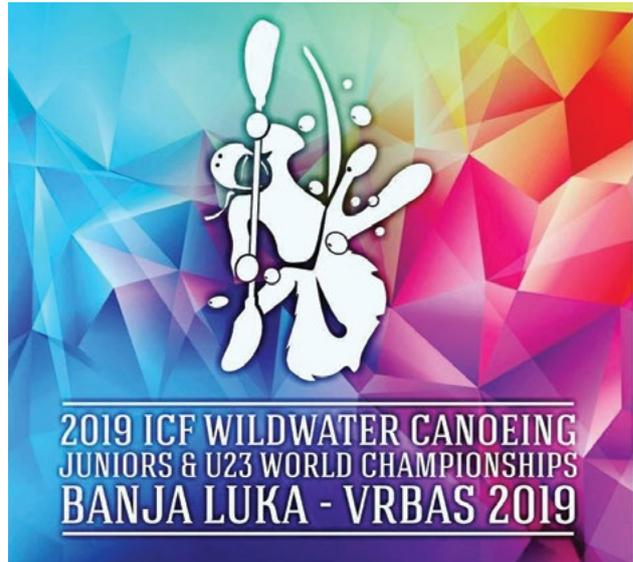

Svjetsko prvenstvo u kajaku i kanuu

U julu je održano Svjetsko prvenstvo u kajaku i kanuu na divljim vodama za juniore i seniore do 23 godine „Banjaluka Vrbas 2019“, a najviše medalja osvojili su reprezentativci Češke, koji su sada bogatiji za 37 medalja. Drugo mjesto u ukupnom poretku pripada Italiji sa 21 medaljom, a slijedi Francuska sa 25 medalja.

Na ovom prvenstvu učestvovalo je oko 1.000 takmičara i članova njihove pratnje, a Banjaluka i Vrbas još jednom su pokazali da su prava sportska, ali i turistička destinacija.

Kompanija m:tel i ove godine pružila je podršku organizaciji Svjetskog prvenstva u kajaku i kanuu na divljim vodama.

Biciklistička „Trka kroz Srbiju“

Međunarodna biciklistička „Trka kroz Srbiju“, 59. po redu, ove godine prvi put počela je 30. jula iz Republike Srpske, odnosno Istočnog Sarajeva, a svečano ju je proglasio otvorenom gradonačelnik tog grada Nenad Vuković. Tom prilikom ambasador Srbije u BiH Aleksandar Đorđević istakao je ogroman značaj što se dvije zemlje zbližavaju i sportskim manifestacijama. Kompanija m:tel podržala je održavanje ovog sportskog događaja.

Italijanski biciklista Enriko Salvador ukupni je pobjednik 59. Međunarodne biciklističke „Trke kroz Srbiju“, koja je završena posljednjom etapom voženom od Mionice do Požarevca.

Međunarodna biciklistička „Trka kroz Srbiju“, koja je okupila 150 učesnika iz 30 zemalja, ujedno je i kvalifikaciona za Olimpijske igre 2020. godine u Tokiju.

ТРКА
КРОЗ СРБИЈУ
TOUR DE SERBIE

80
years
1939 - 2019

SAMSUNG

Slika je simulacija.

m:

POSLOVNI SVIJET

TEMA BROJA

TEMA BROJA

KAKO EDUKOVATI KORISNIKE ZA 21. VIJEK?

PIŠE: STEFAN LIČINA

Edukacijom se gradi povjerenje

Na prvi pogled rekli bismo da u ovoj jednačini nema mnogo toga nepoznatog. Tehnologija nas je pretvorila u bića koja uvijek žele više - ubrzala je mnoge životne procese, pojednostavila komunikaciju... ukratko rečeno, život učinila lakšim. Zato danas korisnici žele sve više, a kompanije koje pružaju određene usluge ponekad se nađu u problemu kako „složiti“ baš ono što određenom korisniku treba.

Jer, priznaćete, 21. vijek je sve, samo ne sinonim za strpljenje i dugo čekanje. Zato se moramo vratiti nekoliko koraka unazad kako bismo pronašli ovu savršenu formulu za savršeno iskustvo. Odgovor zaista nije komplikovan, jer prosto - edukacija je ključna.

Bez obzira na to što kompanija nudi dobru i kvalitetnu uslugu, matematičkim rječnikom rečeno, nakon znaka jednakosti ne mora uvijek biti zadovoljan korisnik. Upravo zato, kompanije se sve češće okreću edukaciji svojih korisnika kako bi svaka usluga bila skrojena po mjeri.

Zašto je danas edukacija važnija nego ikad prije?

Posmatrajući ovo pitanje iz perspektive kompanija, edukacija može biti samo od koristi, jer na taj način svakog korisnika osnažujemo znanjem i dodatnim informacijama kako se

proizvod ili usluga mogu prilagoditi baš njemu, i na kraju, kakvu mu korist donose. Nedostatak edukacije, sa druge strane, donosi negativne bodove u očima korisnika, jer znači da oni sami moraju tragati za informacijama.

Edukacija nije isto što i marketing, jer se obrazovanjem korisnika pružaju dodatna znanja o proizvodima i uslugama kompanije, što kao rezultat donosi obostrano zadovoljstvo.

Zato ćemo predstaviti tri osnovna benefita korisničke edukacije:

- **Edukacijom se gradi povjerenje korisnika**

Živimo u vremenu kada nas sa svih strana „bombarduju“ raznim marketinškim kampanjama, a sve kako bismo postali korisnici određenih proizvoda ili usluga. Edukacija podrazumijeva potpuno drugačiji koncept, te prema brojnim

istraživanjima, jača povjerenje korisnika u pružaoca usluge na način da jednostavno mogu razlikovati šta žele i šta mogu dobiti za svoj novac.

• Edukacijom do obostranog zadovoljstva

Osim izgradnje povjerenja, edukacijom korisnici postaju sposobniji za samostalno prevazilaženje određenih prepreka. Samim tim, korisnička podrška određene kompanije imaće manje opterećenja, što posljedično donosi više prostora za rad na poboljšanju ponude i usluge.

• Korisnik dobija baš ono što želi

Kada korisnici znaju šta im kompanija nudi, kakve su tačne karakteristike određene usluge ili proizvoda, onda mogu imati i realna očekivanja kada je riječ o rezultatima. U konačnici, edukacija pomaže boljem razumijevanju onoga što kompanija nudi i stvara lojalnost prema određenom brendu.

Nekada se kvalitetna komunikacija sa korisnikom uspostavljala upravo personalizacijom odnosa. Razvojem tehnologije i „selidbom na internet“, stvari su se promijenile. Iako su navike i potrebe danas drugačije, korisnik uvijek mora biti u centru pažnje, a kompanije moraju učiniti sve kako bi on bio zadovoljan.

Kako edukovati korisnike za 21. vijek?

Ono što korisnici definitivno žele od kompanije jesu kvalitet i praktičnost. Žele proizvod koji će zadovoljiti njihove potrebe, a nerijetko izazvati i „wow“ efekat ukoliko su rezultati premašili očekivanja. Zato je važno znati kako kompanija može edukovati svoje korisnike, a ovo su samo neki od načina:

• Korisnici vole kada nešto isprobaju „svojom rukom“

Stvoriti priliku da korisnici dodirnu, gledaju i iskuše proizvod ili uslugu u živoj demonstraciji zaista je dragocjeno. Ljudi po prirodi mnogo toga vizuelizuju, a kada nešto vide ili dodirnu svojom rukom, češće stvaraju zaista neophodno povjerenje.

• Presentacije

Zasigurno jedan od najprisutnijih oblika edukacije jesu prezentacije. Istraživanja pokazuju da čak 70% korisnika svoje nedoumice o proizvodu ili usluzi pokušava riješiti samostalnim traženjem odgovora na internetu. Kompanije to

danas prepoznaju, te se najčešće odlučuju da prezentacijama u svojim prostorijama svaki detalj usluge/proizvoda prikažu što jasnije.

• Radionice su jedan od najefikasnijih oblika edukacije

Zavisno od oblasti poslovanja određene kompanije te vrste usluge ili proizvoda koje nudi korisnicima, radionice su zaista jedan od najefikasnijih oblika edukacije. Na ovaj način kompanije, poput proizvođača mobilnih telefona, imaju priliku da korisnicima u živom razgovoru prenesu teoretska, ali i praktična iskustva, način upotrebe i mogućnosti, u ovom slučaju mobilnih telefona.

• Kreirajte i dijelite koristan sadržaj

S obzirom na tempo života, ukoliko komunikaciju „oči u oči“ nije moguće realizovati, onda svoje korisnike kompanije moraju zainteresovati korisnim sadržajem. Bilo da je riječ o web-stranici, e-mailu ili društvenim mrežama, uvijek je zgodno naučiti nešto novo o proizvodu ili usluzi koje koristimo. Kada kompanija dijeli neke zanimljive činjenice ili trikove, korisnici shvataju da ona uvijek prati njihove potrebe i da je spremna pružiti odgovor na svako pitanje.

Vjerovatno jedan od najboljih primjera korisničke edukacije jeste program najvećeg proizvođača namještaja - švedske IKEA-e. Ova kompanija je samo u 2018. godini prihodovala 38,8 milijardi dolara, a više od decenije radi na korisničkoj edukaciji. Gotovo da ne postoji osoba koja ne voli namještaj ove kompanije, ali uvijek postoji jedan problem - njegovo sastavljanje. IKEA je to prepoznala i iskoristila za edukativnu kampanju „How to Build“, gdje kroz video-zapise korisnicima olakšava način sklapanja njihovog omiljenog komada namještaja. Da je kampanja dala rezultat, potvrđuje podatak da ovi video-materijali imaju više od dva miliona pregleda i lojalnu bazu korisnika.

Da zaključimo

Odnosno da se vratimo na početak. Da bi kompanija razumjela šta korisnik želi, uvijek mora znati kakvi su mu bili planovi u prošlosti, jer je na osnovu njih uvijek jednostavnije pronaći rješenje u budućnosti. Kompanije se, kako bi opstale na tržištu te održale i povećale broj korisnika, moraju fokusirati na edukaciju i pružanje prilika za učenje.

I da, na kraju, riješimo ovu matematičku jednačinu, savršena formula za savršeno iskustvo glasi **3K** između kojih se uvijek mora nalaziti znak jednakosti - **korisnik = komunikacija = kompanija**.

BIZ&TECH

NAJPOPULARNIJI TELEFONI SA POP-UP SELFIE KAMEROM

PIŠE: DEJAN TRNINIĆ

Skrivena kamera za još bolje fotografije

Telefoni bez ivica postali su stvarnost u 2019. godini zahvaljujući inovativnom pristupu vodećih proizvođača smartfona kada je riječ o prednjoj kameri. Tako su najpoznatiji brendovi iz svijeta mobilne industrije, umjesto da prednju kameru smjeste u izrez u ekranu, osmislili specijalan mehanizam koji izvlači skrivenu kameru iz tijela telefona.

Najnoviji trend su pop-up kamere, koje u svoje top i middle modele ugrađuju Samsung, Xiaomi, Huawei i Honor. Dok se jedni drže isključivo pop-up selfie kamere, a zadržavaju glavnu kameru na poleđini telefona, drugi su otišli korak dalje i predstavili rotirajući mehanizam koji nudi jedinstveno „2 u 1“ iskustvo fotografisanja.

U društvu telefona bez izreza, koji, ne samo da izgledaju izvrsno već korisnicima nude fantastičan doživljaj i istinski prikaz cijelog ekrana, izdvajaju se modeli koje vam predstavljamo u nastavku.

SAMSUNG GALAXY A80

Tehnološki lider u mobilnoj industriji, južnokorejski Samsung, pristupio je ovoj temi na još inovativniji način. Galaxy A80 je prvi Samsung telefon ove godine koji donosi potpuni ekran na mobilnom uređaju. Cijela prednja strana je jedan veliki ekran, sa gotovo nepostojećim ivicama, bez ikakvih izreza ili otvora, a sve to zahvaljujući rotirajućem slajderu na vrhu telefona.

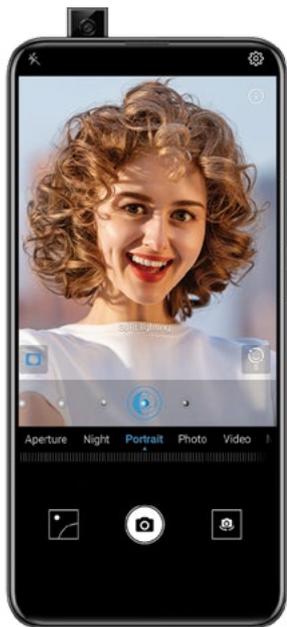
Telefon posjeduje fantastičan trostruki sistem kamera koje su smještene u motorizovan slajder mehanizam. Ovaj vrlo funkcionalan mehanizam može rotirati glavnu kameru i tako zadnju kameru učiniti prednjom. Uz Galaxy A80, selfie fotografije ne mogu ispasti

loše, jer je prednja kamera ujedno i glavna i nudi baš sve napredne načine fotografisanja. Senzori kamere uključuju 48 MP primarnu kameru, širokougaonu kameru od 8 MP i 3D kameru TOF za dubinsko fotografisanje.

Premještanjem kamere u pop-up mehanizam omogućeno je da ekran modela Samsung A80 zauzme nevjerovatnih 91 odsto prednje strane telefona, pa je postignut elegantni odnos dužina stranica od 20:9. Već tradicionalno, odličnom korisničkom Samsung iskustvu doprinijela je revolucionarna kamera, što je sve zajedno rezultovalo time da je A80 postao jedan od najpoželjnijih uređaja u svojoj klasi.

HUAWEI P SMART Z

Huawei P Smart Z je prvi telefon ovog poznatog proizvođača sa pop-up kamerom i jedan od rijetkih smartfona iz srednjeg cjenovnog segmenta koji dolazi sa sistemom prednje kamere na izvlačenje. Uređaj posjeduje pop-up kameru od 16 MP, koja je tokom normalnog korištenja skrivena unutar

kućišta telefona. Kada se aktivira, kamera se automatski pojavljuje iznad ekrana, poput periskopa na podmornici, a potrebna je samo jedna sekunda da se pojavi i ponovo vrati na svoje mjesto.

Kako nema nikakvih izreza za kameru, a oko displeja se nalaze minimalne ivice, ekran Huawei P Smart Z modela zauzima impresivnih 91 odsto prednje strane telefona. Testovi, koje je sproveo ovaj proizvođač, govore da korisnici mogu

računati na oko 100.000 „izvlačenja“ kamere bez ikakvih problema. Huawei je kameru osigurao funkcijom zaštite, koja automatski detektuje kada je telefon u slobodnom padu, nakon čega uvlači objektiv u kućište.

Kamera je potpomognuta vještačkom inteligencijom, koja automatski prepoznaje osam uobičajenih kadrova, besprijekorno podešava pozadinu, dok AI algoritam pomaže prirodno uljepšavanje lica i 3D efekte za osvjtljavanje portreta.

~~~~~

Proizvođači smartfona pokušavaju biti što kreativniji kada je u pitanju položaj kamere na telefonu, pa u posljednje vrijeme intenzivno razmišljaju o različitim rješenjima za prednju, ali i za glavnu kameru. Jedni su ih stavili u izrez, drugi „ubušili“ u ekran, a treći ugradili iskočni mehanizam, pa smo tako dobili pop-up kamere.

~~~~~

XIAOMI MI 9T

Ekran koji se prostire preko cijele prednje strane telefona obradovao je u 2019. godini i mnogobrojne ljubitelje Xiaomi brenda. Ovaj proizvođač odlučio se za klizni pop-up i u cjenovno prihvatljivi model Xiaomi Mi 9T smjestio selfi kameru, tačnije sakrio je u motorizovan mehanizam na vrhu telefona.

Selfi kamera od 20 MP „hvata“ fotografije pune detalja, dok je oštrina na zavidnom nivou, pa je generalni utisak da kamera modela Mi 9T pruža istinsko uživanje u svakodnevnoj upotrebi. Ova kamera izranja veoma brzo iz tijela uređaja, motor radi izuzetno tiho te u tom pogledu mehanizam funkcionise savršeno. Xiaomi navodi da je njihova kamera u brojnim testiranjima izdržala čak 300.000 izvlačenja, a za njenu bezbjednost brine se opcija Emergency Drop, koja detektuje pad smartfona te automatski uvlači selfi kameru.

S obzirom na to da 92 odsto prednje površine Mi 9T modela zauzima ekran, sa veoma tankim okvirima, gotovo cijeli prednji panel telefona ostaje na raspolaganju korisnicima.

Kamera se nalazi u gornjem lijevom dijelu okvira i gotovo je nevidljiva, što uz veoma elegantan dizajn uređaja čini ovaj model izuzetno primamljivim kupcima koji su u potrazi za kvalitetnim, atraktivnim i cjenovno pristupačnim telefonom.

~~~~~

Bilo da se radi o pop-up selfi kameri ili glavnoj kameri sa rotirajućim mehanizmom za izvlačenje, korisnici su konačno dobili potpuni doživljaj velikih ekrana. Zahvaljujući skrivenoj poziciji kamere, odnos ekrana i tijela na ovim modelima iznosi i više od 90 odsto.

~~~~~

Više informacija o popularnim modelima potražite na www.mtel.ba ili u nekoj od m:tel poslovnica.

BIZ&TECH

Novi Android je stigao i zove se android 10

PIŠE: DEJAN TRINIĆ

Android Q je stigao i zove se Android 10. Kompanija Google novim izdanjem svog operativnog sistema za pametne uređaje nastoji da se fokusira na olakšavanje svakodnevnog života novim funkcijama, kao i podrškom naprednim tehnologijama.

Nakon deceniju duge tradicije, Google je odustao od imenovanja po „slatkišima“ pa je novi operativni sistem jednostavno nazvan Android 10. Uz novo ime stigao je moderniji dizajn čuvenog Android robota, koji je njihov zaštitni znak od prve verzije najrasprostranjenijeg mobilnog operativnog sistema na svijetu.

Tradicionalno, čast da zvanično isprobaju novu verziju Androida pripala je Google Pixel uređajima, koji su ažuriranje dobili početkom septembra, nakon čega je uslijedila isporuka na ostale modele najpoznatijih proizvođača smartfona.

VELIKI BROJ NOVIH FUNKCIJA

Novi Android donosi dark mode na nivou cjelokupnog OS-a, pa će tamnu podlogu dobiti svi telefoni koje pokreće

Android 10, bez obzira na proizvođača i korisnički interfejs koji koriste. Korisnici će imati izbor da li će tamnu temu koristiti samo za određene aplikacije, poput fotografija i kalendara, ili za kompletan Android. Cilj Google-a bio je da korištenje telefona učini ugodnijim očima, ali i da produži trajanje baterije.

Novost je Live Caption, funkcija koja automatski kreira titlove za video, a uključuje i podršku za audio i video klipove koje je vlasnik telefona sam kreirao.

Smart Reply i Smart Actions funkcije integrisane su u sistem te donose mogućnost brzog odgovora na primljene poruke i obavještenja. Na primjer, kada vam neko pošalje poruku sa određenom

adresom, moći ćete je direktno otvoriti i kretati se putem Google karata.

Google je najavio brojna poboljšanja sigurnosti i privatnosti, a ažuriranja će ubuduće stizati brže putem Google Play Store-a. Takođe, manje nadogradnje, koje često donose sigurnosne zakrpe, više neće tražiti restartovanje telefona.

~~~~~

Google novim Androidom nastavlja da razvija mobilnu platformu za korisnike koji žele napredniji, intuitivniji i sigurniji operativni sistem. Ove godine na red je došao i novi identitet koji podrazumijeva pristupačniji izgled i moderniji logo.

~~~~~

BOLJI ZVUK I KRETANJE KROZ MENI

Uz Sound Amplifier funkciju poboljšana je kvaliteta zvuka, koji filtrira pozadinsku buku, a korisnik će moći upravljati podešavanjima parametara zvuka. Focus Mode omogućava pauziranje određenih aplikacija, odnosno njihovo privremeno utišavanje, kako bi korisnik mogao bez ometanja da se fokusira na ono što radi.

Osmišljene su nove gestikulacije za navigaciju kroz korisnički interfejs, kako bi Android 10 maksimalno iskoristio velike ekrane koji se protežu od ivice do ivice telefona. Navigacijska traka osvježena je tankom linijom na dnu ekrana po uzoru na posljednje iOS verzije, a vlasnici Androida nove generacije će klizanjem prsta lakše prelaziti iz aplikacije u aplikaciju. Jednostavnim „svajpovanjem“ će se moći vratiti korak unazad, preći na početni ekran i kretati se između otvorenih zadataka. Za one koji više preferiraju uobičajeno kucanje na vidljivim tipkama, predviđeno je da u podešavanjima mogu izabrati klasične tri komande.

VIŠE PRIVATNOSTI I MANJE UZNEMIRAVANJA

Google poručuje da je posvećen pružanju sigurnosti i zaštiti privatnosti u novoj verziji Androida. Android 10 korisnicima pruža veću zaštitu, transparentnost, kontrolu nad podacima i dijeljenjem lokacije. Tako ćete jednostavno moći da onemogućite pristup lokaciji i to za svaku aplikaciju posebno, a ukoliko neku aplikaciju ne koristite

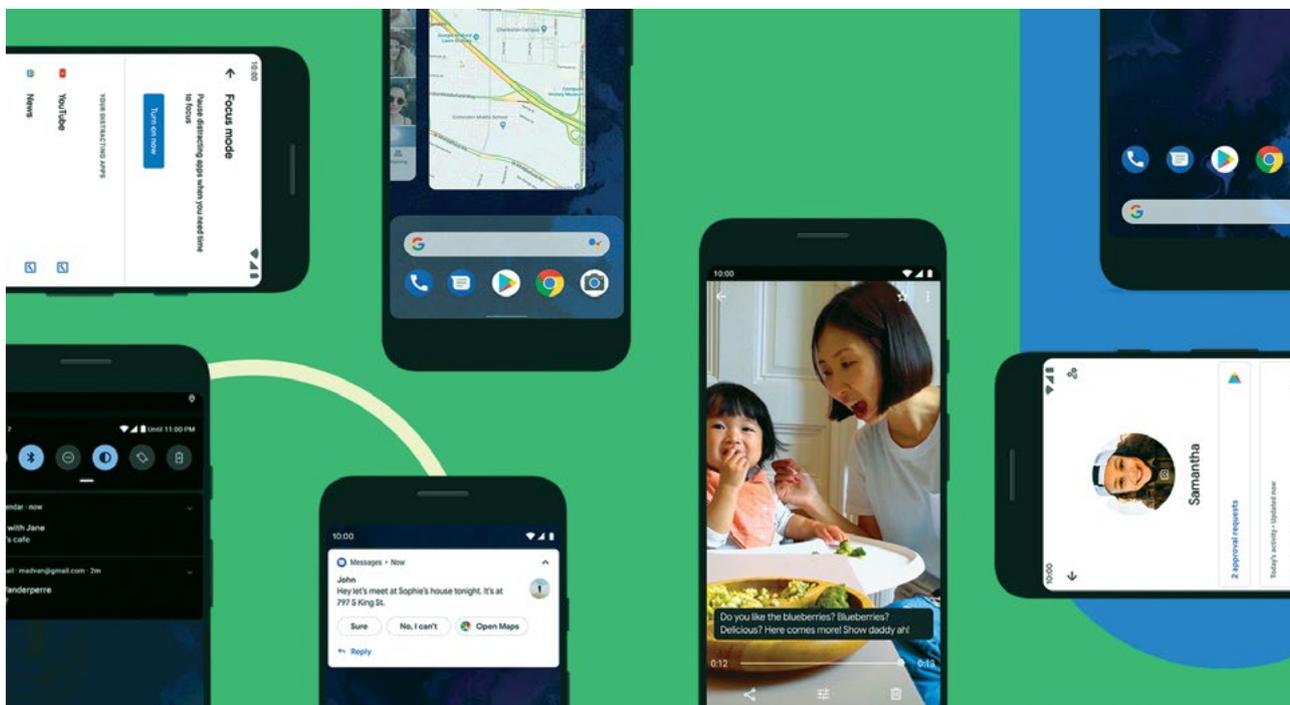
~~~~~  
*Sa oko 50 promjena vezanih za privatnost i sigurnost, poboljšana je zaštita korisnika pa će vlasnici telefona koje pokreće Android 10 imati veću kontrolu nad tim šta Google smije „pratiti i pamtit“.*  
~~~~~

često, dobićete upozorenje s pitanjem da li želite produžiti dozvole pristupa vašoj trenutnoj lokaciji.

Uz Android 10 posjedovaćete veću kontrolu nad tim kada i gdje će vam stizati notifikacije. Recimo, kada se želite sačuvati od pogleda radoznalih očiju, aktivacijom „silent“ opcije obavještenja se neće pojavljivati na zaključanom ekranu, ili će se diskretno oglašavati stvarajući šum.

Uz Digital Wellbeing roditelji sada mogu odrediti osnovna pravila, poput dnevnih vremenskih ograničenja korištenja određenih aplikacija, ili pregledati koje aplikacije njihova djeca instaliraju na svoje uređaje.

Google je u Android 10 uključio i novu poslovnu opciju koja nudi korištenje različitih tastatura za lične i radne profile, tajmere za određene web-stranice, kao i nove emotikone.

BIZ&TECH

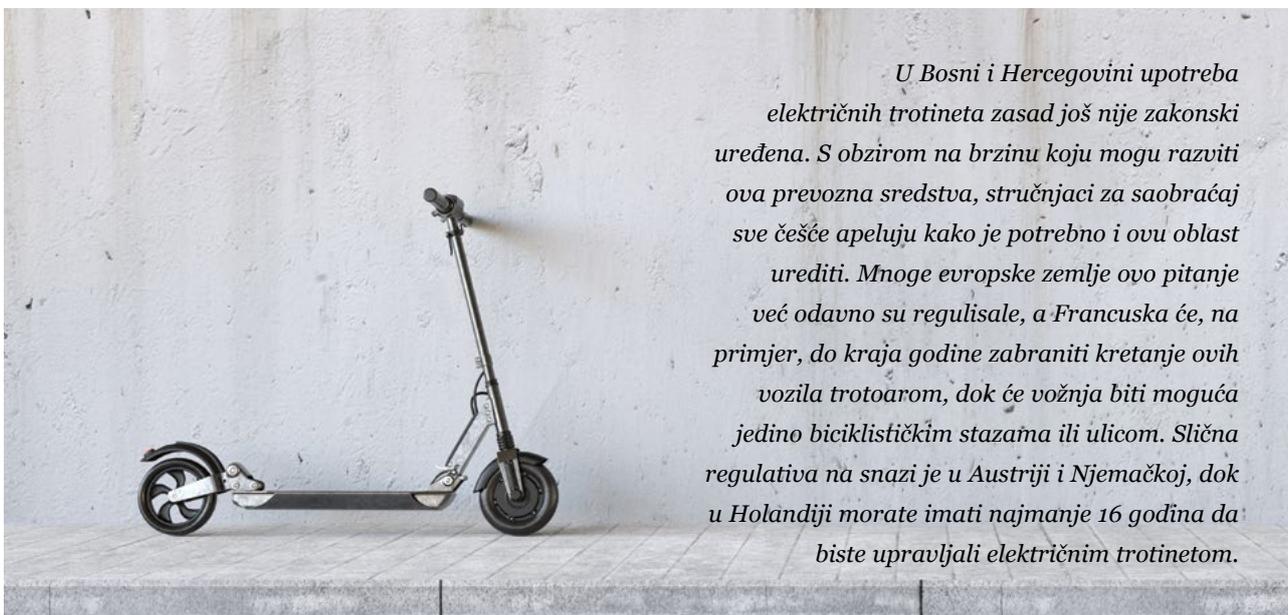
E-TROTINET – NAŠ NOVI NAJBOLJI GRADSKI PRIJATELJ

PIŠE: STEFAN LIČINA

Automobilom ne ide, na biciklu se umorite, a pješke nikada nećete stići?! Priznajte da ste bezbroj puta tražili rješenje kako doći sa jedne na drugu lokaciju, a da pritom ostanete svjež i stignete na vrijeme. Možda se rješenje krije u sve popularnijoj gradskoj „zujalici“ zvanoj električni trotinet.

Iako je ova vrsta, možemo slobodno reći, prevoznog sredstva svoju ekspanziju već doživjela u brojnim zemljama svijeta, svjedoci smo da taj trend tek sada krupnim koracima dolazi i na naše ulice. Ukoliko ste ovih dana primijetili kako je neko kraj vas projurio brzo i nečujno - ne brinite, ne halucinirate. Zsigurno je riječ o električnom trotinetu koji brojni građani sve češće prepoznaju kao jeftiniju i jednostavniju alternativu za prevoz u gradu.

BRŽI OD PJEŠAKA, SPORIJI OD AUTOMOBILA

Potencijal ovih mašina, ali i interesovanje korisnika prepoznali su u automobilskoj industriji, koja sve više investira u nove načine prevoza. Tako sada brojni proizvođači, poput Audi-ja, Ford-a, Volkswagen-a i BMW-a, rade na svojoj verziji vozila na struju.

Računica je jasna - kada uporedite troškove punjenja, odnosno električne energije tokom ljeta sa troškovima goriva i parkinga koji su neizostavni kada je automobil u pitanju, električni trotineti značajno su jeftinije prevoznog sredstvo.

Podaci distributera u BiH govore kako je potražnja, pa samim tim i prodaja električnih trotineta sve veća.

U Bosni i Hercegovini upotreba električnih trotineta zasad još nije zakonski uređena. S obzirom na brzinu koju mogu razviti ova prevozna sredstva, stručnjaci za saobraćaj sve češće apeluju kako je potrebno i ovu oblast urediti. Mnoge evropske zemlje ovo pitanje već odavno su regulisale, a Francuska će, na primjer, do kraja godine zabraniti kretanje ovih vozila trotoarom, dok će vožnja biti moguća jedino biciklističkim stazama ili ulicom. Slična regulativa na snazi je u Austriji i Njemačkoj, dok u Holandiji morate imati najmanje 16 godina da biste upravljali električnim trotinetom.

KAKO FUNKCIONIŠE?

Ukoliko ste kao dijete vozili trotinet, onda ne bi trebalo da bude problema ni pri rukovanju ovom mašinom. Mehanizam rada električnih trotineta sličan je onom na kojem rade mopedi i motocikli. Ručica za gas nalazi se na desnoj strani, a kod nekih modela gas se dodaje tako što ručicu okrenete prema dolje. Zsigurno važnija stvar jeste kočnica, koja se obično nalazi uz ručku na lijevoj strani.

Električni trotineti, bar oni koji su dostupni kod nas, dostižu brzinu oko 25 kilometara na čas, a jedno punjenje je dovoljno da pređete najviše 30 kilometara.

Najčešći korisnici jesu mladi, ali i poslovni ljudi koji su odlučili automobil ostaviti kod kuće i do posla stići brže i jeftinije. Istovremeno, u svijetu se pojavljuje sve više „sharing“ sistema sa e-trotinetima, pa ne treba da nas iznenadi ukoliko se takvi terminali uskoro pojave i u našim gradovima.

Iako sve pomenuto zvuči kao idealno rješenje za gradske gužve, treba biti oprezan pri vožnji ovih „zujalica“. Zaštitna oprema, bar zasad, nije obavezna, ali bez obzira na to, ukoliko vozite po ulici, držite odstojanje i brzinu prilagodite trenutnim uslovima. Dok jedni električne trotinete smatraju pomodarstvom, drugi u ovom prevoznom sredstvu vide potrebu i rješenje za česte saobraćajne kolapse.

BIZ&TECH

NAJVEĆA
INVESTICIJA 21. VIJEKA
NIČE U PUSTINJI
SAUDIJSKE ARABIJE

NEOM – NESTVARNO STVARNI GRAD

PIŠE: JELENA PRALICA

Znate li šta povezuje život u pustinji i vrhunske arhitekte, IT stručnjake i naučnike iz cijelog svijeta? Odgovor staje u dvije riječi – projekat Neom.

Neom nazivaju i najvećom investicijom 21. vijeka. To i ne čudi, s obzirom na činjenicu da govorimo o gradu koji niče u Tabuk provinciji, na sjeverozapadu Saudijske Arabije, u pustinji koju su hiljadama godina unazad pohodili samo beduini i kamile. Sada se, upravo na tom, nedovoljno „pripitomljenom“ komadiću planete, rađa, ne samo najmodernije mjesto na svijetu, već i grad podjednako grandiozan kada je u pitanju veličina - Neom bi trebalo da se prostire na površini od 25.000 kilometara kvadratnih, što je, poređenja radi, veličina Sjeverne Makedonije.

Naziv grada je kovanica dvije riječi - „neo“ je starogrčki prefiks koji znači „novo“, a posljednje slovo u imenu je skraćena za Mostaqbal, arapsku riječ za budućnost. Govorimo o „startapu veličine države“, čiji je idejni tvorac saudijski prestolonasljednik, princ Muhamed bin Salman. On kaže da Neom „nije za svakoga“, već će biti mjesto za „sanjare i inovatore ovog svijeta“, a takva investicija iziskuje kolosalnih 500 milijardi dolara!

Za taj novac će dobiti grad koji u potpunosti izgleda kao kompleksna scena iz nekog naučnofantastičnog ostvarenja, s obzirom na to da će njime u potpunosti upravljati vještačka inteligencija, a potreba za energijom će biti zadovoljena iz obnovljivih izvora - generisanjem energije putem sunca i vjetrova. Da sve bude baš tako, pobrinuće se izvršni direktor projekta Neom, Klaus-Kristijan Klajnfeld, koji je od 2005. do 2007. godine bio prvi čovjek Siemens-a u Njemačkoj.

Neom će se oslanjati na sektore energije i vode, mobilnosti, biotehnologije, napredne proizvodnje, medija, zabave, tehnologije i digitalne nauke, a tu je i „Living as NEOM's Foundation“. To u praksi znači da će stanovnici i posjetioci ovdje naići na potpuno robotizovan princip života. Sistem prevoza će biti autonoman; od letećeg taksija do maglev vozova (lebdjenjem na magnetskim šinama razvijaju brzinu veću od 400 km/h), koji će saobraćati mostom preko Crvenog mora i Neom povezivati s Egiptom, a kasnije i

Jordanom. Time bi ovaj grad mogao postati prvi u svijetu koji se prostire na području tri države!

Aplikacije će upravljati svime u ovom gradu-državi, a svaki objekat, kako privatni tako i poslovni, ali i javni prostor, biće opremljeni pametnim sistemima. Da je u pitanju „grad budućnosti“, govore i sljedeći fascinantni podaci: umjetni oblaci će u Neomu proizvoditi kišu, a planiran je i veliki umjetni Mjesec koji će svijetliti noću, kao i pijesak koji će takođe sijati u mraku, potom robotske kućne pomoćnice, ali i dronovi i bezbjednosne kamere, odnosno tehnologija za prepoznavanje lica.

Sve to nije dovoljno, pa je u ovom megapametnom gradu planiran najnapredniji edukativni sistem na svijetu, gdje će u školama predavati hologramski učitelji. Da zabave neće nedostajati, a s obzirom na to da je Neom zamišljen kao grad koji će biti vrhunska turistička destinacija, govori podatak da će biti izgrađeno i ostrvo Jurski park, a sve posjetioci će zabavljati roboti-dinosaurusi.

Ovaj i te kako ambiciozni plan trebalo bi da se ostvari do 2030. godine, prva faza čak i pet godina ranije, što će reći da je grad budućnosti tu, na samo korak od nas.

BIZ&TECH

OD ONLAJN
KNJIŽARE DO
SVJETSKOG
ONLAJN GIGANTA

AMAZON 25 GODINA KROZ 25 DETALJA

PIŠE: JELENA PRALICA

Četvrt vijeka je navršeno od kada se u jednoj garaži u Sijetlu prvi put začulo zvono, obavijestivši prisutne da su prodali prvu knjigu, i to onlajn. Danas je taj isti posao vrijedan bilion \$.

Priča o Amazon-u u dobroj mjeri je priča o Džefu Bezosu, idejnom tvorcu i vlasniku te, globalno najveće internet trgovinske platforme, zahvaljujući kojoj se prošle godine našao na tronu najbogatijih ljudi na svijetu.

Ono što je počelo kao onlajn knjižara, danas je svjetski onlajn gigant, sa pretplatom za članstvo, podružnicama i brendovima širom svijeta, svojim pametnim uređajima i sistemom za isporuku proizvoda do kupca za svega sat vremena.

Bezosu su uobičajene dječije igrarije bile preuske za snove i ambicije, pa i ne čudi kako je dječak, koji je svoj prvi posao pokrenuo osnivanjem „Instituta snova“, edukativnog ljetnog kampa za učenike, kasnije garažu svojih roditelja uspio pretvoriti u laboratoriju, a potom i knjižaru, koja je vremenom izrasla u Amazon kakav danas znamo.

Prvih 25 godina Amazon-a obilježili su brojni podaci i zanimljivosti, a mi smo (teška srca, s obzirom na bogatstvo informacija) izabrali jednak broj:

01

Idejni tvorac i vlasnik Amazon-a je Džef Bezos, preduzetnik i pionir e-trgovine, rođen u Albuquerkiju, u Novom Meksiku. Učenik generacije, briljantan student informatike i elektrotehnike, najmlađi viši potpredsjednik u investicionoj kompaniji D.E. Shaw - sve to nije bilo dovoljno za njegov san - da jednog dana ne oprostí sebi što nije pokrenuo vlastiti posao.

02

Kompaniju Cadabra osnovao je 5. jula 1994. godine, a ona je već 16. jula 1995. preimenovana u Amazon, prema istoimenoj, najvećoj rijeci na svijetu, i bavila se onlajn prodajom knjiga.

03

Bezos je biznis plan za Amazon napisao tokom jedne vožnje od Njujorka do Sijetla.

04

Knjižara je 1997. godine, kada je u ponudi imala 2,5 miliona naslova, postala dostupna javnosti, a Bezos je na njoj počeo da ubire profit tek 2001.

05

„Smajlič“ koji je dio logotipa, svojom postavkom dočarava da u Amazon-u možete pronaći ama baš sve - od A do Z.

06

To potvrđuje i podatak da je Amazon u međuvremenu postao „najveća tržnica“ videa, MP3 formata, audio-knjiga, softvera, video-igara, elektronike, odjeće, namještaja, hrane, igračkaka i nakita, ali i streaming usluga i uređaja, cloud usluge, a najnovija je dobavljanje namirnica.

07

Ipak, kuće, automobile, cigarete i žive životinje tamo ne možete kupiti.

08

Knjige su u početku doslovno prodavane iz garaže u Sijetlu, u saveznoj državi Vašington, a svaku kupovinu označio bi zvuk zvona, nakon čega bi se prisutni okupili da vide poznaju li mušteriju.

09

Prva knjiga koja je prodana u toj garaži bila je „Fluid Concepts and Creative Analogies: Computer Models Of The Fundamental Mechanisms of Thought“.

10

Ovaj onlajn gigant posjeduje 41 podružnicu i brend, između ostalih IMDB, Zappos.com, Goodreads, Whole Foods, Audible...

11

Amazon je u svijetu na drugom mjestu po broju pretplatnika za članstvo, nakon Netflix-a.

12

Oko 6.000 pasa nalazi se u kampusu Amazon-a u Sijetlu, jer u toj pet friendly kompaniji vjeruju da ovi ljubimci pozitivno utiču na produktivnost.

13

Da i flora djeluje relaksirajuće, pokazuje podatak da je 2018. u istom kampusu otvoren dio Sfere, u kojem se nalazi više od 400 biljaka iz cijelog svijeta, gdje radnici mogu da se opuste.

14

S ciljem da u svoju ponudu uvede i vještačku inteligenciju, Amazon je 2012. godine, za 775 miliona \$, kupio kompaniju za robotiku Kiva Systems.

15

Prva je kompanija koja je proizvela pametni uređaj: zvučnik Echo, opremljen vlastitim sistemom vještačke inteligencije Alexa.

16

U maju 2013. pokrenut je Amazon novčić, virtualna valuta koja može da se upotrijebi za kupovinu sadržaja za Kindle Fire.

17

Njihov Kindle, čitač za e-knjige, postavio je standarde za tu vrstu tehnologije, a Amazon je prvi u svijetu predstavio i mogućnost dostave putem dronova.

18

Bezos je vlasnik svemirskog programa Blue Origin, ali i velikog trgovačkog lanca hranom i robom široke potrošnje, kao i novina Washington Post.

19

On vodi i humanitarni fond Bezos Day One i finansira neprofitne organizacije koje pomažu beskućnicima i grade predškolske ustanove u siromašnim kvartovima.

20

Amazon šalje mnogo paketa, pa ih je tako u samo jednom danu 2013. odaslano 1,6 miliona, a tokom Cyber Monday dana 2014. prodavao je 300 proizvoda u sekundi!

21

Pedeset aviona, 300 kamiona i 20.000 kombija te hiljade prikolica kojima se svakodnevno prevozi roba širom svijeta u vlasništvu su Amazon-a.

22

Džef Bezos 2018. postao je najbogatiji čovjek na svijetu, s imovinom procijenjenom na 135 milijardi dolara.

23

U januaru 2019, Amazon je prvi put u istoriji i službeno bio najvrednija svjetska kompanija čijim dionicama se javno trguje, s tržišnom kapitalizacijom od 797 milijardi dolara.

24

Dva mjeseca kasnije, Amazon je zasjeo na drugo mjesto godišnjeg popisa najinovativnijih kompanija, prema podacima ankete Boston Consulting Group-a (BCG).

25

Amazon danas vrijedi oko bilion američkih dolara.

BIZ&TECH

TEHNOLOŠKA ČUDA KOJA (NE) MOŽETE KUPITI

PIŠE: STEFAN LIČINA

Znaš kako bi bilo dobro da postoji...

Baš s ovom rečenicom nerijetko se budimo i ponovo liježemo u krevet, razmišljajući šta bi se sutra dogodilo da imamo tu spravu, taj uređaj... Tehnologija, ali i njen svakodnevni razvoj, učinili su da ljudi konstantno žele i traže više od mašina. Iako često, priznaćete, kažemo kako je čovjek stvorio i nemoguće, isto tako se uhvatimo u maštanju o nekoj novoj tehnološkoj „igrački“.

Upravo te snove i naše maštarije drugi prepoznaju, pretvore u ideju, nju napišu u projekat i eto je... Ali, nije toliko jednostavno doći do potrošača, zainteresovati ga i predstaviti mu da je baš to ono što njemu treba (iako mu zaista treba). Uvjerićete se i sami da ova tehnološka čuda služe svojoj svrsi i da biste ih rado željeli imati u svom domu.

Foto: Kickstarter

Foto: Kickstarter

NILS - KABL ZA PUNJENJE KAO NARUKVICA

Bez punjača za telefon, eksterne baterije ili bar kabla za punjenje ne izlazite iz stana? Znamo, niste jedini. Pritom obično žurite, stvari spremate u posljednji trenutak i sve „nabacate“ u torbu. Kablovi se zapetljaju i onda vam u ključnom trenutku treba cijela vječnost da ih otpetljate. Nije utjeha, ali ovo se dešava baš svima.

Zato je tu NILS - ukratko, visoko funkcionalni modni dodatak koji na vašoj ruci izgleda kao kožna narukvica, a kada ga otkopčate, pretvara se u USB kabl. Vrlo je jednostavan za upotrebu, dostupan u više veličina i ono najvažnije - možete zaboraviti na zapetljane kablove.

NORSHIRE MINI - PRAKTIČAN GADGET ZA POMOĆ NA PUTU

Prazne gume na biciklu ili automobilu nisu slika koju bilo koji vozač želi vidjeti. Problem može biti još i veći ukoliko ste na putu, a sa sobom niste ponijeli ručnu pumpu. Zato stiže vrlo praktična pomoć iz kompanije Norshire i to u obliku male ručne pumpe.

Ova sprava posjeduje feromagnetski 380 motor, koji funkcioniše na 30.000 obrtaja u minuti i ima izlaznu snagu od 56 W. Pomoću nje možete pumpati gume do 12 bara i to brzinom od 10 do 17 litara vazduha u minuti. Cijelim sistemom zapravo upravlja ugrađeni mikroracunar, koji mjeri pritisak na gumama i prekida punjenje kada željeni nivo bude postignut.

INNOCHILLER - HLADNO DOK SE OKRENETE

U vrelim ljetnim danima ključna je samo jedna stvar - mnogo hladne tečnosti uz koju ćemo lakše podnijeti tem-

perature koje idu i do četrdesetog podioka u termometru. Međutim, često se dogodi da piće zaboravimo ostaviti u frižider i tek kada želimo ugasiti žeđ, shvatimo da je mlako.

Kako više ne bismo dugo čekali da se nešto ohladi, tu je izum po imenu Innochiller. Svako piće ohladi se za najviše deset minuta, a i princip rada ovog uređaja prilično je jednostavan. Sve što treba jeste da flaše ili neko drugo pakovanje stavite u aparat, izaberete određeni program i ostavite u frižider. Kada čujete alarm iz vašeg frižidera, koji će se oglasiti dok se okrenete, ohlađeno piće je spremno za posluživanje.

Q MIC - ZVUK JE NAJVAŽNIJI

Svako putovanje želimo zabilježiti na što bolji način. Uz fotografiju, sve češće se odlučujemo na to da snimimo i nekoliko video-materijala. A da bi kvalitet bio što bolji, moramo imati dobar zvuk. Kamere telefona ili profesionalnih foto-aparata imaju mikrofoni koji često ne može uhvatiti svaki detalj.

Zato je tu Q Mic. Ako ste ambiciozni YouTuber, podcaster, streamer, vloger ili bilo koji drugi internet pripovjedač, definitivno će vas zanimati ovaj projekat. Želja kreatora bila je da stvori što jednostavniji uređaj koji možete spojiti na bilo koji telefon ili foto-aparat. Q Mic ima tri načina rada: usmjereni, režim za snimanje detalja, kao i onaj koji snima baš sve zvukove u sceni. Nema sumnje da bi uz upotrebu ovog uređaja svaki vaš video-zapis bio bespriječnog kvaliteta.

Ovo su četiri, po našem izboru, najzanimljivija projekta koji tek treba da dožive svjetsku popularnost. Još hiljade ovakvih dostupne su na raznim crowdfunding platformama, koje kreativcima služe da predstavljaju svoje ideje i dođu do potencijalnih investitora. Sigurni smo da ćete se obradovati nekom od ovih uređaja kada jednog dana počne njihova masovna proizvodnja. Mi ih, definitivno, s nestrpljenjem iščekujemo.

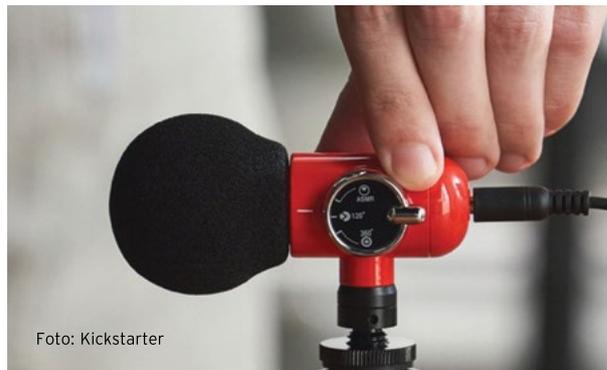

Foto: Kickstarter

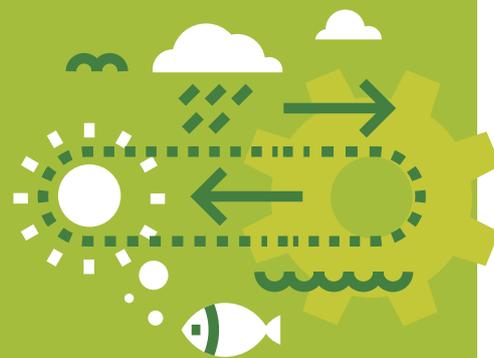
BIZ&TECH

Ekologična tehnologija – samo priča ili prava stvar?

PIŠE: JELENA BJELAKOVIĆ

SPOJLER: NIJE NI BITNO.

U eri brzih tehnologija i još bržeg pomjeranja granica svijeta, iznenađujuće je da se ekologiji mahom i dalje pristupa kao pitanju vjerovanja ili nevjerovanja u problem globalnog zagrijavanja. Ipak, nimalo ne iznenađuje spoznaja da je i zaštita životne sredine, na kraju dana i rupe na ozonskom omotaču, pitanje ekonomske opravdanosti. Kome se, osim planeti Zemlji i svim njenim stanovnicima, isplati investirati u ekološku odgovornost? Vodeće tehnološke kompanije rekly su: „Nama.“

TEHNOLOGIJA KAO ALAT EKOLOGIJE

Njegovo ime je Liam. Apple Liam. Iako je njegov posao da vaše stare iPhone uređaje komada na dijelove, u svoje slobodno vrijeme je, kao i svi žestoki momci, mekog srca. Ali, ne voli kad mu smetaju dok spasava životnu sredinu. (Za shvatanje reference - pogledati YouTube video pod naslovom „Liam - An Innovation Story“.)

Liam je, naravno, robot, i to robot sposoban sam da detektuje, a zatim bezbjedno i efikasno ukloni dijelove uređaja kako bi se isti mogli reciklirati. Tačnije, Liam je spoj 29 različitih robota, koji na svakih 11 sekundi može da rastavi jedan iPhone na osam dijelova. A najtačnije, Liam je R&D (Research & Development) projekat iz 2016. godine, koji će svoj nastavak dobiti 2018. i to, prigodno, uoči Dana planete Zemlje. Njeno ime će biti Daisy.

Uz Daisy, novi robot za komadanje do 200 uređaja na svaki sat, Apple Inc. je prošle godine objavio i da 100% obnovljiva energija pokreće sva njihova postrojenja. Premda 100% čista energija jeste utopija, nema dileme da zelena inicijativa kompanije teži ka tome. I nema dileme ni da je Apple (još jednom) lansirao trend na tržište tehnoloških titana.

ZELENO JE BOJA TEHNOLOGIJE

Početkom 2019. godine i Samsung je najavio početak nove prakse. Od zamjene svih plastičnih pakovanja ekološki održivim materijalima, preko smanjenja upotrebe plastike u dizajnu mobilnih punjača, do upotrebe ekološki sertifikovanog papira u proizvodnji uputstava za upotrebu - južnokorejski multinacionalni konglomerat novu politiku kuće ozvaničio je i obećanjem da će do 2030. godine iskoristiti 500.000 tona reciklirane plastike i sakupiti 7,5 tona odbačenih proizvoda.

Avgusta tekuće godine oglosio se i Google najavom da će do 2020. uključiti reciklirane materijale u sve „made by Google“ proizvode. Tom prilikom su se pohvalili i da su prelaskom sa vazdušne na teretne pošiljke emisiju ugljen-dioksida smanjili za 40% te su pozvali zainteresovane (zasad samo sa teritorije SAD) da se uključe u Google Recycling Partnership Program.

I SVE JE TO DIVNO I KRASNO, ALI...

Ali, nema „ali“.

Diskutovati o tome da li su društvena i ekološka odgovornost kompanija dobar PR ili ne, djeluje kao splet retoričkih pitanja. Naravno da jesu. Ali, u doba u kojem se nerijetko zaboravlja da je ekologija nauka, a ne vjerovanje u ozonske rupe, glas tehnoloških kompanija može se rezonovati kao glas razuma. I premda se može diskutovati o tome da li ekološka odgovornost pripada svima ili samo zagađivačima, nesporno je da će se čovjek 21. vijeka za životnu sredinu na kraju morati izboriti alatom i zanatom svog vremena - tehnologijom.

A ako su Apple, Samsung i Google u igri - to bi možda i mogla da bude prava stvar.

BIZ&TECH

ZAŠTO ILON MASK ŽELI DA POVEŽE MOZAK SA VJEŠTAČKOM INTELIGENCIJOM?

PIŠE: JELENA BJELAKOVIĆ

*Zašto Elon Mask radi bilo šta?
I da li nas bilo šta što Elon Mask radi uopšte više iznenađuje?*

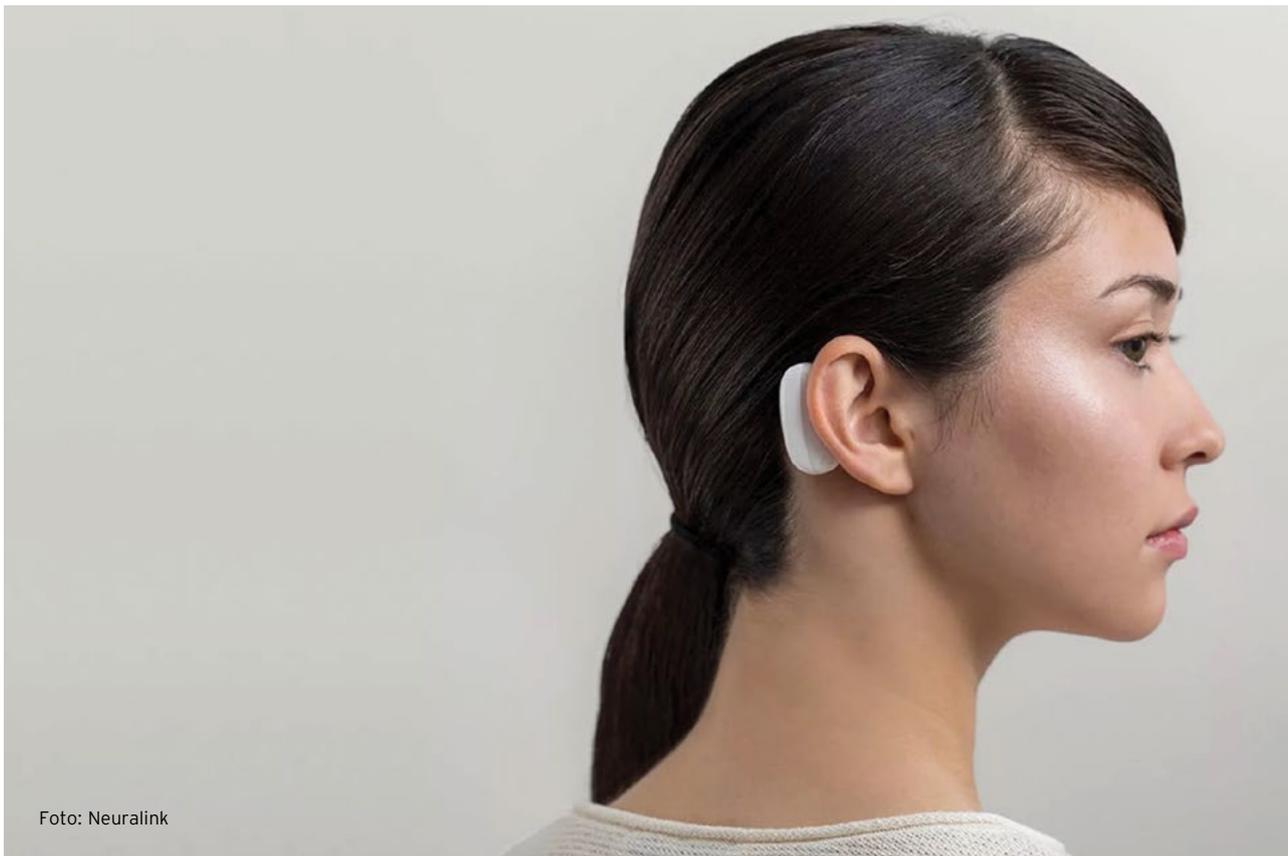

Foto: Neuralink

KO, ŠTA?

Neuralink spreman za prvu operaciju mozga. Maskov moždani čip mogao bi biti samoubistvo uma. Mask otkriva plan za implantate koji mogu čitati umove. Mask želi da ti stavi AI interfejs u mozak - treba li da se zabrineš?

Da u čitanje ovog teksta niste ušli sa predznanjem da je u svijetu Ilona Maska sve moguće te da ni tehnološka (r) evolucija nije imuna na šarm klikbejta - prvi susret sa Neuralinkom bi vam zasigurno izgledao kao čitanje dnevnika ludog naučnika ili gledanje osrednjeg sci-fi filma.

A ko ili šta je Neuralink kada se kamere ugase i kada se do posljednje stranice dnevnika stigne? Kao i sve nekonvencionalne ideje, i ova je žrtva nemogućnosti da se baš svima objasni. Prevažodno, Neuralink je startup koji je startovao 2016, svoje postojanje obznanio tek naredne 2017. godine, da bi ovoga jula i zvanično skinuo veo misterije te svijetu predstavio „spravicu“ stvorenu da integriše biološku i vještačku inteligenciju.

Dotična spravica će blagovremeno biti krunisana lepezom termina - od neuroprostetika, preko prosto i jednostavno

čipa, pa sve do novog, šestog čula. No, da bi bilo koja od ovih odrednica dobila svoj smisao, vratimo se na početak.

OD KOGA, OD ČEGA?

Ne tako davno, dok je rođenje Neuralinka bila samo jedna od mnogih ideja koje kolutaju Maskovim moždanim ćelijama, tech milijarder je novi poduhvat vidio kao način da se čovjek izbori sa hostilnošću vještačke inteligencije, odnosno način da se ona blagovremeno prevenira.

Razvoj odnosa između Ilona Maska i AI-ja nesumnjivo je tema za sebe, ali ovoga jula, na zvaničnom lansiranju kompanije, neprijateljski nastrojena vještačka inteligencija nije dobila očekivani spotlight. Šta se u međuvremenu desilo? Biće da je Mask shvatio da, ako neprijatelja ne možeš pobijediti, uvijek mu se možeš pridružiti. A biće i da su se Maskove marsovski monumentalne izjave spotakle o veličinu njegove ideje.

Uz naslove stila „Mask želi da ti stavi AI interfejs u mozak - treba li da se zabrineš?“, ni ne čudi što su mnogi propustili ključno pitanje Neuralinka. (Spojler: Nisu agresivni robotički.)

KOME, ČEMU?

U kom pravcu će se uređaj, a i kompanija razvijati, nemoguće je sa sigurnošću tvrditi u vremenu rapidne ekspanzije mogućeg i jednog Ilona Maska, koji ne razumije najbolje riječ „nemoguće“. Zasad bi svoju svrhu primarno trebalo da pronađe u zdravstvu. I ne, to ne znači da Mask planira da ide okolo-naokolo i da naživo čipuje mozgove kome stigne.

Naprotiv, a i nažalost, Neuralink primarno stremi ka unapređenju kvaliteta života paraplegičara. Omogućiti ljudima bez kontrole nad svojim tijelom da kontrolišu uređaje svojim umom - ova postavka stvari značajno mijenja narativ.

Ipak, ne treba zaboraviti da Neuralink nije prvi, a ni posljednji BMI (Brain Machine Interface) uređaj koji je sa istom misijom ugledao svjetlost laboratorija. Istraživanje, kao i produkcija moždanih implantata, koncept je čiji začeci nas vraćaju sve do pedesetih godina prošlog vijeka.

Očekivano, Mask tvrdi da su metode i materijali primijenjeni u kreaciji Neuralinka daleko napredniji od prethodnika te da zlatno dijete njegovog startapa vrlo izvjesno neće

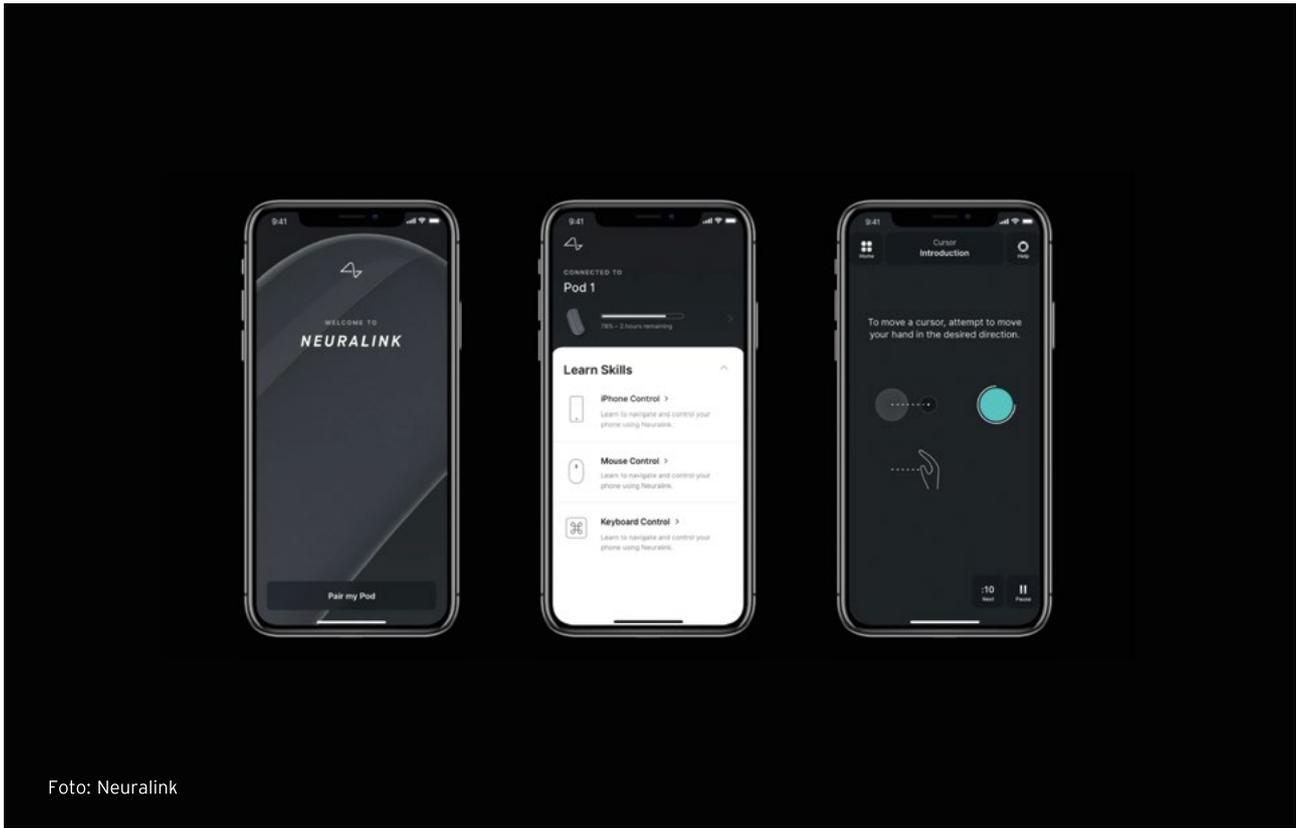
prouzrokovati oštećenja mozga. Očekivano, istraživanja su do sada sprovedena samo na glodarima (i navodno jednom majmunu), ali tim je optimističan da će do kraja 2020. dobiti odobrenje za testiranje na ljudima.

KOGA, ŠTA?

„Ovo će zvučati poprilično čudno, ali u konačnici ćemo postići simbiozu sa vještačkom inteligencijom“, poprilično je čudan, ali konačan Ilon Mask.

I baš zato što zvuči poprilično čudno, a i zato što zadire u sferu mozga kao ultimativne misterije ljudske egzistencije, Neuralink ne bi trebalo da bude samo i isključivo tema zdravstvenih radnika i sci-fi entuzijasta.

Koga bi onda sve Neuralink trebalo da se tiče? Svakoga sa mozgom koji vidi širu sliku stvari. Filozofsko i etičko pitanje „burgijanja četiri osmomilimetarske rupe u glavi“ je, svakako, mnogima prvo na tapetu, zajedno sa cijelim AI diskursom koji već godinama unazad dijeli naučno-istraživačku zajednicu na „vjernike“ i „Tome nevjerne“. U široj slici je i sam mozak, kao tvorevina koja od nastanka homo sapijensa kontroliše svijet, ali koju homo sapijens do dana današnjeg nije uspio sasvim da kontroliše.

No, može biti da se sva filozofija da sumirati riječima Džona Timera, urednika portala Ars Technica: „Aiming for science fiction find (science) fact.“ A to znači, čak i ako se ispostavi da Neuralink nije „onaj pravi link“, da je zdravorazumski očekivati da će nauku novim saznanjima unaprijediti te tako postaviti temelj za nove (i možda vještački pametnije) generacije.

OJ, HEJ!

U čemu je sad problem? U narativu koji u težnji da bude interesantniji postaje komičan, ako ne i tragičan. Ali to smo već utvrdili. Daleko veća je prepreka odgovoriti na pitanje kako „čudnovata sprava za uvezivanje misaonog procesa čovjeka i radnog procesa kompjutera“ uopšte radi.

S KIM, ČIM?

Za odgovor na pitanje „kako bi sprava trebalo da radi“ već se pobrinuo neuralink.com. Od temeljnog objašnjenja apstraktnog, ali teorijski mogućeg koncepta dijeli vas samo jedan klik na „read paper“ tab. Fokusirajmo se na riječ „trebalo“. „Nije kao da ćemo odjednom imati neku nevjerovatnu neuralnu mrežu i da ćemo kontrolisati ljudske mozgove“, riječi su samog Maska, a i sve dok teorija Neu-

ralinka ne bude ovaploćena u praksi - egzaktan odgovor na pitanje „kako“, baš kao i ljudski mozak, ostaće velika misterija malog čovjeka.

GDJE, ČIME?

I za kraj, kratko i jasno, kud plovi ova tajna veza neurona i tehnoloških pomaka? I šta budućnost vještačke, a i sasvim prirodne inteligencije nosi? Možemo nagađati, a možemo prosto i sačekati da nas Ilon Mask, vodeći futurolog svog vremena, obavijesti na jednoj od pres-konferencija.

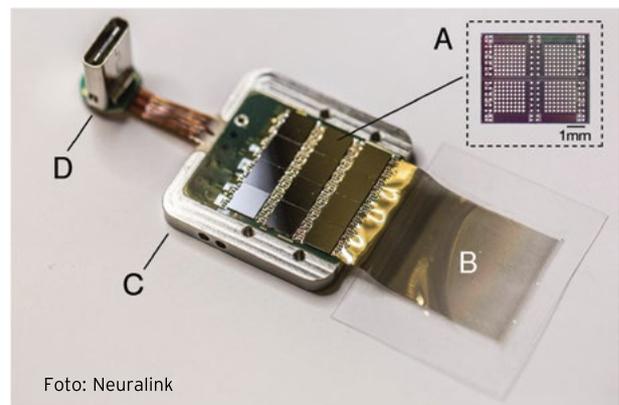

Foto: IFA 2019

IFA 2019 - NOVI TRENDovi U POTROŠAČKOJ ELEKTRONICI

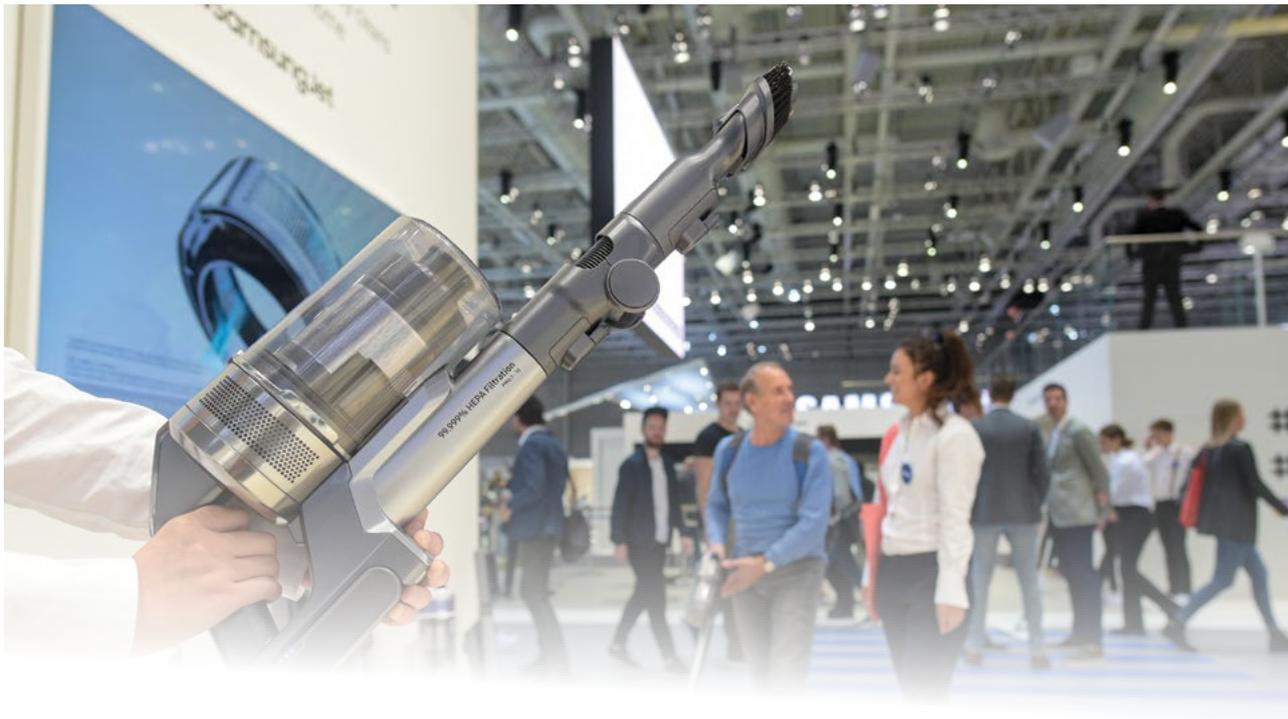
PIŠE: DEJAN TRNINIĆ

Impresivni IFA sajam u Berlinu početkom septembra svake godine okupi vodeće svjetske proizvođače i brendove, koji pod jednim krovom izlažu ono najbolje što trenutno nude u segmentu moderne potrošačke elektronike.

Tako je bilo i ove godine, pa je na IFA sajmu ponovo viđen veliki broj novih proizvoda, obilje tehnoloških inovacija, a definisani su i neki ključni trendovi iz ove industrije. I dalje su dominantni pametni mobilni uređaji, prisutna je vještačka inteligencija u sve većem broju govorno upra-

vljenih uređaja koji su i međusobno uvezani u pametni dom korisnika.

Ovogodišnje izdanje IFA sajma u Berlinu zvanično je počelo 6. i trajalo do 11. septembra, ali su se najpoznatije svjetske kompanije svojim novitetima predstavile i nekoliko dana ranije. Na IFA 2019 pojavilo se više od 2.000 izlagača, kroz sajamske hale je prošlo skoro 250.000 posjetilaca, a sajamsku smotru medijski je ispratilo oko 6.000 novinara.

HUAWEI

Huawei je predstavio Kirin 990, novi čipset, koji je pod sloganom „Rethink Evolution“ ponovo otišao korak dalje u odnosu na konkurenciju. Kirin 990 napravljen je 7-nanometarskom tehnologijom, ima integriran 5G modem, unapređene su mu AI karakteristike, a svoje mjesto pronašao je u Huawei Mate 30 seriji. U Huawei-ju tvrde da je Kirin 990 najmoćniji i energetske najefikasniji čip na svijetu, koji stiže sa 10,3 milijarde tranzistora, te da iskustvo korištenja pametnog telefona podiže na novi nivo.

IFA Berlin je jedna od najstarijih tehnoloških sajamskih izložbi, nastala daleke 1924. godine kao Međunarodna izložba radija, dok danas predstavlja jedan od vodećih svjetskih sajmova moderne tehnologije. IFA je skraćenica od „Internationale Funkausstellung Berlin“, ali većina ljubitelja potrošačke elektronike ovu manifestaciju jednostavno prepoznaje kao IFA sajam u Berlinu.

Tokom sajma, kompanija je predstavila osvježene P30 Pro modele dostupne u Mystic Blue i Misty Lavender varijantama koje kombinuju mat i sjajne površine. Huawei je pokazao i FreeBuds 3 bežične slušalice, koje nude impresivan kvalitet zvuka i rade na Kirin A1 čipsetu.

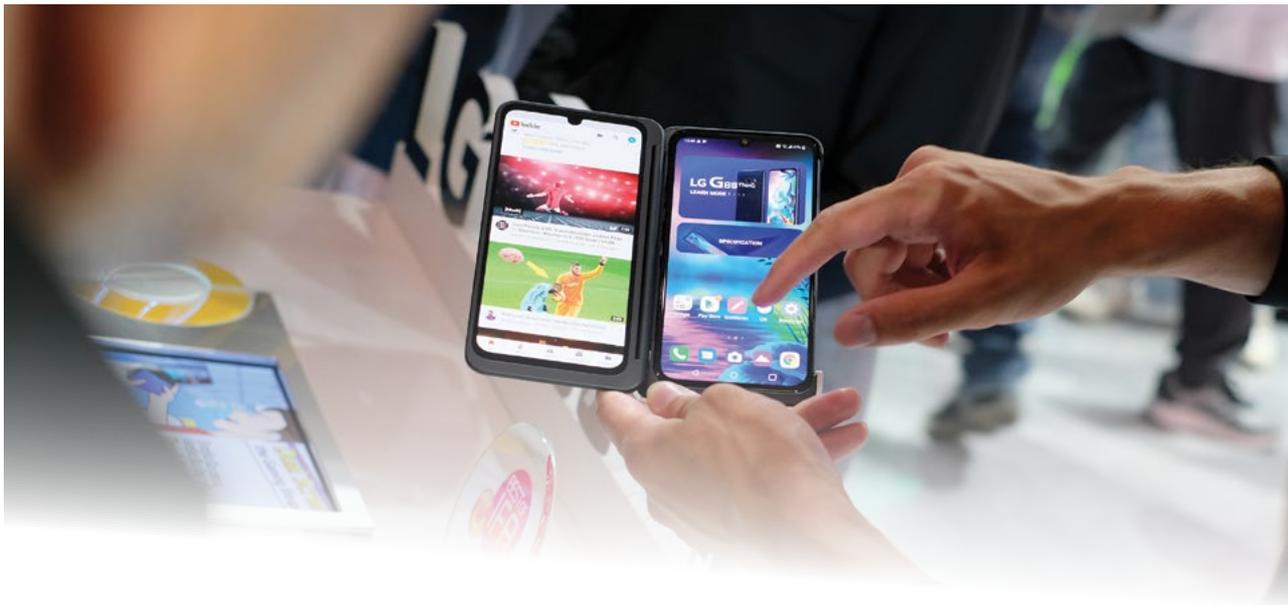
Kao poseban brend Huawei-ja, Honor je iskoristio IFA sajam kako bi predstavio PocketVision, aplikaciju koja uz pomoć vještačke inteligencije osobama sa oštećenim vidom olakšava čitanje na mobilnom telefonu. U Berlinu je viđen i Honor Vision, prvi pametni televizor sa novim Harmony operativnim sistemom iz Huawei-ja.

SAMSUNG

Samsung ove godine slavi 50 godina postojanja kompanije, pa je sajamsku prezentaciju iskoristio da predstavi nove proizvode i inovacije. Kako prodaja QLED televizora bilježi ogroman rast, Samsung je seriju QLED 8K TV uređaja proširio modelom sa ekranom od 55 inča.

Južnokorejski gigant lansirao je Samsung Galaxy A90 5G smartfon, a posjetioci sajma bili su u prilici da vide Galaxy Fold, dugo očekivani telefon sa savitljivim ekranom, za koji je potvrđeno da dolazi na tržište.

Galaxy Tab S6, sa ekranom od 10,5 inča, dolazi sa S Pen olovkom i predstavlja prvi tablet s dvostrukom kamerom.

Novost je Galaxy Book S, ultraprenosivi laptop, koji može raditi 23 časa sa jednim punjenjem baterije. Samsung ima i novi pametni sat, Galaxy Watch Active2, sa ugrađenim EKG-om i mogućnošću prevođenja poruka na 16 jezika. Svjetski tehnološki lider prikazao je svoju viziju rješenja za pametni dom, novu generaciju smart kuhinjskih aparata, a pažnju posjetilaca privukao je bežični usisivač.

NOKIA

Kompanija HMD Global, vlasnik Nokia brenda, u Berlin je stigla sa ukupno pet novih telefona, od kojih su dva Android smartfoni. Modelom Nokia 7.2, koji posjeduje kvalitetnu ZEISS optiku, želi da se pozicionira u srednji segment tržišta, dok Nokia 6.2 donosi fenomenalnu PureDisplay tehnologiju, koja isporučuje i do milijardu nijansi boja.

Ostala tri uređaja namijenjena su onima koji žele da se prisjete slavne prošlosti finske Nokia-e.

Nokia 800 Tough je robusni telefon sa dugotrajnom baterijom, preklopni Nokia 2720 Flip dolazi u modernom izdanju, dok se uz osnovni Nokia 110 telefon možete odmoriti od naprednih funkcija smartfona.

ALCATEL

Alcatel je tokom IFA sajma predstavio svoju novu seriju pristupačnih pametnih uređaja, koji obuhvataju Alcatel 3X i Alcatel 1V smartfone, kao i Alcatel Smart Tab 7 tablet. Sa druge strane, kompanija TCL Communication, koja je vlasnik Alcatel brenda, javnosti je prikazala svoj prvi pametni telefon, uređaj iz srednjeg segmenta, koji se zove PLEX.

LG

Umjesto telefona sa savitljivim ekranom, LG je predstavio G8X ThinQ, zanimljiv model sa dva ekrana. Napredni LG Dual Screen osmišljen je da na mobilne uređaje donese sasvim nov način rada za još bolji multitasking doživljaj i uživanje u multimedijalnim sadržajima.

LG G8X ThinQ ima posebnu šarku koja omogućava gledanje iz bilo kog ugla, a ovaj predstavnik G

serije ima i dodatni prednji displej od 2,1 inča, koji omogućava pregled mnoštva korisnih informacija bez potrebe da se otvara displej. Poput kompanije Samsung, južnokorejskog i globalnog konkurenta, LG je na IFA sajmu predstavio viziju budućnosti zasnovanu na vještačkoj inteligenciji, pametnim uređajima za dom i povezivim uređajima.

~~~~~

Nakon što je nova godina počela CES-om u Las Vegasu, uslijedio je prolječni MWC – kongres mobilne industrije u Barseloni, da bi ranu tehnološku jesen najavio IFA 2019 u Berlinu, koji nosi titulu najvećeg evropskog sajma potrošačke elektronike.

~~~~~

MOTOROLA

Posjetioци Motorola štanda imali su priliku da vide atraktivan model One Zoom, koji je nezvanično proglašen najljepšim telefonom sajma. Krase ga elegantno 3D satensko staklo i četverostruka kamera, ispod koje se nalazi svjetleći logotip koji ujedno služi za obavještenja. Uz optičku stabilizaciju slike, AI podršku i Night vision režim, One Zoom garantuje fotografije prepune detalja i jakih boja, čak i pri najslabijem osvjetljenju. Osim glavne kamere i kamere za ultraširoke fotografije, One Zoom posjeduje kameru sa senzorom dubine i telefoto kameru sa trostrukim optičkim zumom.

SONY

Sony je prije početka sajma održao prezentaciju na kojoj je predstavljen kompaktni Xperia 5 telefon, koji je zadržao znatan broj premijum karakteristika prisutnih na skupljem modelu Xperia

1. Kombinaciju tri kamere na poledini uređaja čine glavna, ultraširoka i telefoto, sve sa 12 MP rezolucijom. Bioskopski CinemaWide 6,1-inčni OLED ekran donosi Creator Mode, koji garantuje preciznost i reprodukciju boja bez konkurencije. Sony u mobilne uređaje donosi profesionalnu tehnologiju, koja se koristi u produkcijama vodećih holivudskih studija.

IZVANREDNI LENOVO, ACER I ASUS

Zapažen sajamski nastup imala je kompanija Lenovo, prije svega zahvaljujući novoj liniji Yoga proizvoda, koji su opremljeni najnovijim Intel procesorima desete generacije. Ovogodišnji novitet je ThinkBook serija laptopa, koja kombinuje karakteristike Yoga, ThinkPad i IdeaPad modela, čime je dobijen savršeno izbalansiran poslovni uređaj.

Zanimljiv uređaj je i Lenovo Smart Display 7, pametni zvučnik, koji u sebi ima ugrađen 7-inčni ekran. Uz pomoć ugrađene kamere može obavljati video-pozive, a zahvaljujući Google asistentu, konektuje se na druge pametne uređaje u domu.

Acer je pokrenuo Planet 9, platformu za igranje i društvenu mrežu namijenjenu gejmerima, koji će moći da razmjenjuju

iskustva. Zasad je podržano nekoliko igara, uključujući „League of Legends“ i „Dota 2“, a očekuje se da će broj uskoro biti i veći. Posjetioци sajma u Berlinu imali su priliku da vide nove proizvode tajvanske kompanije Asus, među kojima su i novi laptopi iz ultimativne ROG gejmerske linije.

Huawei P30 Pro proglašen je najboljim pametnim telefonom od strane EISA grupe, koja okuplja 55 renomiranih svjetskih časopisa iz područja potrošačke elektronike. Ovo je već druga godina zaredom da Huawei osvaja ovu prestižnu nagradu, jer je prošle godine titulu smartfona godine ponio model Huawei P20 Pro.

NASLOVI

PIŠE: STEFAN LIČINA

SAMSUNG

Na evropskom tržištu mobilnih telefona, prema objavljenim podacima, Samsung dominira. U drugom kvartalu 2019. godine ovaj tehnološki gigant imao je 40% udjela tržišta uz isporuku dvostruko više jedinica od bilo kojeg drugog proizvođača. Najveću pažnju privukla je A serija sa 18,3 miliona prodatih uređaja, a model Galaxy A50 daleko je najprodavaniji sa isporučenih 3,2 miliona jedinica.

APPLE

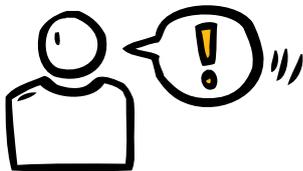
Kompanija Apple predstavila je novu generaciju iPhone uređaja, i to tri modela – iPhone 11, iPhone 11 Pro i iPhone 11 Pro Max. Dizajn svih modela gotovo je identičan prethodnoj generaciji, a najveće promjene vidljive su u kamerama. Osnovni model dobio je još jednu ultraširoku kameru, dok Pro i Pro Max sada imaju tri – primarnu, ultraširoku i telefoto kameru. Značajno je poboljšana i kapacitet baterije, a predstavljena je i nova generacija procesora – A13 Bionic.

HUAWEI

Nakon mjeseci iščekivanja, Huawei je predstavio sopstveni operativni sistem pod nazivom HarmonyOS. Iako iz kompanije ističu kako su i dalje posvećeni Google-ovoj platformi, Huawei je sada spreman u svakom trenutku da zamijeni Android. Ovaj operativni sistem koristiće i drugi pametni uređaji, poput satova, zvučnika, tableta i televizora.

XIAOMI

Prvih šest mjeseci 2019. godine za jednu od najbrže rastućih kineskih kompanija Xiaomi prošlo je besprijekorno. U finansijskom izvještaju navedeno je kako je kompanija prihodovala nevjerojatnih 13,56 milijardi dolara, što je povećanje za 20% u odnosu na isti period 2018. godine. Profit je iznosio oko 810 miliona dolara, što je za 49,8% više u odnosu na prošlu godinu. I sada ona najbolja brojka, iz perspektive kompanije – 60 miliona isporučenih telefona, bez obzira na, kako je ocjenjuju stručnjaci, stagnaciju tržišta.

EA SPORTS

Novi „Need for Speed“ predstavljen je na najvećem sajmu igara – Gamescom 2019, koji je održan od 20. do 24. avgusta u Kelnu. „Need for Speed“, bar prema ocjeni stručnjaka, sada se vraća bolji nego ikada i to u igri pod nazivom „Heat“. Nakon pauze u serijalu koja se dogodila, novi nastavak dolazi u duhu Majamija i bojama koje podsjećaju na osamdesete godine prošlog vijeka. Zvanični datum izlaska nastavka je 8. novembar 2019. godine.

BRENDOVI KOJIMA VJERUJEMO

Huawei P smart Z

TELEFON SA SKRIVENIM BLAGOM

PIŠE: STEFAN LIČINA

Želite moćan, efikasan, elegantan i pouzdan uređaj, ali ne možete odoljeti ni sve popularnijem trendu mobilne industrije zvanom pop-up selfi kamera? Nema problema, jer imamo pravi uređaj za vas. Huawei P smart Z definitivno ispunjava sve postavljene uslove, ali i mnogo više od toga.

Ovaj uređaj, osim glavnog aduta u vidu kamere koja iskače, oduševiće vas svojim izgledom na prvi pogled, a s obzirom na to da je riječ o telefonu srednje kategorije, specifikacije su i više nego odlične. Zato i ne čudi to što su stručnjaci Huawei P smart Z ocijenili kao veliki iskorak ove kompanije kada su u pitanju nešto povoljniji telefoni.

UPEČATLJIV I PRIVLAČAN DIZAJN

Iako su proizvođači mobilnih telefona nudili razna rješenja kako bi ekran uređaja 100% bio u funkciji prikaza slike, tek su sakrivanjem kamere, odnosno uvođenjem pop-up mehanizama, to i uspjeli. Zato sada sa Huawei P smart

Z imate cijelu površinu ekrana, bilo da igrate igrice ili gledate video-snimke i sve to uz elegantan odnos stranica od 19,5:9. Nevjerovatan Ultra FullView displej od 6,59 inča pokriva više od 91% prednje strane telefona, a uz rezoluciju 2.340 x 1.080 i gustinu piksela od 391 PPI ne bi trebalo da bude nikakvih problema sa oštrinom prikaza.

Huawei P smart Z opremljen je i naprednim Eye Comfort načinom rada, koji ne propušta plavo svjetlo, a sve radi smanjenja naprezanja i zamora očiju. Ova funkcija je prošla rigorozne testove za foto-biološku bezbjednost i dobila je TÜV Rheinland sertifikat.

~~~~~

*Huawei P smart Z je prvi uređaj
ove kineske kompanije sa motorizovanom
pop-up selfi kamerom.*

~~~~~

Na zadnjoj strani telefona nalazi se jedinstvena linija koja dijeli površinu. Glatka pozadina sadrži specijalnu svilenkastu teksturu koja svjetluca pod svjetlom i jasno možete vidjeti predivne detalje.

POUZDANA KAMERA

Kada je riječ o kamerama, „iskačućem“ selfi čudu potrebna je samo jedna sekunda za pripremu i već može snimati fotografije. Onog trenutka kada završite fotografisanje, kamera se automatski uvlači. Koliko je pouzdana, govore i podaci da može izdržati teret od 15 kilograma, više od 100.000 puta može „iskočiti“, a radi na temperaturama od -20°C do +60°C. Prednja AI kamera od 16 MP nudi optimizaciju slike u realnom vremenu, u 8 scena, a inteligentno podešava intenzitet obrade.

Na zadnjoj strani nalazi se dualna kamera sa glavnim senzorom od 16 MP i 6P dizajnom (plastični niz šest sočiva) koji hvata više fotona, unapređuje jasnoću slike i kontrast te reprodukuje čak i detalje minimalne veličine. Druga kamera podiže standard mobilne fotografije i sve to senzorom od 2 MP za stvaranje dubinskih efekata. Obrada 3D portreta sada je moguća i na prednjoj i na zadnjoj kameri sa osvjetljenjem studijskog kvaliteta, kako biste iz gledali najbolje u svakoj situaciji.

VELIKA BRZINA, VELIKA EFIKASNOST

Huawei P smart Z dolazi sa novim i unapređenim čipsetom Kirin 710F, koji je izrađen u procesu od 12 nanometara. Zahvaljujući ovom osmojezgarom čipu, brzina rada je znatno poboljšana, a potrošnja energije istovremeno smanjena. Huawei-jevi stručnjaci tvrde da su, u pore-

denju sa čipsetom prethodne generacije, performanse za 30% bolje, dok je potrošnja energije smanjena za takođe 30%. Bez obzira na to da li igrate grafički zahtjevne igre ili gledate sadržaj uživo, telefon će raditi besprijekorno uz 4 GB RAM-a.

Sve nezaboravne trenutke možete sačuvati na 64 GB interne memorije, koja se memorijskom karticom može proširiti i do 512 GB. Ugrađena snažna baterija od 4.000 mAh, inače jedna od vodećih na tržištu, radi sa pametnim procesorom za uštedu energije kako bi značajno povećala ukupnu energetska efikasnost uređaja. Huawei P smart Z pokreće Android 9.0 Pie operativni sistem uz EMUI 9 interfejs,

čije napredne tehnologije povećavaju raspoloživ prostor memorije i osiguravaju rad bez ikakvog kočenja.

~~~~~

Ako se pitate za koga je ovaj uređaj, onda je odgovor – za mlađu populaciju. Ideja proizvođača bila je spakovati što više high-tech mogućnosti u uređaj čija će cijena biti prihvatljiva. Zato je ocjena kako je Huawei P smart Z namijenjen prvenstveno studentima, ali i svim korisnicima koji su konstantno u pokretu.

~~~~~

Brojni testovi su potvrdili, a i specifikacije dovoljno govore - Huawei P smart Z može ispratiti sve vaše aktivnosti i definitivno će biti vaš vjerni saputnik. Ovaj model telefona dostupan je u tri boje - crnoj, plavoj i zelenoj.

I za kraj, ono najbolje - Huawei P smart Z može biti vaš već danas, a sve što je potrebno jeste da posjetite sajt www.mtel.ba ili najbližu m:tel poslovnici, te uz kombinaciju sa nekom od tarifa otkrijete sve blago koje krije ovaj Huawei-jev telefon.

PRIČA O USPJEHU

LEI DŽUN

OSNIVAČ XIAOMI-JA

PIŠE: DEJAN TRNINIĆ

Od startup ideje do kompanije vrijedne 50 milijardi dolara

Malo je onih koji su vjerovali da će početkom druge decenije 21. vijeka jedna startup kompanija, do tada nepoznata u svijetu mobilne telefonije, krupnim koracima krenuti u osvajanje tržišta smartfona. Ali, jedan čovjek imao je jasnu viziju. Njegovo ime je Lei Džun i zajedno sa partnerima, u aprilu 2010. godine, osnovao je Xiaomi, koji je pošao u pohod na sam vrh industrije pametnih telefona.

Nakon godinu dana izašao je prvi mobilni telefon iz Xiaomi-ja, model Mi1, koji je bio pokretan sopstvenim MIUI softverom baziranim na Androidu. Već tada je bilo jasno da je Lei Džun pronašao tržišni segment koji je vadio za visokokvalitetnim smartfonima po razumnim cijenama, što će se samo nekoliko godina kasnije pokazati kao pun pogodak.

Svjestan toga da je u poslu veoma važno biti okružen sposobnim ljudima, 2013. godine zapošljava bivšeg Google-ovog menadžera Huga Barua i postavlja ga za potpredsjednika kompanije.

Xiaomi se u početku bazirao samo na domaćem kineskom i brzorastućem tržištu Indije, da bi od 2014. godine krenuo u osvajanje svijeta. Tajna uspjeha krila se u poslovnoj filozofiji kompanije, koja se odrekla dijela zarade, što se pokazalo kao ključni strateški korak, jer su modeli ovog proizvođača prodavani nevjerovatnom brzinom. Xiaomi je za kratko vrijeme uspio da izgradi odličnu reputaciju i povjerenje kod kupaca, koji žele da za uloženi novac dobiju najbolji mogući proizvod.

Xiaomi je danas jedan od globalno najpopularnijih brendova u mobilnoj industriji, a kada je prodaja pametnih uređaja u pitanju, trenutno zauzima četvrtu poziciju u svijetu i to odmah iza Samsung-a, Huawei-ja i Apple-a. Kompanija zapošljava oko 8.000 ljudi, a svakog minuta u prosjeku proda 280 smartfona. Osim telefona, proizvodi pametne narukvice, slušalice, robotske usisivače, pametne zvučnike, televizore, električne trotinete pa čak i dronove. Xiaomi na berzi vrijedi više od 50 milijardi dolara, a procjenjuje se da će dostići vrijednost od 100 milijardi dolara.

KO JE LEI DŽUN?

Lei Džun je osoba koja se može smatrati jednim od najvažnijih ljudi kineske IT industrije u protekloj deceniji. Xiaomi je za devet godina postojanja prošao put od startup kompanije do četvrtog proizvođača pametnih telefona po veličini u svijetu.

Lei Džun rođen je 16. decembra 1969. godine u gradu Sjantao, u kineskoj provinciji Hubej. Prije polaska u školu, Džun je provodio dane u blizini industrijskog područja u Vuhanu, u centralnoj Kini. Srednju školu završio je 1987. godine, a diplomirao je 1991. godine na Vuhan univerzitetu, gdje je stekao diplomu inženjera.

Svoju prvu kompaniju, koja se bavila proizvodnjom kompjuterskih čipova koji olakšavaju obradu podataka na kineskom jeziku, pokrenuo je tokom posljednje godine studiranja. Ipak, ovaj poslovni poduhvat prošao je nezapaženo, jer su u to vrijeme već postojali slični konkurentni proizvođači na tržištu. Jedan od njih bila je kompanija Kingsoft, u koju dolazi 1992. godine i započinje svoju poslovnu karijeru.

Kingsoft, koji je prije njegovog dolaska bio fokusiran na programe za obradu teksta, transformisao je u finansijski stabilnu kompaniju za izradu antivirusnih softvera. Nakon šest godina imenovan je za izvršnog direktora. Na toj poziciji ostao je sve do kraja 2007. godine, kada je Kingsoft izašao na berzu i prikupio 100 miliona dolara, a Džun se povukao pripremajući se za osnivanje Xiaomi-ja.

~~~~~

*Xiaomi se sastoji od dvije kineske riječi
(Xiao i Mi) što u prevodu znači
„malo zrno riže“.*

~~~~~

Harizmatičnog Lei Džuna, osim što nazivaju kineskim Stivom Džobsom, upoređuju sa Džefom Bezosom i najpoznatijim „anđelima investitorima“ iz silikonske doline. Džun je tokom 2000. godine osnovao Joyo.com, onlajn knjižaru, koju je četiri godine poslije kupio upravo Bezosov Amazon za 75 miliona dolara. Takođe, nosi titulu najvećeg kineskog „poslovnog anđela“ - investitora koji ulaže svoje znanje, iskustvo i novac u inovativne kompanije koje su tek u začetku.

Lei Džun vjeruje da će umrežavanje, e-trgovina i mobilni internet biti tri najuticajnija tehnološka pokretača rasta u sljedećoj deceniji pa masovno ulaže u kompanije iz ovih oblasti. Zbog toga je osnovao Shunwei Capital, koji je postao jedan od najvećih investicionih fondova u Kini. Vancl.com, YY i UCWeb samo su neki od 80 startapa koje je pokrenuo, a za koje Lei ima velike planove za budućnost, prije svega kako bi matična kompanija Xiaomi proširila i razvila svoj eko-sistem.

Uspješni tehnološki preduzetnici mogu odrediti tačan trenutak kada su shvatili da žele pokrenuti nešto veliko. Za Lei Džuna sve je počelo knjigom „Fire in the Valley: The Making of the Personal Computer“, koju je 1987. godine pronašao u biblioteci Univerziteta Vuhan i koja mu je, kako je sam rekao, promijenila pogled na život.

Često ponavlja da su mu najveći uzori bili Stiv Džobs i Bil Gejts, od kojih je crpio inspiraciju, te da je, zahvaljujući njima, probudio veliku strast za tehnologiju i biznis. I zaista, Džun

nije poklekao pred prvom preprekom kada mu je propao biznis sa čipovima za vrijeme studiranja, već je „gutajući“ biografije uspješnih IT preduzetnika nastavio putem koji je zacrtao. Poput njih, imao je hrabrosti da se opробa u biznisu, ljudima širom svijeta ponudi nešto novo i usput postane self-made milijarder.

Lei danas živi u Pekingu, oženjen je i ima dvoje djece, a u decembru će napuniti 50 godina. U međuvremenu je postao počasni profesor na dva univerziteta, kineski Forbes ga je proglasio za poslovnog čovjeka godine, a uvršten je na listu top 10 kineskih lidera. Jedan je od najbogatijih ljudi u Kini, čija se imovina procjenjuje na više od 20 milijardi dolara.

„Ako imate san, pokušajte. Možda na kraju zaista možete stvoriti kompaniju svjetske klase“, napisao je on u autobiografiji koja prati njegov inspirativni život.

~~~~~

*Nakon što je kompanija tokom
2018. godine zabilježila snažan rast
prihoda, Lei Džun je nagrađen bonusom u vidu
akcija u iznosu od nevjerojatnih 900 miliona
dolara, a osnivač Xiaomi-ja najavio je da će ovu
sumu donirati u humanitarne svrhe.*

~~~~~

TESTIRAMO

SONY XPERIA L3

NUDI MNOGO VIŠE OD SVOG
PRETHODNIKA

PIŠE: DEJAN TRNINIĆ

Kompanija Sony u svom portfoliju mobilnih uređaja tradicionalno nudi premijum smartfone, ali ne zanemaruje ni uređaje iz budžetskog segmenta. Sony je smartfon Xperia L3 predstavio tokom ovogodišnjeg MWC-a u Barseloni kao nasljednika prošlogodišnjeg budžetskog modela Xperia L2.

Sony Xperia L3 je estetski odlično dizajniran uređaj, a zahvaljujući dimenzijama, kompaktan telefon koji će pružiti sasvim pristojne performanse i za nešto zahtjevnije korisnike. Telefon krase IPS LCD ekran veličine 5,7 inča u HD+ rezoluciji (720 x 1.440 piksela), koji donosi jasne detalje i živopisne boje na displeju.

Dužina telefona je 154 mm, širina 72 mm, debljina 8,9 mm, pa je zbog odnosa stranica od 18:9 i mase od 156 grama optimalan za korištenje jednom rukom. Sony Xperia L3 izrađen je od plastike mekane na dodir, što je očekivano za telefone u ovom cjenovnom rangu, a pohvalno je to što posjeduje Gorilla Glass 5 zaštitu za ekran.

Sony Xperia L3 dovoljno je moćan telefon da glatko obavlja većinu zadataka, pokreće više aplikacija odjednom i korisnicima ponudi potpuno uživanje u multimedijalnom sadržaju.

SADRŽAJ PAKOVANJA

U prodajnom pakovanju, osim mobilnog telefona, dolaze punjač, USB tip-C kabl za punjenje i prenos podataka na računar, kao i kratko uputstvo za korištenje.

~~~~~

Sony Xperia L3 značajno je unapređen model u odnosu od prethodnika, a pažnju kupaca privlači povoljnom cijenom.

~~~~~

Sa desne strane uređaja nalaze se dugme za uključivanje, skener otiska prsta i taster za kontrolu jačine zvuka, dok je sa lijeve strane smješten slot za dvije nanoSIM kartice i microSD karticu. Ispod ekrana nalaze se USB tip-C port, glavni zvučnik i mikrofoni, dok je na vrhu uređaja, pored prednje kamere i LED notifikacijske lampice, svoje mjesto pronašao i dodatni mikrofoni. Pohvalno je to što telefon dolazi sa 3,5-milimetarskim ulazom za slušalice.

STVOREN ZA CJELODNEVNU ZABAVU

Sony Xperia L3 posjeduje 3 GB radne memorije, kao i 32 GB interne memorije proširive microSD memorijskom karticom do 512 GB. „Ispod haube“ uređaja nalazi se MediaTek MT6762 Helio P22 čipset, koji je u stanju da svakodnevne zadatke obavlja bez ikakvih problema. Za razliku od prethodnika koji je dolazio sa četvorojezgarnim Cortex-A53 procesorom i radio na 1,5 GHz, Xperia L3 pokreće Octa-core Cortex-A53 sa okruglih 2 GHz. Za grafiku se brine PowerVR GE8320 grafički procesor, koji će zadovoljiti i pasionirane gejmere.

Uređaj radi na Android 8.1 operativnom sistemu sa Sony-jevim Xperia UI interfejsom, koji zapravo predstavlja fabrički Android sa minimalnim promjenama od strane japanske kompanije.

Baterija kapaciteta 3.300 mAh i dobra optimizacija uređaja sa režimom za štednju energije uz nižu rezolucija ekrana omogućuje prosječnom korisniku i do dva dana rada. Takođe, telefon podržava brzo punjenje, pa će se baterija za pola sata napuniti do 60%, dok je za potpuno punjenje potrebno oko sat i po.

POSTANITE UMJETNIK UZ SONY KAMERU

Dualni sistem Sony kamera probudiće kreativnost i umjetničku prirodu u svakom vlasniku Xperia L3 telefona, po-

djednako „hvatajući“ sjajne fotografije prirode i savršenih portreta. Na poleđini uređaja nalazi se dvostruka kamera sačinjena od sočiva rezolucije 13 MP sa otvorom blende f/2,2, te kamera rezolucije 2 MP, koja služi kao senzor dubine polja. Ljubitelji selfija obradovaće prednja kamera od 8 MP, koja će sa mnoštvom dodatnih efekata za uljepšavanje i uz pomoć blica kreirati savršene selfije, čak i pri slabijem osvjetljenju.

Glavna, kao i prednja kamera, snimaju video u 1080p rezoluciji pri 30 frejmova u sekundi. Interfejs kamere poznat je sa drugih Sony pametnih telefona, pa su tako prisutni brzi pristup podešavanjima i jednostavno prebacivanje između moda fotografisanja i snimanja video-zapisa.

~~~~~

Zahvaljujući optimalnoj veličini i savršenom obliku, Xperia L3 udobno pristaje svakoj ruci i nudi lak pristup ključnim kontrolnim tipkama.

~~~~~

Adući ovog telefona, osim povoljne cijene po kojoj se Xperia L3 prodaje, svakako su kvalitetan ekran i jaka baterija, uz koju nećete imati problema čak i kada zaboravite punjač. Za pohvalu su i odvojeni slotovi za dvije SIM kartice i memorijsku karticu. Vrijedi spomenuti odličnu povezivost uređaja, koja podrazumijeva Bluetooth 5.0, NFC-modul, 4G LTE, A-GPS, FM radio, kao i podršku za Wi-Fi Calling i VoLTE.

Za razliku od uređaja iz višeg i srednjeg segmenta koji su promijenili oznake, Sony je odlučio da prepoznatljiva serija L pametnih telefona zadrži svoje ime. Tako je premium Xperia XZ serija promijenila ime u Xperia 1, dok uređaji iz srednje klase, umjesto Xperia XA oznake, sada nose jednostavnu oznaku - Xperia 10.

UZ SVAKU KUPOVINU POKLON SLUŠALICE

Sony-jeva Xperia L linija i te kako je vrijedna pažnje korisnika koji su u potrazi za cjenovno isplativim uređajem, a ovogodišnji model Xperia L3 nudi i više nego pristojan smartfon za uloženi novac. Sony Xperia L3 pružiće korisnicima cjelodnevnu zabavu na velikom ekranu, a kupovinom ovog telefona u ponudi kompanije m:tel dobićete na poklon kvalitetne slušalice Sony ZX110a.

TESTIRAMO

LG K50

ŠAMPION U SREDNJOJ KLASI
SMARTFONA

PIŠE: DEJAN TRNINIĆ

LG je na ovogodišnjem MWC sajmu u Barceloni predstavio nove modele srednje klase uređaja, među kojima se izdvojio LG K50. Ovaj smartfon namijenjen je korisnicima koji traže praktičan uređaj modernog dizajna, sa dugim trajanjem baterije i prihvatljivom cijenom, što je već poznata odlika K serije.

LG K50 krase veliki 6,26-inčni ekran, a zahvaljujući malom izrezu u ekranu u obliku kapljice vode, korisnici mogu maksimalno da uživaju u FullVision ekranu. Tanki okviri čine LG K50 kompaktnim telefonom, udobnim za držanje, koji se bez problema može koristiti u jednoj ruci. Dimenzije telefona su 161,3 x 77 x 8,7 mm, težina 170 grama, odnos stranica iznosi 19:9, dok se senzor otiska prsta nalazi na poledini telefona.

Iznutra, LG K50 dolazi sa Mediatek Helio P22 čipsetom i osmojezgarnim Cortex-A53 procesorom, koji radi na okruglo 2 GHz. Posjeduje 3 GB RAM-a i 32 GB prostora za čuvanje podataka, koji je moguće proširiti microSD karticama kapaciteta do 1 TB.

PAMETNA KAMERA

Južnokorejski proizvođač prvi put je uveo vještačku inteligenciju u srednji segment uređaja, koja je do tada bila rezervisana samo za premium telefone. Kako bi se osiguralo vrhunsko korisničko iskustvo, LG K50 posjeduje Google Assistant dugme, koje vlasniku telefona omogućava trenutni pristup popularnom virtuelnom asistentu. S mnoštvom AI mogućnosti, kamera LG K50 prilikom

fotografisanja prepoznaje objekte koje snima i preporučuje idealan način snimanja za najbolje rezultate.

Osim impresivne prednje kamere od 13 MP, LG K50 ima dvije kamere na poledini: glavnu od 13 MP sa Dual LED blicem i PDAF opcijom. Druga kamera predstavlja 2 MP senzor za dubinu, koji snima oštru sliku objekta, dok istovremeno ostavlja pozadinu zamućenom. Kamera telefona snima video u rezoluciji 1.920 x 1.080 piksela, uz 30 sličica u sekundi.

VRHUNSKI ZVUK

Za vrhunski audio-doživljaj zadužena je napredna DTS:X tehnologija i 3D Surround zvuk, koji će oduševiti i najveće audiofile. Ova tehnologija uvjerljivo oponaša sistem 7,1-kanalnog surround zvuka kako bi korisnicima pružila neponovljivo iskustvo prilikom igranja video-igara, gledanja filmova ili uživanja u muzičkim hitovima.

LG K50 posjeduje bateriju kapaciteta 3.500 mAh, koja će obezbijediti cjelodnevno korištenje telefona za najupornije, a oni manje zahtjevni će uspjeti „izgurati“ dva dana između punjenja.

LG K50 dolazi uz instaliran Android operativni sistem u verziji 9.0 Pie. Dostupan je u dvije boje, a možete ga kupiti u ponudi kompanije m:tel uz odabrane **Pretplata tarife**.

~~~~~

Prilikom konstrukcije modela LG K50 južnokorejski stručnjaci imali su na umu da su korisnicima pametnih telefona danas najvažniji dugotrajnost baterije i kvalitet ugrađene kamere.

~~~~~

NOTIFIKACIJE

” YouTube

Svjedoci smo toga da je YouTube još 2015. godine debitovao sa pretplatničkim servisom pod nazivom YouTube Red, a kasnije i Premium. Ali, sada je stiglo nešto bolje - i zove se YouTube Music. U odnosu na standardni servis, razlika je u tome što ćete na YouTube Music platformi imati sve informacije o albumu na kojem se određena pjesma nalazi. Takođe, postoji razlika između pjesama i video-zapisa, jer su pjesme popraćene samo fotografijama. Uz novu aplikaciju jednostavnije možete doći i do pjesme čiji naziv ne znate u potpunosti.

” Instagram

Instagram je testirao kako bi ova aplikacija izgledala ukoliko bi broj lajkova bio sakriven. U ovom probnom periodu korisnici su mogli vidjeti ko je sve lajkovao sadržaj, ali je ispod navedeno samo jedno korisničko ime i fraza „i drugi“.

PIŠE: STEFAN LIČINA

” Facebook

Najveća društvena mreža na svijetu u potrazi je za novinarima koji će činiti tim zadužen za nadolazeću sekciju vijesti. Ta sekcija bi trebalo da bude pokrenuta do kraja godine, a Facebook za taj posao planira zaposliti, kako je navedeno, tri iskusna novinara. News Tab će biti odvojen od glavnog feed-a. Ovi novinari trebalo bi da biraju vijesti, odnosno da iz sadržaja koji nude izdavači selektuju najvažnije priče dana.

” Microsoft Teams

Iako postoji dvije godine, aplikacija za poslovnu saradnju Microsoft Teams prevazišla je svog konkurenta - poznati Slack. Microsoft-ovu aplikaciju na dnevnom nivou koristi oko 13 miliona ljudi, dok ta brojka nedjeljno raste i do 19 miliona u više od 500.000 kompanija.

” Google Photos

Ukoliko imate hiljade fotografija na vašem uređaju, onda znate koliko je teško pronaći baš onu koja vam treba u tom trenutku. Ako koristite Google Photos, sve bi moglo biti mnogo jednostavnije uz opciju za pretragu fotografija pomoću teksta. Zahvaljujući vještačkoj inteligenciji, snalaženje u galeriji sada je znatno jednostavnije.

Foto: #Girlboss Facebook

OD GUBITKA STAKLENE CIPELICE DO LINKEDIN-A ZA PREDUZETNICE

PIŠE: JELENA BJELAKOVIĆ

PRVO POGLAVLJE - USPON TECH PEPELJUGE

Bila jednom jedna djevojčica koja je već sa 13 godina otkrila ljubav prema vintidž odjevnim komadima. Za sve su bile krive crvene disko-pantalone koje je krišom probala u kupatilu gradskog klizališta. Nije tada mogla ni slutiti da će ta ljubav jednoga dana stasati u milionski vrijedan preduzetnički poduhvat. Bilo joj je 18 kada je na eBay-u prodala knjigu koju je ukrala, a sve poslije je, kažu, istorija.

Kraj priče. (Samo što nije.)

Kao i svaka američka priča o uspjehu, i ova je zvučala dovoljno bajkovito za medije da heroinu iste krunišu titulom

„tech Pepeljuge“. I kao i svaka dovoljno bajkovita priča, na početku je morala da se desi jedna ukradena knjiga koja apsolutno nema veze sa ostatkom priče. Istina, tech Pepeljuga u mladosti jeste rovila po kontejnerima i krala po buticima, sve dok je nisu uhvatili, ali cijela njena bajka lako se dala sumirati i u jednoj rečenici: Heroina je otkrila kako zaraditi na internetu.

U samo šest godina, Sofija Kristina Amoruzo (Pepeljuginu pravo ime) od eBay prodavnice vintidž krpica stvorila je 200 miliona vrijedan biznis, a i brend pod nazivom Nasty Gal. Kako je stigla od pepela do dolara - tema je bestseler „Girlboss“, a zamalo i tema istoimene serije, sticajem okolnosti otkazane nakon prve sezone. (Ali, to je već druga i poprilično duga priča.)

DRUGO POGLAVLJE - GUBITAK STAKLENE CIPELICE

Jedna od mnogih razlika između bajki i stvarnog života je ta da, kada bankrotiraš, niko te po kraljevstvu neće tražiti da ti vrati staklenu cipelicu. A stepenice koje su Nasty Gal odvele od „najbrže rastućeg maloprodajnog brenda“ do bankrota - zasigurno nose lekcije za sve preduzetnike, a i one koji preduzimanju streme.

Ispostaviće se da nije dovoljno da kompanija za generalnu izvršnu direktorku ima samo otjelovljenje imidža brenda te da je modni biznis sve, samo ne bajkovit.

Od samog proizvoda, čija ciljna grupa je za modni brend bila poprilično uska, preko marketinške strategije, koja nije uspjela da kreira bazu lojalnih kupaca, sve do slivanja banoslovnih količina novca u finansijski neisplative projekte - Nasty Gal nije samo naišla na zid, no je svom snagom, i to glavom, udarila u njega. Nekoliko tužbi bivših zaposlenih zasigurno nije išlo u prilog cijeloj situaciji, a kada se Amorzova povukla sa pozicije generalne izvršne direktorke, bilo je jasno da će sudija svirati kraj.

To bi bila kraća verzija priče o kompaniji koja je vrijedila 200 miliona, a bila prodana za 20 miliona. I to bi mogao da bude i kraj cijele ove priče. (Samo što nije.)

TREĆE POGLAVLJE - SREĆAN KRAJ?

Pepeljuga je sama pronašla staklenu cipelicu.

Da bi kraj bio, ne samo srećan, no i smislen, treba napomenuti da se u priči o ovoj Pepeljugi ne pojavljuje ni princ, ni bijeli konj ni cijela kraljevska garda sa staklenom cipelicom u rukama. Ne, ova Pepeljuga je sve mogla sama. Ili je barem mislila da može.

Zasnovavši sebe, a i svoj brend, na imidžu feministkinje nove generacije, Sofija Kristina Amoruzo postala je epitom borbe za ravnopravnost polova na tržištu rada, a Girlboss je postao hešteg za sebe i pokret za mnoge mlade žene.

Svjesna da sa 22 godine, koliko je imala kada je počinjala svoju preduzetničku karijeru, nije baš sve ni mogla sama, Amorzova je odlučila da, ne samo nauči na svojim greškama, no i da svoja saznanja podijeli sa drugima. I tako se rodio „LinkedIn za žene“.

Američki mediji ni ovoga puta nisu omanuli u upotrebi stilskih figura, te se „LinkedIn za žene“ pojavio i u sljedećim formama: „LinkedIn za milenijalke“, „LinkedIn samo za žene“ i „LinkedIn za žene od karijere“. Pogadate, platforma se uopšte ne zove tako, ali da, kao i svaka druga društvena

Foto: Girlboss

mreža, esencijalno nudi mogućnost povezivanja i komuniciranja sa drugim korisnicima. Pogađate, nije čak ni samo za žene, ali da, pod nazivom Girlboss jasno je koja je ciljna grupa primarna.

I sad, kad ste pogodili sve, vrlo je izvjesno da se pitate: Čemu uopšte LinkedIn za žene kad već postoji LinkedIn

za sve? A sasvim je sigurno da vam nije najjasnije kako će „separacija“ biznis svijeta na muški i ženski doprinijeti ravnopravnosti polova.

U ne tako bajkovitom stvarnom svijetu, polni jaz na globalnom tržištu rada vremenom se smanjuje, ali i dalje opstaje. U takvom svijetu karijerno orijentisanoj ženi nije potrebna staklena cipela, ali mreža istomišljenica joj nesumnjivo ne bi škodila. I upravo tome Girlboss teži - da postane zajednica istomišljenica koje će, dijeljenjem svojih uspjeha i neuspjeha, iz dana u dan učiti jedna od druge. I premda fokus jeste na profesionalnom rastu i razvoju, Girlboss nema namjeru da postane novi LinkedIn, ali planira da postane mreža u kojoj će žene biti inspirisane da dijele svoje svakodnevne dileme i stvaraju dublje konekcije.

I pošto je, barem zasad, to kraj priče, ostaje nam još pouka. Jer, priča bez pouke i nije neka priča. U ovoj bajci za to se već pobrinula sama junakinja kada je jednom prilikom izjavila:

Tajne prilike se kriju u svakom neuspjehu.

Može biti da je sva tajna u brisanju jednog „ne“.

~~Neuspjeh.~~

Foto: Nasty Gal

MREŽA

WEB-ADRESE KOJE ŽELITE POSJETITI

PIŠE: DARKO BAJIĆ

getbadnews.com

Internet je izvor mnogih informacija o različitim temama, ali velika ekspanzija raznolikog sadržaja koji se preuzima putem portala, kao nikada ranije dovela je do problema širenja lažnih vijesti. U potrazi za informacijom, lako se može upasti u zamku dezinformacija koje su postavljene iz neke loše namjere.

U namjeri da edukuju korisnike kako bi prepoznali lažne vijesti ili shvatili motive njihovog autora, istraživači sa Univerziteta u Kembridžu kreirali su igru Bad News.

Igra i počinje malim Twitter nalogom, gdje je igrač upravo jedan kreator lažnih vijesti kojem je zadatak da zanemari etiku kako bi postao beskrupulozni medijski influencer. Igrač treba da povećava broj svojih pratilaca, pomoću pogrešnih informacija hrani njihove strahove i bijes, izbjegava

kritike onih koji te vijesti provjeravaju i da skreće pažnju služeći se različitim teorijama zavjere.

Igrica je zabavna, a osim toga što je namijenjena lakšem razotkrivanju lažnih vijesti, posjetilac tu može ponešto naučiti o ljudskoj psihologiji, kao i o uticaju društvenih mreža.

avengethem.com

Možda često sebe zamišljamo kao superheroje, ali sada postoji i web-sajt na kojem možete postaviti svoje lice na svog omiljenog osvetnika i izabrati neku od ponuđenih scena iz filma „Avengers: Endgame“. Ovaj sajt nije zvanični Marvelov proizvod, ali koristi tehnologiju koja fotografiju vašeg lica pretvara u 3D model i dodaje ga u gif.

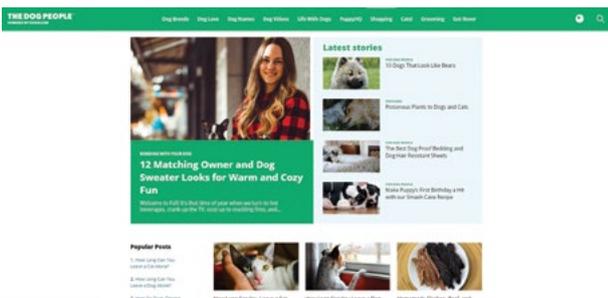
Trenutno, u timu osvetnika ima 18 kratkih scena u kojima možete postati grandiozni heroj, a video-snimak možete sačuvati ili ga podijeliti na društvenoj mreži. Potrebno je oko 30 sekundi da bi se kreirala scena, a ovo nije toliko dugo s obzirom na to da se ravna slika pretvara u 3D model, primjenjuje se pomalo realistično osvjetljenje i animira kako bi se pokrenula. Uspjeh zavisi od ponuđene scene i kvaliteta fotografije, ali zabava je zagarantovana.

rover.com/blog

Ovaj sajt sadrži mnoštvo zanimljivih tema o psima, najvjernijim i najboljim čovjekovim prijateljima. Na ovom mjestu saznaćete detaljnije o različitim vrstama, pronaći ćete razne savjete o njihovom životu, istinite priče, interesantne snimke, liste najpopularnijih, ali i neobičnih i lijepih imena.

Svi ljubitelji ovih divnih životinja mnogo puta će se vratiti na ovu adresu, jer će tu sigurno pronaći nešto što do sada nisu znali.

madeon.fr/adventuremachine

Madeon's Adventure Machine je fantastičan „sam svoj DJ“ sajt sa 6×6 mrežom muzičkih uzoraka koje možete uključiti ili isključiti kako biste kreirali svoj miks, a korištenje je lako i zabavno. Kvadrati u mreži se osvijetle ili zatamne kada se aktiviraju ili ugase, a podijeljeni su na sekcije bubanj, bas i zvukovi. Možete kreirati različite vrste mikseva pa ih čak i podijeliti na društvenim mrežama, pošto sajt generiše jedinstvenu adresu za vaš miks.

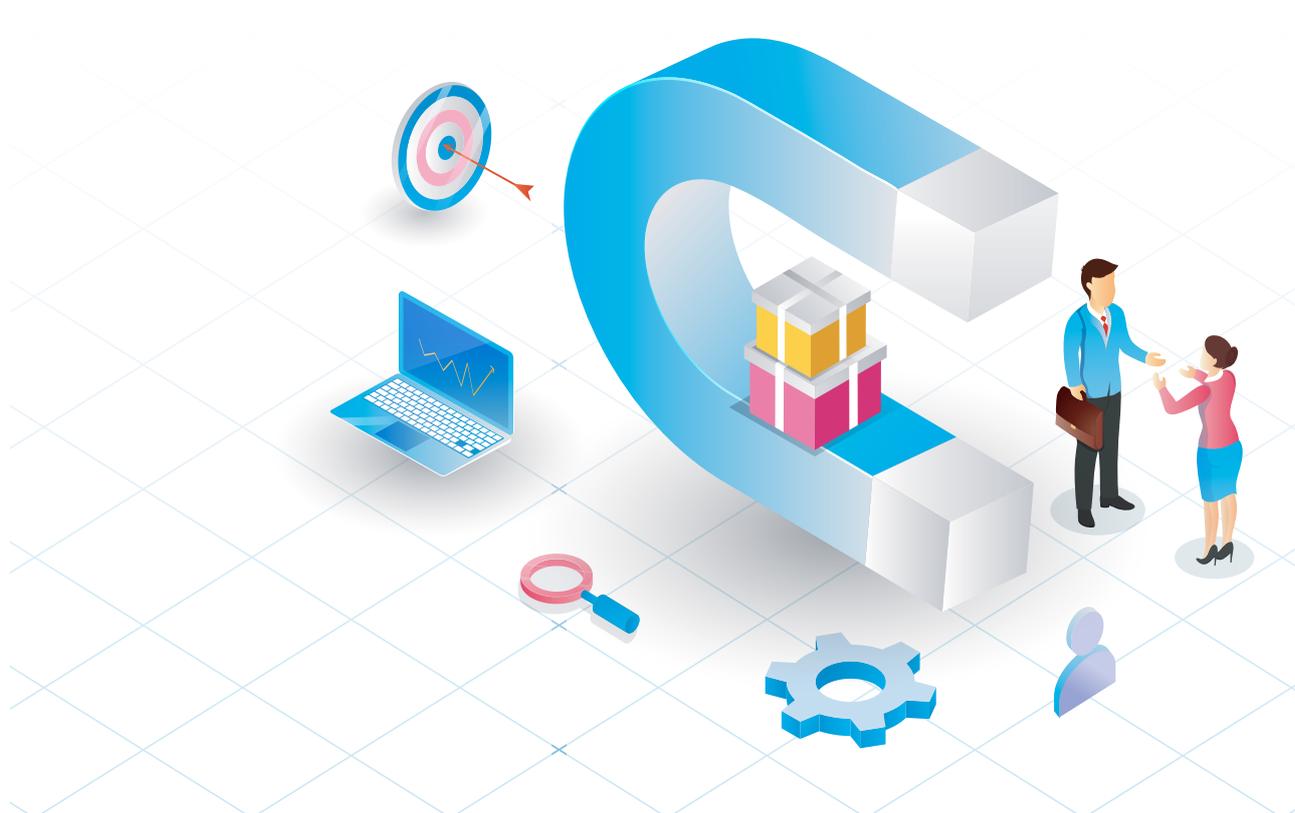
Ova interaktivna stranica omogućava vam da se igrate sa elementima, osjetite zabavu elektronske muzike i kreirate miks sa kojim ćete moći đuskati ili kreirati jedinstveni zvuk za vaš mobilni telefon.

thetruesize.com

Geografske karte ne mogu dobro prikazati pravi odnos geografskih veličina zbog deformacija koje su uzrokovane Zemljinom zakrivljenosti. Kada površinu Zemljinog globusa pokušamo predstaviti na ravnoj podlozi kao što je geografska karta, pri pravilnom pozicioniranju geografskih veličina i dužina doći će do promjene veličina kopna i mora. Kako biste preciznije odredili koliko je jedna zemlja velika u odnosu na drugu, poslužiće vam The True Size sajt. Unesite imena zemalja koje vas zanimaju, postavite ih jednu pored druge i dobićete osjećaj njihove stvarne veličine. Rezultati bi vas mogli prilično iznenaditi.

BRENDOLOGIJA

LOJALNOST

PIŠE: LJUBICA JEROTIJEVIĆ

Prije početka priče na temu lojalnosti treba reći da je ovo ubjedljivo najvažniji segment u izgradnji brenda, a po pravilu je najviše zanemaren među profesionalcima u domenu marketinga na našim prostorima. Ovdje se često napravi dobar proizvod, lijepo se dizajnira, upakuje, kreira se fina kampanja koja generiše pristojnu prodaju i onda se ili stane, ili se stalno kreiraju nove i nove kampanje da bi se motivisali novi i novi kupci - što je sve odlično, ali nekako se uvijek zaboravi na zadržavanje, njegovanje i motivisanje starih kupaca.

Sigurno se i vama desilo da naletite na ponudu tipa: Promijenite vašeg starog (operatera, banku, osiguravajuće društvo...) i dobićete svašta nešto na poklon. Ako kažete: „Ja sam vaš dugogodišnji korisnik, mogu li i ja da dobijem iste te, ako ne i bolje uslove“, oni vas pogledaju zabezegnuto i kažu: „Naravno da ne možete! To je samo za nove!“ Kao da namjerno žele da svi dugogodišnji i vjerni korisnici i kupci što prije netragom nestanu. A to je veoma glupo i to iz vrlo jednostavnog razloga - pridobijanje novih klijenata može koštati pet puta više nego zadržavanje postojećih, a i profit po „zadržanom“, lojalnom klijentu povećava se tokom godina. Redukcija broja izgubljenih klijenata za svega 5% može povećati profit za 15% do 30%.

Kotler je lojalnost definisao kao: „Odlučnost da se ponovo kupi ili podrži omiljeni proizvod ili usluga, bez obzira na različite spoljašnje uticaje i napore marketinga da dovede do promjene ponašanja korisnika.“

Da bi vaši kupci snažno podržavali vaš brend, čak i ako postoje novi i jeftiniji na tržištu, morate razvijati lojalnost, što u prevodu znači sljedeće:

- Upoznajte dobro svoje kupce i korisnike - morate znati, ne samo ko su oni (kojih su godina, gdje žive i koliko novca imaju) nego i šta ih veseli i šta će ih navesti da vas zavole i budu vam vjerni.
- Budite dragi i ljubazni prema svojim korisnicima - protivno svim pravilima o efikasnosti, niko od nas ne želi da dobija informacije od robota. Dakle, što više korisničke podrške i što manje tehnologije i unaprijed pripremljenih, tipskih odgovora. Sva bankarska istraživanja kažu da više od 50% korisnika mijenja banku zbog loše usluge.
- Već smo rekli, ali nije zgoreg da ponovimo: Nikad nemojte potencijalnim kupcima i korisnicima nuditi ili pokloniti nešto, a da to isto (ili više) ne ponudite svojoj lojalnoj klijenteli.

- Saznajte šta vam klijenti zamjeraju. To je sada lakše nego ikad prije: čitajte njihove komentare i pritužbe, ali nemojte zaboraviti da postavljate i pitanja, direktno ili onlajn. Izlišno je reći, kad saznate šta ih muči i tišti, šta im smeta - pokušajte to i da popravite i redovno ih izvještavajte o napretku.
- Unaprijedite svoju ponudu, uvedite program lojalnosti, ali vodite računa o tome da je ljudima najvažnije da program:
 - Bude jednostavan za upotrebu - 50%
 - Daje dobre popuste - 35%
 - Ima jasna pravila - 15%

Dakle, nemojte komplikovati i smišljati pretjerano originalne i kreativne mehanizme.

- Veoma dobro izračunajte koje i kakve poklone i olakšice možete dati lojalnim klijentima, zato što, kad jednom krenete, nema nazad. Ukratko, budite oprezni s obećanjima i uvijek ih ispunite.
- Jednom kada počnete s programom lojalnosti, pratite pažljivo kako vaši klijenti reaguju na različite akcije i kako najviše vole da ih o akcijama obavještavate. Šta od svega daje najbolje rezultate? Za neke ciljne grupe to su pokloni i popusti, a za neke to su humanitarne ili ekološke akcije koje brendovi pokreću ili podržavaju zajedno sa svojim korisnicima.

I na kraju, ne zaboravite da vam je svaki klijent/kupac/korisnik jednako važan, ali da su ipak oni koji obezbjeđuju veći profit prvi među jednakima.

SONY

The Ultimate Wide

Introducing the 21:9 Experience

XPERIA 10

m:

S DRUGE STRANE

HILJADU RIJEČI

U DOBROM DRUŠTVU

ZLATAN VIDOVIĆ

POZORIŠTE JE MOJ BASTION SLOBODE

PIŠE: JELENA PRALICA

Pozorište je portal kroz koji mi glumci pokušavamo da popravimo stvari. Znam, zvuči pretenciozno, ali ako u poslu koji radiš ne ciljaš na najveći mogući domet, ne treba ni da ga radiš, govori ovaj talentovani glumac.

Da nije glumac, vjerovatno bi se bavio nekim lijepim zanatom ili bi pisao, jer i to, kako kaže, voli. Ali, izvjesno je da bi ovdašnja pozorišna scena, ali i šire, da joj se nije okrenuo, ostala uskraćena za jedan glumački dragulj.

Stoga je odluka Zlatana Vidovića da prigrli glumu ipak bila dobra, a to potvrđuju i njegove brojne uloge, ali i mnoge nagrade i priznanja koja je dobio za svoje dosadašnje pozorišno stvaranje. Ovaj glumac Narodnog pozorišta Republike Srpske (NP RS), kojeg smo imali priliku gledati i u brojnim predstavama Gradskog pozorišta „Jazavac“ iz Banjaluke, ali i kao reditelja nekolicine komada u teatru u njegovoj rodnoj Gradišci, svakako je jedan od najtalentovanijih pozorišnih umjetnika svoje generacije.

Počevši od uloga u kojima se obreo još tokom studija na Odsjeku glume banjalučke Akademije umjetnosti, pa preko zapaženih ostvarenja u velikim komadima nacionalnog teatra, dvije dosadašnje su mu, svaka na svoj način, posebno drage. Jedna je ona u komadu „Usamljeni Zapad“, za koju je na Međunarodnom festivalu Martina Mekdone, u ruskom Permu, u izrazito jakoj konkurenciji proglašen najboljim glumcem te smotre. Druga je ujedno i posljednja koju je zasad odigrao oživljavajući na sceni NP RS lik Rodiona Romanoviča Raskoljnikova u komadu „Zločin i kazna“ rađenom prema djelu velikog Fjodora Mihajloviča Dostojevskog.

Pred njim su zasigurno još mnoge značajne uloge, a vjerovatno ćemo ga i ubuduće povremeno vidati u serijskim i televizijskim projektima. Ipak, pozorište je bilo i ostaće njegova najveća ljubav te glavni pokretač inspiracije i želje da se iznova dokaže i sebi i drugima.

Početak razgovora nas vraća na Vašu posljednju ulogu. Kad čujete (pročitajte) Rodion Romanovič Raskoljnikov, na šta pomislite?

Kad čujem Rodion Romanovič, pomislim na sav analitični i studiozni rad i „kopaње“ koje me je obuzelo dok sam radio na ovom, zaista jednom od najkompleksnijih likova svjetske književnosti. Bio je to put koji je bio mučan, težak, ali u istu ruku oslobađajući i katarzičan.

Kakve emocije, zapravo, u Vama budi spoznaja da ste na sceni Narodnog pozorišta Republike Srpske oživjeli njegov lik iz vanvremenskoj djela „Zločin i kazna“?

Ponos, sreća, uzbuđenje - to su emocije koje su prve udarile u moju glavu kad sam čuo da ću igrati taj lik, a onda je počela da se javlja sumnja da li ja to mogu uraditi kako valja, strah da li sam dorastao tom monumentalnom zadatku i, na kraju, zadovoljstvo što sam zajedno sa svojim kolegama i rediteljem uspio da oživim to najbolje što sam mogao.

Možemo li govoriti o ulozima koja je, iz nekog razloga, kruna Vaše dosadašnje karijere? Ili je to ipak neka druga?

Pa, zasad je uloga Raskoljnikova nešto što je obilježilo moje dosadašnje pozorišno stvaranje i veoma sam zahvalan na prilici koju sam dobio, jer se ovakve uloge igraju jednom ili nijednom u karijeri, a vidjećemo šta nosi budućnost. Mada, teško je dosegnuti viši vrh od ovoga, ali pozorište i jeste čarobno baš zbog toga što pred glumca stalno postavlja nove vrhove koje treba osvajati.

Ipak, mimo Raskoljnikova, koje su Vam još role naročito bitne ili su im možda posebno naklonjene publika i/ili kritika?

Pored te uloge, one na koje sam ponosan i koje su mi se uvukle pod kožu su uloge u predstavama „Sinovi umiru prvi“, „Usamljeni Zapad“, „Radnička hronika“, „Staza divljači“, „Balon od kamena“, „Tajni dnevnik Adriana Mola“... Bilo je zaista lijepih i značajnih uloga.

Vaša dosadašnja karijera uglavnom se odnosi na pozorište. Šta Vam ono intimno predstavlja?

Pozorište je moja kuća, utočište, moj hram u kojem se osjećam sigurno, u kojem osjećam da vrijedim, da doprinosim nečemu. Pozorište je moj prostor u kojem stvaram i moj bastion slobode.

Da se nadovežem, pozorište - može li ono biti samo radno mjesto ili je to i druga kuća?

Kao što rekoh u prethodnom odgovoru, pozorište je za svakog glumca mnogo, mnogo više od radnog mjesta; tu stvaramo, tu se družimo, radujemo se i tugujemo zajedno, prolazimo kroz stvaralačke procese i gledamo kako što više da doprinesemo kroz naš esnaf. Pozorište je portal kroz koji mi glumci pokušavamo da popravimo stvari, da ukažemo na probleme, da razveselimo, da pokušamo da stvorimo kritičku misao. Znam, zvuči pretenciozno, ali ako u poslu koji radiš ne ciljaš na najveći mogući domet, ne treba ni da ga radiš.

Kao društvo, volimo li dovoljno pozorišnu umjetnost ili bi se u vezi s tim pitanjem moglo preduzeti nešto više?

Mi smo kao društvo u konstantnom grču zbog raznoraznih kriza i u takvom okruženju zaista je teško biti usmjeren na lijepe stvari kao što je pozorište, ali mislim da ljudi veoma cijene i prepoznaju značaj pozorišta i kulture uopšte. Potrebno nam je samo više strategije iz samog vrha, kako bi se stvari počele planski raditi, jer ljudi su uvijek bili i uvijek će biti željni lijepih stvari, uzvišenih, kulture, pozorišta, a bez toga nam ostaje tako malo.

A kakav utisak stičete, s obzirom na to da često gostujete u zemljama regiona, ali i u Evropi - možemo li se, kad govorimo o tom pitanju, porediti sa drugima?

Kao mala zemlja koja je konstantno bila u nekim problemima, kod nas su neke stvari tek u začetku i treba im dati vremena. Da bismo se mogli uhvatiti u koštac sa velikim silama kulture kao što su Rusija i Francuska, potrebni su nam vrijeme, strpljenje i pravi ljudi na pravim mjestima, bez toga će ići teško. Planski i sistematski, kao što rekoh, jer se improvizacijom rijetko postižu veliki rezultati.

Ako govorimo o nagradama, koje su Vam posebno drage i zašto?

Veoma mi je draga nagrada koju sam prošle godine dobio u Rusiji, u Permu, na Međunarodnom festivalu Martina Mekdone, oskarovca. Na tom festivalu učestvuju samo drame koje je on napisao. Konkurencija je bila ogromna, 14 zemalja, i u toj konkurenciji su odlučili da mi daju nagradu za najboljeg glumca festivala za ulogu u predstavi „Usamljeni Zapad“. Inače, sve nagrade su mi veoma bitne i mislim da je svaka došla u pravo vrijeme.

Da niste glumac, u kakvom poslovnom okruženju bismo Vas danas mogli zateći?

U okruženju radnih ljudi, jer rad je ono što me čini srećnim, kao i male stvari, popravci. Inače sam završio srednju školu za auto-mehaničara, pa bih se vjerovatno bavio tako nečim, nekim lijepim zanatom. A možda bih i pisao, volim i to.

S obzirom na to da ste se u više navrata latili i rediteljske palice, možemo li u budućnosti očekivati više takvih projekata?

Da, radio sam nekoliko predstava u svom gradu, u Gradišci, i to se pokazalo uspješnim. Vidjećemo šta nosi budućnost, veoma je moguće. Sve što ima veze sa pozorištem me ispunjava i čini me srećnim!

Kakvo je Vaše mišljenje, koliko je za pozorište važna podrška velikih kompanija, kao što je m:tel?

Pozorište je uvijek imalo svoje mecene, još od antičke Grčke pa naovamo, tako da je ovo što m:tel radi za svaku pohvalu i drago mi je što čelni ljudi te kompanije uviđaju značaj kulture.

Samo nastavite tako!

U DOBROM DRUŠTVU

LUKAŠ MILČAREK

STEKAO SAM ISKUSTVO RADOM U KOMPANIJI M:TEL

Za svakog studenta, pored teorijskog znanja, veoma važna stepenica u profesionalnom razvoju jeste i praktično učenje. Još kada dobijete priliku da praksu obavljate u nekoj drugoj državi, odlični rezultati su zagantovani.

Ovakvu šansu dobio je Lukaš Milčarek, student Tehnološkog fakulteta u poljskom gradu Lođ. Odlučio je da putem organizacije za međunarodnu razmjenu studenata radi obavljanja stručne prakse - IAESTE aplicira za odlazak u Bosnu i Hercegovinu. S obzirom na to da je elektroenergetika uža sfera njegovog interesovanja, praksa u kompaniji m:tel bila je logičan izbor.

Zašto ste izabrali baš Bosnu i Hercegovinu kao zemlju domaćina za Vašu studentsku praksu? Koliko ste imali informacija o BiH prije nego što ste došli?

Dobio sam tri ponude za obavljanje prakse, ali sam Bosnu i Hercegovinu izabrao jer nikada nisam mislio da ću doći ovdje. Zato je ovo bila dobra prilika da posjetim vašu zemlju. Znao sam gdje se zemlja nalazi, a mnogo sam čitao i o divnoj prirodi. Takođe, zainteresovala me je vaša tradicionalna

kuhinja, ali i brojni drugi običaji Balkana. Napravio sam malo istraživanje i ubrzo saznao da ću živjeti u Republici Srpskoj.

Kako ste doživjeli svoj boravak u Banjaluci i studentsku praksu u kompaniji m:tel?

U Banjaluci mi zaista nije bilo dosadno, družio sam se s ljudima iz IAESTE organizacije i upoznao brojne vaše sugrađane koji su me dočekali raširenih ruku. Kada sam rekao da dolazim iz Poljske, baš svi su pozitivno reagovali. Potrudio sam se da, osim Banjaluke, posjetim i neka druga mjesta pa sam tako bio na jezeru Balkana, u Jajcu i još nekim zanimljivim gradovima. Nakon završetka prakse planiram posjetiti Sarajevo i Mostar.

Rad u kompaniji m:tel za mene predstavlja veliko zadovoljstvo. Poboľjšao sam svoj engleski jezik, stekao iskustvo u radu na drugom jeziku, a moje tehničke vještine su sada mnogo bolje.

Jeste li zadovoljni svojim mentorom, profesionalnim odnosom kompanije m:tel prema Vama? Kakvi su Vaši generalni utisci o našoj kompaniji?

Mentor je zaista vodio brigu o meni. Kad god sam imao neka pitanja, uvijek je bio tu da na svako odgovori uz veliku dozu ljubaznosti. Zaista posjeduje ogromno znanje o električnim instalacijama i opremi, tako da je bilo veliko zadovoljstvo raditi s njim i drugim kolegama. Za m:tel mogu reći da je

zaista velika kompanija. Vidio sam i mnogo reklama u gradu i bez dileme mogu posvjedočiti o visoko profesionalnom odnosu prema zaposlenima.

Šta je bilo najbolje, odnosno šta je obilježilo Vaš boravak u BiH?

Za mene su najbolji bili ljudi i oni su definitivno obilježili moj život u vašoj zemlji.

Kako će studentska praksa koju ste prošli u kompaniji m:tel pomoći u razvoju Vaših profesionalnih vještina?

Mislim da sam nakon ove prakse stekao mnogo više samopouzdanja. Osjećam kako sam sada otvoreniji za nove izazove i mnogo spremniji u pogledu nekih tehničkih stvari. Biću iskren, unaprijedio sam i komunikaciju na stranom jeziku i uspostavio mnogo kontakata.

Šta biste preporučili ostalim stranim studentima u slučaju da imaju priliku doći u BiH i studentsku praksu obavljati u kompaniji m:tel?

Ukoliko se odluče za praksu u kompaniji m:tel, garantujem da će steći mnogo iskustva za veoma kratko vrijeme. Biće u prilici da se upoznaju i rade s ljudima koji su spremni pomoći i koji žele zajedno s vama unaprijediti brojne vještine. Sa druge strane, ovo je zaista velika kompanija, u kojoj imate priliku raditi sa brojnim timovima, a ja sam se zaista osjećao kao dio tima.

SONY

Cjelodnevna zabava
na velikom ekranu

XPERIA L3

NEMANJA MALEŠEVIĆ

ŽIVI SVOJ TENISKI SAN

PIŠE: STEFAN LIČINA

Protivnici na terenu njegovo ime dugo pamte. Osvajao je mečeve na više kontinenata i, bez obzira na to što ima samo 18 godina, sanja velike snove. Prvenstveno one sportske, jer je tenis, kako kaže, njegov životni poziv. On je Nemanja Malešević, banjalučki teniser i član Teniskog kluba „Banjaluka“.

Više od deset godina ste u tenisu, kako je izgledao Vaš dosadašnji sportski put?

Bilo je tu mnogo uspona i padova, kao i kod većine sportista. Za mene je ipak najvažnije to da sam do sada svaki put pronalazio način kako da ostanem pozitivan, prebrodim teške trenutke i nastavim dalje.

Mnogo dobrih mečeva i odličnih rezultata je iza Vas i u ovoj sezoni, ali i najbolji plasman bh. juniora na Evropskom prvenstvu u tenisu. Šta Vi izdvajate?

Zasad sam veoma zadovoljan tekućom sezonom i nadam se da ću nastaviti u tom ritmu. Svakako bih izdvojio osvojeni turnir u njemačkom Gladbeku, u singlu i u dublu, kao i četvrtfinale Evropskog prvenstva. Na ta dva rezultata sam veoma ponosan, jer znam koliko sam truda uložio da bih postigao takve rezultate.

Upravo na Evropskom prvenstvu ste pobijedili Karlosa Valera, trećeg nosioca turnira, ali i tenisera koji je ove godine bio u finalu Vimbldona. Da li je to bio najteži meč do sada?

Da, pobijedio sam ga u možda dosad najdužem meču u ovoj godini koji sam odigrao. Rezultat je bio 7:6, 4:6, 7:6 i meč je trajao preko tri sata. Definitivno mogu reći da je to najveća pobjeda u dosadašnjoj karijeri, jer je on tada bio 12. junior svijeta.

Vratimo se kratko na Vaše početke. Vjerujem da je većina Vaših vršnjaka, bar kada je riječ o sportu, izabrala fudbal ili košarku. Šta je Vas opredijelilo za tenis?

Košarka i fudbal su najzastupljeniji sportovi, kako na našim prostorima, tako i u većini država svijeta. Ja sam, takođe, počeo da treniram fudbal sa četiri godine, međutim sa osam sam se čudnim spletom okolnosti okrenuo tenisu i osjetio da je to sport kojim se želim baviti.

Mladi sport obično zavole zbog nekog uspješnog igrača. Da li je to bilo i u Vašem slučaju i čiji rad najviše pratite i poštujete?

Da, upravo sam zbog Novaka Đokovića počeo da igram tenis, jer sam na televiziji pratio njegove profesionalne početke i to kako se probijao do samog vrha. Bilo je tu dosta neprospavanih noći zbog njegovih mečeva, ali uvijek uživam u gledanju njegove teniske partije.

Kako se i koliko tenis promijenio, recimo, kroz ovih deset godina, koliko ste Vi aktivni u sportu?

Teško je reći da se nešto mnogo promijenilo, jer su i dalje isti igrači u vrhu. Naravno, dolaze mlađi, ali ne uspijevaju da poremete veliku trojku. Mnogo se napredovalo u smislu

tehnologije reketa, loptica, žica i u smislu fizičke pripreme i oporavka tenisera, kao i svih ostalih sportista.

Tek Vam je 18 godina, a veliki rezultati su iza Vas. Kakvi su planovi, da li će tenis biti Vaš životni poziv?

Neki dugoročni planovi jesu da se profesionalno bavim tenisom, ali dug je put i treba još mnogo truda i rada, pa i sreće, da bi se dostigli najveći teniski turniri.

Koliko Republika Srpska ima potencijala da „ispliva“ na svjetskoj sceni bijelog sporta?

Nažalost, trenutno nemamo nekog igrača koji je visoko rangiran na ATP listi, ali mislim da imamo mnogo talentovanih tenisera. Ipak, veliki broj igrača ne ispuni svoj potencijal zbog finansijske situacije, jer je tenis veoma skup sport, a nemamo potrebnu pomoć nadležnih institucija.

Jesen je, bar u Banjaluci, poznata po teniskom turniru Srpska Open, koji se održava uz podršku kompanije m:tel. S obzirom na to da se svake godine tu pojave i neka velika teniska imena, koliko su ovakvi turniri na domaćem terenu potrebni kako bi se tenis dodatno popularizovao?

Sigurno da je pozitivno to što u gradu imamo jedan takav turnir gdje se pojavljuju vrhunski igrači, zbog popularizacije tenisa u Banjaluci, ali i u cijeloj Republici Srpskoj. I odlično je za nas, mlade igrače da možemo učestvovati na tako jakom i profesionalnom turniru. Nadam se da će još mnogo godina biti organizovan i da će veliki broj dobrih igrača uzeti učešće.

HILJADU RIJEČI

BRANKO JUNGIĆ

SLIKARSTVO = ŽIVOT, ŽIVOT = SLIKARSTVO

PIŠE: JELENA PRALICA

Branko Jungić je akademski slikar iz Banjaluke kojem, kako kaže, vizuelna umjetnost u svim svojim oblicima predstavlja neizostavan dio njegovog bića. Nakon formalnog umjetničkog obrazovanja, odnosno sticanja diplome na Akademiji umjetnosti u rodnom gradu, Odsjek grafika, u klasi profesora Branka Miljuša, umjetnost postaje i njegov životni poziv.

„Postoji 'ono nešto' što nas tjera da se kreativno izrazimo, to 'nešto' u sebi osjećam još od perioda djetinjstva. Sve te faze odrastanja, kao i obrazovanja čine jedan logičan razvojni put u umjetničkom smislu koji i danas traje. Naravno, pored određene kreativnosti i nadarenosti koju svi posjedujemo u sebi, potreban je konstantan i promišljen rad“, govori Jungić.

To „nešto“ vodi ga, kada govorimo o umjetničkom iskustvu u profesionalnom kontekstu, već 15 godina, tokom kojih se okrenuo nekolicini tehnika.

„Kada govorim o slikarstvu, primarne tehnike su rad uljanim i akrilnim vezivima te korištenje akvarel tehnike. Pored slikarstva na platnenom nosiocu, u mom umjetničkom radu je kao tehnika zastupljen i crtež“, pojašnjava ovaj 37-godišnji umjetnik.

To podrazumijeva, kako kaže, konstantan svakodnevni praktičan rad u ateljeu, usavršavanje u tehnološkom smislu, ali i promišljanje o idejama koje pokušava realizovati kroz formu slike, crteža, digitalnog medija...

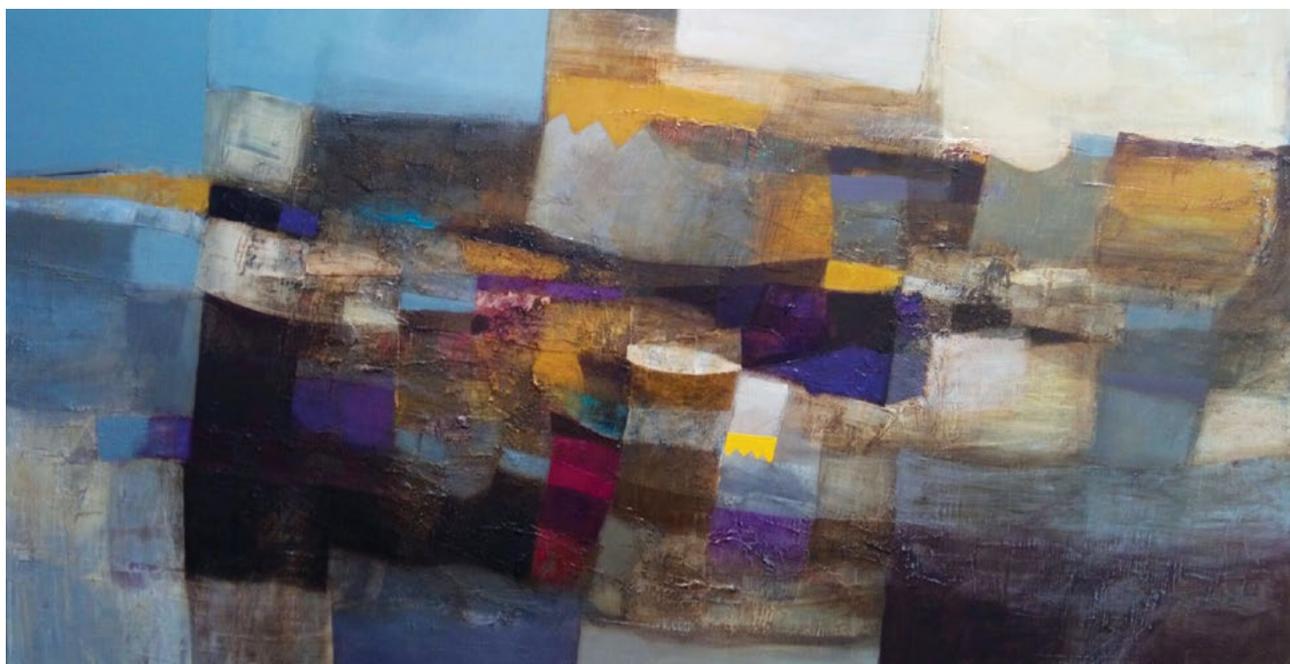
Njegov rad je prezentovan u galerijama i muzejskim prostorima regiona i šire. Jungićevi radovi nalaze se u kolekcijama galerija i muzeja, krasi i prostore privatnih

kolekcionara širom Republike Srpske te Srbije i Hrvatske, ali i drugih evropskih zemalja. Istovremeno je učestvovao na više likovnih manifestacija, kolonija i kolektivnih izložbi (između ostalih, izložba plakata Festival vizuelnih komunikacija „Magdalena“ Maribor, Slovenija, 2006. i 2007. godine, izložba radova nastalih na Likovnoj koloniji „Rakani“, Galerija Zavičajnog muzeja, Novi Grad, 2007, 2008. i 2009. godine, Zimski salon 2010, Galerija „Art Present“, Pariz, 2010. godine, izložba „Looking Forward: South Eastern Europe Contemporary Art“, Nacionalni muzej Crne Gore, Podgorica, Crna Gora, 2010. godine).

Među njima ističe i izložbu radova koja je nakon konkursa kompanije m:tel na temu „Umjetnost povezivanja“ organizovana 2011. godine, u Kulturnom centru Banski dvor u Banjaluci.

„Organizovanje konkursnih izložbi sa određenom temom svakako doprinosi razvoju savremene likovne scene, a taj projekat se svakako izdvaja kao društveno svrsishodan primjer dobre prakse, koji bi mogle da prate i brojne druge kompanije i privredni subjekti. Sam koncept zasniva se na otkupu radova, a na taj način se umjetnici podstiču da više stvaraju i izlažu, jer je, prosto, zadovoljen i ekonomski faktor. Sa druge strane, ti radovi mogli bi biti izloženi u prostorijama tih istih kompanija ili u nekom javnom prostoru i na taj način bili bi dostupniji i javnosti“, zaključio je Jungić, koji je, osim kolektivnih nastupa, imao i šest samostalnih izložbi slika/grafika - u Banjaluci, Prijedoru, Novom Gradu, Laktašima i Parizu.

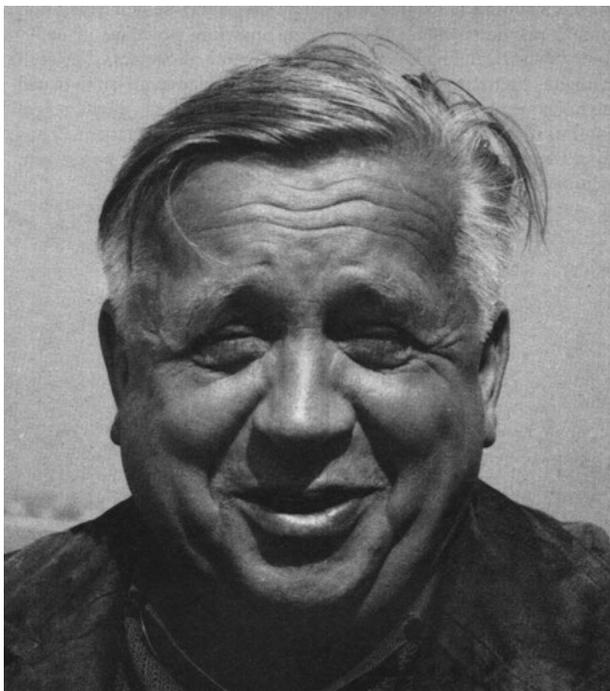
MONDO PIŠE

U BEČU SIMPOZIJUM O BRANKU ČOPIĆU

Poezija Branka Ćopića bila je tema dvodnevnog simpozijuma u Beču, u organizaciji profesora Branka Tošovića i njegove kolegice Tijane Milenković, koji ovim projektom žele da doprinesu tome da se ljudi vrate ovom sjajnom književniku.

Profesorica srpskog jezika i književnosti, koja je predavala tri godine na Univerzitetu u Gracu, a sada je na doktorskim studijama u Beču, zajedno sa profesorom Tošovićem, koji je do penzionisanja predavao u Gracu, pokrenula je prije devet godina ovaj projekat.

„Na našu inicijativu pokrenuli smo projekat održavanja simpozijuma o Ćopiću i svake godine biramo drugi grad u kojem se održava. Pošto smo skoro saznali da je prva Ćopićeva pjesma objavljena, štampana i prevedena u Gracu, došli smo na ideju da ove godine simpozijum bude u Austriji“, objasnila je Milenkovićeva.

Ovogodišnji simpozijum posvećen je Ćopićevoj poeziji, a na njemu učestvuje 26 stručnjaka iz Austrije, Poljske, Srbije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Crne Gore.

Nakon svakog simpozijuma izdaje se zbornik sa radovima i izlaganjima učesnika, a štampu prošlogodišnjeg finansiralo je Predstavništvo Republike Srpske u Austriji.

Milenkovićeva kaže da je mnogo toga veže za Ćopića i da je njoj najbolje njegovo djelo „Ježeva kućica“.

„To je djelo koje svi znamo napamet. Milozvučnost u toj pjesmi je nevjerovatna. Svako dijete je zna, koje ju je bar jednom čulo. Ona jeste naizgled naivna poema za djecu, ali prenosi važnu životnu poruku o značaju doma i porijekla. Samo jedno mjesto na svijetu se zove dom. Ta pjesma veže posebno nas u inostranstvu. Mi iz nove generacije koji smo otišli iz zemlje volimo tu pjesmu“, objasnila je Milenkovićeva.

Prema njenim riječima, ta pjesma, koja je prije dvije godine ponovo zaživjela animiranim filmom, koji je učinio da je Ćopić postao popularan i van granica Srbije, bila je i jedan od pokretača za realizovanje projekta.

Kaže da je Ćopić bio zapostavljen mnogo godina i da je od režimskog pisca postao disident.

„Njegova tragika smrti je velika zagonetka. Zašto se ubio, a bio je najpozitivniji i najkomičniji pisac sa jugoslovenskih prostora? Sva ta pitanja vraćaju me njemu da istražujem njegov rad i djelo“, dodala je ona.

Ambasador Srbije u Austriji Nebojša Rodić, govoreći o srpskim velikanima i njihovim vezama s Austrijom, naveo je i da se za neke ni ne zna da su imali ikakve veze s Austrijom, kao što je Branislav Nušić, koji je studirao u Gracu.

Inače, Milenkovićeva i Tošović rade i na drugim projektima, te su prije 12 godina pokrenuli projekat „Andrić inicijativa“ posvećen Ivi Andriću, o kojem će u oktobru u Moskvi organizovati simpozijum.

KOMPJUTERSKA REVOLUCIJA – POSTIGLI KVANTNU NADMOĆ?!

Otkrivamo vam šta su kubiti, zašto su kvantni kompjuteri toliko brži i šta znači kvantna nadmoć.

Tim istraživača kompanije Google, predvođen Džonom Martinisom, postigao je kvantnu nadmoć prvi put u istoriji, navodi se u tekstu The Financial Times-a. Tvrdnja o tome pojavila se u izvještaju na sajtu NASA-e, ali je sa njega skinuta. Google je odbio da odgovori na pitanja o tačnosti navoda, koja su poslali sa Univerziteta MIT.

Ukoliko je Google zaista postigao kvantnu nadmoć, to bi značilo da je otključao sposobnost kvantnih računara da rješavaju probleme, što klasični kompjuteri ili nisu u stanju ili im za to treba mnogo više vremena.

Google se dogovorio prošle godine sa NASA-om o korištenju njihovih superkompjuteru kao repera za oglede kvantne nadmoći.

Prema navodima The Financial Times-a, koje je prenio RTS, u izvještaju je pisalo da je Google-ov kvantni procesor bio u stanju da za tri minuta i 20 sekundi završi izračunavanja za koja je današnjem najnaprednijem superkompjuteru Samit potrebno oko 10.000 godina. U povučenom izvještaju stručnjaci su rekli da „ogled predstavlja komputaciju koju može izvesti samo kvantni procesor“.

ZAŠTO SU KVANTNI RAČUNARI TOLIKO BRŽI?

Kvantni kompjuteri su toliko moćni, jer koriste tzv. kvantne bite, tj. kubite. Za razliku od uobičajenih bita, koji su ili jedinica ili nula, kubiti, laički pojednostavljeno, mogu da budu oba istovremeno. Zahvaljujući kvantnom fenomenu, kvantni računari mogu uporedo da obrađuju ogromne količine informacija, dok tradicionalni kompjuteri moraju da ih obrađuju sekvencijalno, odnosno postepeno.

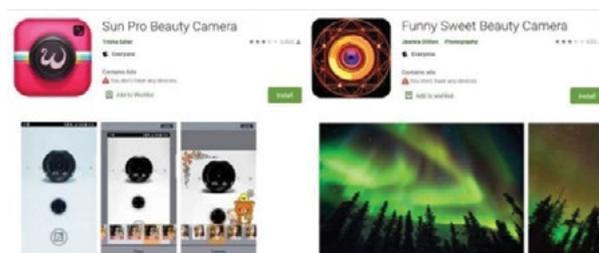
Koliko je ovakvo dostignuće značajno, možda je najbolje opisao profesor Vil Oliver sa MIT-a, koji je na konferenciji Emtek upoređio ovu prekretnicu sa prvim letom braće Rajt.

Istakao je da bi ovakav uspjeh dao prijeko potreban podsticaj kvantnim mašinama, koji bi im pomogao da postignu zacrtane ciljeve mnogo brže. Njihova ogromna procesorska moć mogla bi da pomogne u pronalaženju novih lijekova, medicinskih rješenja, materijala, da stvori efikasnije lance snabdijevanja i dovede do veoma napredne vještačke inteligencije.

ODMAH OBRISIŠTE OVE APLIKACIJE!

Dvije popularne aplikacije za kameru zapravo su maliciozni servisi za prikazivanje reklama.

Aplikacije Sun Pro Beauty Camera i Funny Sweet Beauty Selfie Camera instalirane su oko dva miliona puta prije nego što ih je Google i zvanično ukinuo sa Google Play Store-a. Ove aplikacije su maliciozni serveri reklama, koji rade u pozadini, šalju privatne podatke korisnika na udaljene servere i prikazuju reklame preko cijelog ekrana telefona u bilo kojoj aplikaciji.

Ikonica obje aplikacije se skriva iz menija telefona, a čak i kad se izbrišu sa uređaja, pošto su napravljene tako da ostanu u telefonu, nastavljaju da iskorištavaju telefon te i dalje prikazuju reklame.

PhoneArena je upozorila da bi korisnici morali da obrišu svoj sistem i tek na taj način se mogu riješiti ovih napadnih aplikacija, koje ne služe ničemu, osim maltretiranju korisnika.

Savjetujemo vam da prije nego što instalirate bilo koju aplikaciju, obavezno pročitate komentare, koji su za ove aplikacije bili izuzetno loši, kao i da provjerite ocjenu, koja je, sa druge strane, bila čak i solidna, iznad trojke za obje aplikacije.

Protiv ovakvih aplikacija moguće je boriti se samo pažljivim proučavanjem komentara ili pretragom interneta u vezi s njihovim sadržajem. Da, znamo da je to „smor“ i ko još ima vremena da se bavi takvim stvarima, ali to je zasad jedino rješenje da se zaštitite, jer Google je očigledno nemoćan da reaguje na vrijeme i prepozna loše aplikacije i prakse.

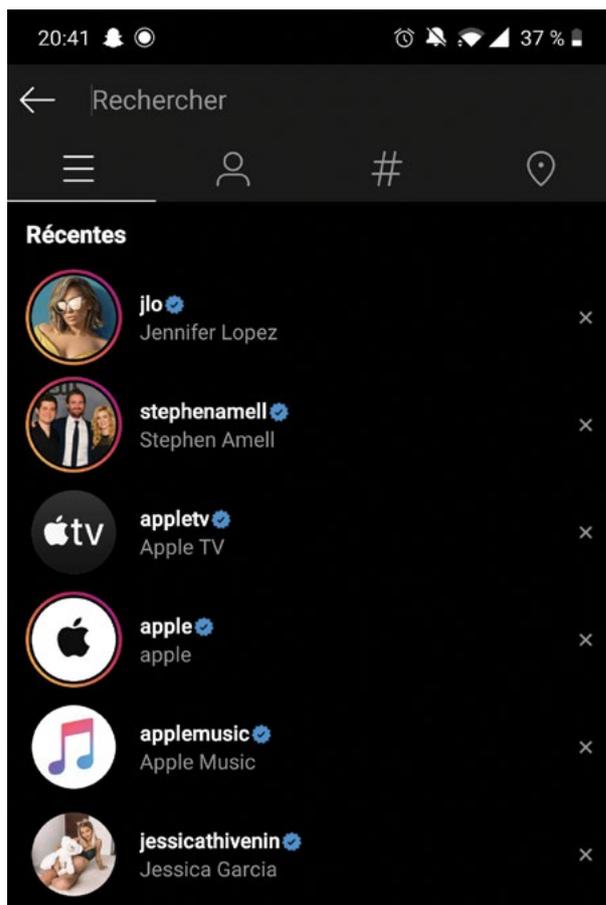
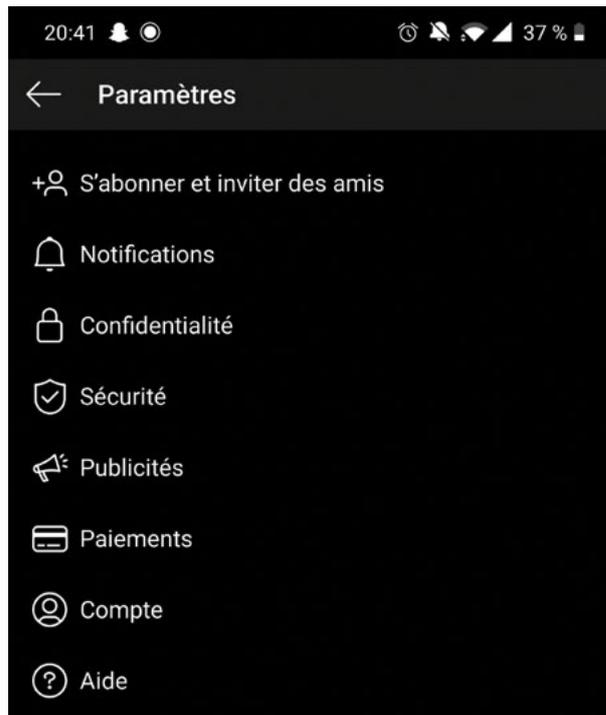
POCRNIO I INSTAGRAM, ALI I DALJE SAMO ZA NEKE

Instagram je posljednja u nizu aplikacija kojoj je aktivirana Dark Mode opcija.

Ukoliko koristite BETA verziju Instagram aplikacije, imate na svom uređaju Android 10 i koristite sistemski Dark Mode, onda vjerovatno pred svojim očima vidite tamni Instagram! Sve je crno, potpuno suprotno od „šljaštećeg“ bijelog Instagram interfejsa i na prvi pogled djeluje istovremeno i čudno i moćno.

Nažalost, opciju Dark Mode još ne možete da aktivirate samu po sebi, jer kvačica nije dostupna u podešavanjima, ali kao što rekosmo, ako aktivirate Dark Mode kroz cijeli sistem i ispunili ste i sve druge uslove - Instagram će biti taman. Podesite Dark Mode kroz sistem na ovaj način: Settings >Display >Advanced >Device Theme.

S obzirom na to da je u pitanju BETA verzija, ako aktivirate Instagram Dark Mode, očekujte moguće greške u interfejsu ili neke druge propuste, koji ne bi trebalo da narušavaju upotrebljivost aplikacije. Ako ih primijetite, svakako ih prijavite moderatorima aplikacije.

U ROMINGU

Berlin

NADOHVAT RUKE

PIŠE: DEJAN TRNINIĆ

Teško je izdvojiti nekoliko atrakcija grada i opisati ih jednostavnim navođenjem činjenica, jer ovaj grad se zaista mora doživjeti i prepričati. Bogatstvo različitosti možda nećete stići upoznati za nekoliko dana, ali će vas Berlin i njegovi srdačni stanovnici zasigurno nagovoriti da mu se vratite ponovo.

Sa više muzeja od kišnih dana u toku godine (180 naspram 175), grad Berlin je ultimativna destinacija koja pruža nezaboravan kulturni i turistički doživljaj. I zaista, svi oni koji su bar nakratko boravili u ovom gradu i osjetili njegovu nevjerovatnu energiju, potvrđiće vam da ne postoji nijedan razlog da bar jednom u životu ne otputujete u njemačku prijestonicu.

Ne tako davna prošlost u kojoj su se sudarali Istok i Zapad, kapitalizam i komunizam, ukorijenjena je u grad koji je postao simbol podijeljenog svijeta druge polovine 20. vijeka. Uprkos dramatičnoj istoriji, šarm i jedinstvenost ovog grada oblikovali su Berlin u ono što je danas - savremeno kulturno sjedište Evrope, epicentar umjetnosti, noćnog života, muzike i grafita. Baš zbog toga Berlin i privlači milione turista godišnje, koji željni uzbudljivih i živopisnih atrakcija ne mogu da odole čarima ovog jedinstvenog grada.

Bogata i dramatična istorija grada

Berlin je od 1949. do 1990. godine bio podijeljen na Istočni Berlin i Zapadni Berlin, a 1961. godine podignut je Berlinski zid, dug 160 kilometara, koji je srušen 1989. godine. Upravo se ove godine navršavaju tri decenije od rušenja Berlinskog zida, najvećeg simbola Hladnog rata, koje je označilo kraj komunizma u Evropi. Od zida su danas ostali samo mali dijelovi, koji služe kao turističke atrakcije i podsjetnik na duh i istoriju ovog grada. Nakon ujedinjenja Njemačke, Berlin

je ponovo proglašen glavnim gradom Savezne Republike Njemačke i postao je sjedište najvažnijih institucija države.

A kada se već nađete u gradu koji ima oko 3,5 miliona stanovnika, red je da posjetite neke od najvažnijih, nadaleko poznatih turističkih atrakcija. Grad se prostire na čak 900 kvadratnih kilometara, a Berlin ima više mostova čak i od same Venecije. Uprkos veličini, prevoz u ovom višemilionskom gradu je, zahvaljujući njemačkoj disciplini, besprijekorno organizovan pa je svaki kutak grada lako dostupan.

Ulice su tokom dana prepune turista, a na svakom ćošku ćete pronaći besplatan vodič kroz grad. Cijene hrane i pića nisu previsoke u odnosu na druge evropske metropole, a ko voli šoping - Berlin je pravo mjesto za njega.

ŠTA VIDJETI U BERLINU?

Brandenburška kapija

Brandenburška kapija je jedna od najimpozantnijih građevina Berlina, sagrađena za vrijeme pruskog kralja Fridriha od 1788. do 1791. godine. Bila je dio zidina starog grada i od nje do kraljevske palate vodila je avenija. Predstavlja jedinu preostalu sačuvanu kapiju kroz koju se ulazilo u nekadašnji Berlin. Na vrhu kapije je kvadriga, skulptura četvorostruke konjske zaprege kojom upravlja boginja pobjede Viktorija. Između Brandenburške kapije i Stuba pobjede svake go-

dine organizuje se doček Nove godine, gdje se okupi oko milion ljudi.

Berlinska katedrala

Berlinska katedrala je najveća gradska crkva i sjedište Protestantske crkve u Njemačkoj. Izgrađena je na temeljima kapele posvećene Svetom Erazmu, koja je bila dio Berlinskog dvorca. Gradnja katedrale s impresivnom 114 metara visokom kupolom dovršena je 1905. godine, a danas predstavlja jedan od najprepoznatljivijih simbola ovog grada.

Muzejsko ostrvo

Veličanstven skup od pet muzeja smješten je na sjevernom dijelu ostrva na rijeci Špre i nalazi se u blizini nekadašnje kraljevske palate. Kompleks je ogroman pa ćete se morati potruditi da ga obiđete u jednom dahu, ali kako je cijena jednodnevne karte veoma povoljna, ne biste smjeli preskočiti posjetu ostrvu. Prvi muzej izgrađen je 1828. godine i od tada je kompleks stalno proširivan. Ovdje se mogu vidjeti neke od najimpresivnijih kolekcija starog svijeta, zbog čega se ovo zdanje nalazi na UNESCO listi svjetske baštine.

„Čekpoint Čarli“

Prelazak s jedne na drugu stranu zida bio je moguć samo uz posebne dozvole i na nekoliko određenih prelaza, od kojih je najpoznatiji bio „Čekpoint Čarli“. Prelaz su smjeli koristiti samo stanovnici zapadnog dijela grada, prvenstveno diplomate i vojska. Ovaj prelaz je još jedan od hladnoratovskih simbola, a tabla s natpisom „You are leaving the American sector“ nedvosmisleno podsjeća na podjelu stanovnika istog grada i naroda. Iako je prelaz većim dijelom uklonjen, turisti masovno posjećuju kućicu i fotografišu se sa stražarima, što predstavlja pravu atrakciju.

Rajhstag i Bundestag

Bundestag je donji dom njemačkog parlamenta i najviše zakonodavno tijelo u Njemačkoj, dok je Rajhstag monumentalna berlinska građevina u koju se Bundestag preselio 1999. godine iz Bona, nakon pola vijeka njemačke podijeljenosti.

Aleksanderplac i Potsdamer

Aleksandrov trg, poznat kao Aleksanderplac, najveći je trg u Berlinu i jedno od najživljih mjesta u gradu te polazna tačka za mnoge turiste koji kreću u obilazak gradskih atrakcija. Potsdamer trg je poznati trg u centru Berlina, koji je nakon podjele na Istočnu i Zapadnu Njemačku i sam podijeljen na dva dijela te je bio zapušten. Danas se ovdje nalaze

moderani neboderi, šoping-centri, bioskopi, restorani i kafići, a Potsdamer simboliše spajanje dvije Njemačke i rađanje novog i modernog Berlina.

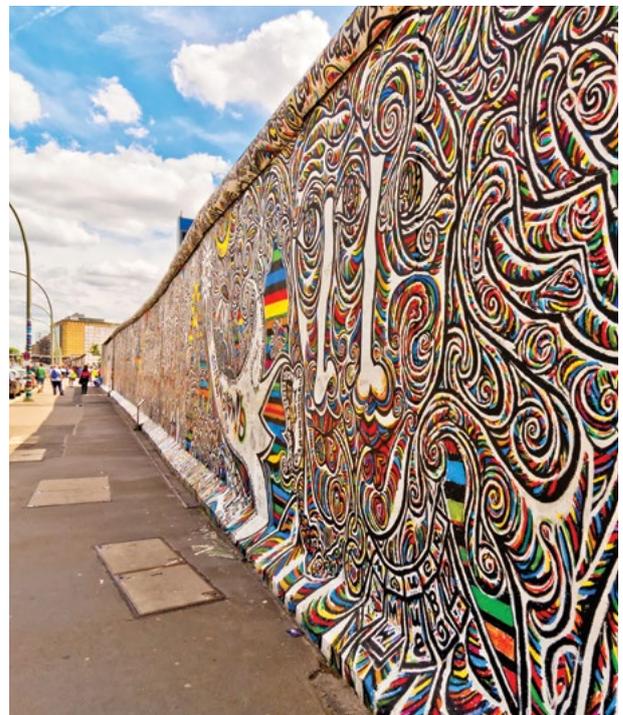
~~~~~

Još šezdesetih godina prošlog vijeka u Berlinu se rodio kulturni bunt okupljajući mlade umjetnike koji su svojom kreativnošću tadašnjim vlastima poručili da su protiv svake podjele i da sebe vide u drugačijoj budućnosti. Berlin nakon ujedinjenja, devedesetih godina 20. vijeka, postaje centar tolerancije, otvoren, šarmantan i zavodljiv grad, u potpunosti drugačiji od ostatka „hladne“ Njemačke.

~~~~~

Istočna galerija

Istočna galerija je najduži sačuvani dio Berlinskog zida koji je, odmah nakon odluke o rušenju, 120 umjetnika iz cijelog svijeta počelo da oslikava. Ova galerija proteže se na 1,3

kilometara i sastoji se od više od 100 grafita koji ilustruju političke promjene jedne epohe.

Potsdam

Potsdam je dvadesetak kilometara udaljen od susjednog Berlina, a u ovom bajkovitom gradu nalazi se mnoštvo kulturnoistorijskih znamenitosti, od kojih je najpoznatija palata Sansusi - ljetna rezidencija pruskog kralja Fridriha Velikog, koju krasi nevjerojatne terase, vrtovi i staklenici.

Šarlotenburg palata

Nekadašnja ljetna kraljevska rezidencija Šarlotenburg najveća je palata u Berlinu, u kojoj možete vidjeti barokne prostorije, kraljevske odaje i razna umjetnička djela koja će vas ostaviti bez riječi.

TV toranj

Najviša tačka u gradu je poznati TV toranj, visok 368 metara. Izgrađen je za vrijeme Hladnog rata kao simbol komunističke moći. Danas je toranj jedno od najposjećenijih mjesta na koje možete da se popnete i uživati u fenomenalnom pogledu na grad.

Ljeti se možete opustiti pored vode, uživati na suncu preko dana, posjetiti umjetničke galerije, a uveče sjesti u neki od bioskopa ili pozorišta na otvorenom. Nećete pogriješiti ukoliko uđete u bilo koji bar, restoran ili kafić, jer svaki je jedinstven na svoj način i priča drugačiju priču.

Postoji mnogo citata o Berlinu, a možda najčuveniji je onaj „Ich bin ein Berliner“, koji je prilikom posjete ovom gradu 1963. godine izgovorio Džon F. Kenedi.

Berlin i bukvalno diše punim plućima, jer ovo je najzelenija metropola Njemačke sa prostranim parkovima, šumama i jezerima. Ne propustite posjetu najvećem zoološkom vrtu u Evropi zato što tamo možete vidjeti životinje koje su smještene u gotovo pa izvornom staništu.

U Berlinu se može osjetiti različitost, srdačnost i opuštenost na svakom koraku kao ni u jednom drugom njemačkom gradu. A kada se već nađete u Berlinu, ne zaboravite probati kari-vurst, omiljenu njemačku kobasicu i ultimativni ulični specijalitet.

Građani BiH odnedavno imaju razlog više za posjetu Berlinu, s obzirom na to da su iz Banjaluke, Tuzle i Sarajeva povezani avio-linijama niskotarifnih kompanija, pa vam preporučujemo da rezervišete povoljnu kartu i krenete u susret neodoljivom Berlinu.

INTERVJU MOBILNIM

MILAN MARIĆ:

TAJNI AGENT IZ HIT SERIJE „DRŽAVNI SLUŽBENIK“

PIŠE: DEJAN TRNINIĆ

U seriji „Državni službenik“, osim plejade mladih glumaca koje predvodi Milan Marić, pojavljuju se proslavljena glumačka imena poput Žarka Lauševića, Nebojše Dugalića, Nenada Jezdića, Tihomira Stanića, Aleksandara Berčeka i mnogih drugih.

Uzbudljiva serija „Državni službenik“ gledaoce uvodi u rad tajnih službi i njihovo djelovanje, ali se bavi i privatnim životima tajnih agenata koji su svoju karijeru posvetili očuvanju bezbjednosti zemlje.

Serija je za kratko vrijeme oduševila gledaoce u regiji, a u fenomenalnoj glumačkoj ekipi istakao se i Milan Marić, koji igra glavnu ulogu. Mladi glumac tumači lik Lazara Stanojevića, agenta u usponu, koji pokušava da nađe ravnotežu između porodičnog i poslovnog života. Stvar se komplikuje kada u jednom opasnom trenutku više ne zna kome može da vjeruje i ima li na koga da se osloni. Pritisnut bremenom ogromne odgovornosti koju njegov posao nosi, Lazar prihvata da u lavirintu domaćih i inostranih intriga podnese veliku žrtvu kako bi spasio svoju porodicu i prijatelje te sačuvao bezbjednost svih građana.

Kako je ova jesen u znaku snimanja 2. sezone, bio je ovo i više nego dobar povod da u rubrici „Intervju mobilnim“ popričamo sa Milanom Marićem o seriji, ulozi u ruskom filmu „Dovlatov“, nagradi koju je osvojio u Berlinu, kao i stanju u domaćoj filmskoj produkciji.

Kako je bilo ući u kožu agenta Lazara Stanojevića i raditi na setu sa najvećim imenima domaće glumačke scene?

Dok sam se pripremao za ulogu Lazara u seriji „Državni službenik“, nastojao sam da ga što više predstavim kao

običnog čovjeka, koji radi posao koji voli, a ne kao neko ko je konstantno superioran u odnosu na sve ostalo. Prvenstveno smo se vodili time, ne želeći da on bude superheroj ili neki Džejms Bond. Na snimanjima je bilo radno, a iskustvo starijih kolega koji žele da pomognu, kao i poverenje u reditelje je bila neprocenjiva stvar, a toga sam, srećom, na ovom snimanju imao.

Da li spremno dočekujete nastavak snimanja serije, koji je zakazan za jesen, i da li ste možda pročitao scenario nove sezone?

Scenario se završava u ovom trenutku i onda počinju pripreme za snimanje. Spremamo se svi, jer nas očekuje mnogo posla i mnogo mozganja, a na kraju, nadam se, i uzbudljivih novih epizoda.

Pažnju javnosti skrenuo ste glavnom ulogom u ruskom filmu „Dovlatov“. Šta je bilo najteže dok ste se pripremali za ulogu pisca; udebljati se 20 kilograma, naučiti ruski jezik za kratko vrijeme ili izdržati surovu rusku zimu na minus 25 stepeni?

Cjelokupna priprema tog filma, kao i samo snimanje, bili su dosta kompleksni i zahtjevni. Sada, sa ove distance mogu reći da sam presrećan što sam radio na takvom filmu, sa takvim divnim ljudima, i što je najvažnije, o tako velikom umjetniku i divnom čovjeku. Sav taj stres, strepnje i umor

~~~~~

Regionalna serijska produkcija u punom je zamahu, između ostalog zahvaljujući premijum kanalima Telekom Srbije, na kojima se emituju najbolji naslovi domaće i svjetske produkcije.

U okviru osnovnog m:tel TV paketa možete gledati kanale Superstar TV (na poziciji 006) i Star TV (na poziciji 007) koji donose bogatu ponudu filmskog i serijskog sadržaja na vaše TV ekrane.

~~~~~

sada su iza mene, a ostalo je samo sjećanje na uzbudljivu avanturu zvanu „Dovlatov“.

Kako ste se osjećali kada ste ove godine na prestižnom filmskom festivalu u Berlinu primili priznanje za evropsku zvijezdu u usponu?

Nagrada u Berlinu koja se dodjeljuje mladim glumcima za zapažen uspjeh u svijetu filma bila je kraj tog predivnog putovanja zvanog „Dovlatov“. Naravno, bio sam presrećan, ali mi je ipak, kao mladom glumcu, mnogo značajniji bio rad sa režiserom Aleksejem Germanom Mlađim na tom filmu. To je nešto što me je promijenilo.

Svacom glumcu san je da bude stalni član reprezentativnog pozorišta, ali u Vašem slučaju to je bilo nekako spontano i to odmah nakon završetka akademije?

Da, imao sam tu sreću da odmah poslije završetka Fakulteta dramskih umjetnosti u Beogradu postanem član Jugoslovenskog dramskog pozorišta. Ipak, to nije značilo da je meni bilo šta zagarantovano, već je značilo da me tek očekuje borba.

U posljednjih nekoliko godina u Srbiji se rade TV serije za koje mnogi smatraju da u svakom smislu mogu konkurisati svjetskim naslovima. Kakvo je Vaše mišljenje?

Mislim da smo na dobrom putu da počnemo kontinuirano praviti dobre serije i filmove. Naravno, mora još da se radi. Postoje preduslovi za snimanje serija, kao što su novac, publika i konkurencija. Volio bih da snimamo još više kvalitetnih projekata, ali to ipak ne zavisi od nas glumaca, već od odluke i planova produkcijskih kuća. Na nama je da radimo i rastemo, a ostalo će se posložiti.

Ipak, koliko god bile kvalitetne domaće serije, one ne mogu da konkurišu u gledanosti rijalitetima. Kakvo je Vaše mišljenje o ovoj vrsti programa, zbog čega su toliko popularni kod nas?

Pitanje je poprilično kompleksno da bismo ga ovako prokomentarisali i rekli: „Da, da, to je strašno, bolje je da se čita Dostojevski.“ Vidim da se ljudi sablažnjavaju na rijalitetije, ali mislim da je takav način razmišljanja zapravo rijaliti. Meni to mnogo više smeta.

Snimanje serije „Državni službenik“ podržao je Telekom Srbije, a ove godine su pokrenuti specijalizovani kanali Superstar i Star TV, koji emituju kvalitetan domaći serijski i filmski program. Koliko je moguće da se bez finansijske podrške održava domaća produkcija?

To je nemoguće, jer kultura bez systemske podrške države i velikih kompanija jednostavno ne može da preživi.

Časopis m:agazin bavi se svijetom tehnologije i društvenih mreža. Šta za Vas one znače, s obzirom na to da ste aktivni na ovim platformama, i kako se opušate u pauzama između snimanja?

Društvene mreže su nekada olakšanje i zabava, a nekada haos. Kada je riječ o slobodnom vremenu između snimanja, nastojim da se odmaram i naspavam. Volim da pogledam neki dobar film ili seriju koju nisam stigao ranije pogledati, da pročitam nešto i da treniram.

DigitArt

DOBROSAV BOB ŽIVKOVIĆ

ŠVAŠTOJED NOVIH TEHNOLOGIJA

PIŠE: JELENA PRALICA

Od rođenja sam najgori u svim igrama, svim sportovima, ne znam da pjevam, nemam sluha, nisam jak, nisam hrabar, nisam spretan niti brz. Jedino što radim, jedino što umijem da radim jeste da crtam, odgovor je Dobrosava Boba Živkovića na pitanje kako i zašto se obreo u svijetu ilustracije.

Crtao je, dakle, na svim časovima u osnovnoj školi, ali i u srednjoj dizajnerskoj, poslije koje se upisuje na Fakultet primijenjenih umjetnosti u Beogradu. I, najvažnije od svega, i dalje crta.

I to kao dječiji ilustrator, ali i onaj koji nam približava svijet naučne fantastike i fantazije. Ilustrovao je više desetina knjiga, časopisa i magazina, autor je brojnih stripova, radio je u svim velikim izdavačkim kućama u Srbiji, ali i kao umjetnički direktor i glavni ilustrator u marketinškim i advertizing agencijama te potpisuje brojne reklamne kampanje.

Za svoj rad dobio je najprestižnije nagrade i priznanja u Srbiji, što i ne čudi, s obzirom na to da slovi za najpoznatijeg ilustratora u toj zemlji. Ilustrator, strip-crtač, karikaturista i grafički dizajner, Bob Živković je, kako neko napisa, švaštojed novih tehnologija. Njegovi radovi su pozitivno provokativni - pozivaju vas da bolje upoznate svijet ilustracije i poželite da zauvijek ostanete u njemu.

Za njega kažu da je prava ljudska i umjetnička gromada, pa sve što ima reći o tome, nažalost, ne staje na stranice predviđene za ovu rubriku. O njemu će, ipak, najviše reći njegovi radovi, do kojih će vas danas lako odvesti moderne tehnologije. Do tada, dame i gospodo, Dobrosav Bob Živković kroz pet lakih pitanja.

Ko je Dobrosav Bob Živković?

Uh, teško pitanje. To bih volio i ja da znam (i moja mama, i moj psihijatar i lokalni veterinar). Vjerovatno i dalje onaj dvadesetogodišnji klinac, užasnut brojem godina, koji čeka „da odraste“, da se uozbiljim, da prestanem da se bavim glupostima, da nađem normalan posao, da naučim da vozim, da zavolim fudbal... ritmičku gimnastiku... bilo koji sport... da smršam, da budem normalan.

Kako i zašto ste se obreli u svijetu ilustracije?

Ja sam rođen u svijetu ilustracije. Nikada nisam imao neki izbor. Od rođenja sam najgori u svim igrama, svim sportovima, ne znam da pjevam, nemam sluha, nisam jak, nisam hrabar, nisam spretan niti brz. Jedino što radim, jedino što umijem da radim jeste da crtam. Kad sam bio dijete, majka me je smirivala tako što mi je davala papir i olovku da crtam. Dok sam išao u školu, crtao sam za vrijeme svih časova da mi ne bi bilo dosadno, a sad (manje-više uspješno) živim od crtanja.

Kako biste zapravo opisali svoje radove, šta njima nastojite da poručite?

Moji crteži su moj razgovor, moj komentar na tekst. Kao u bilo kom drugom razgovoru, ja se smijem sa tekstom knjige, ili se nadigravam ko će još nešto dodati na tu temu, ili se posvađam sa sagovornikom, tekstom. Od knjige do knjige, od zadatka do zadatka, crteži su moji stavovi, nekad duhoviti, nekad razigrani, rjeđe ljuti i mračni.

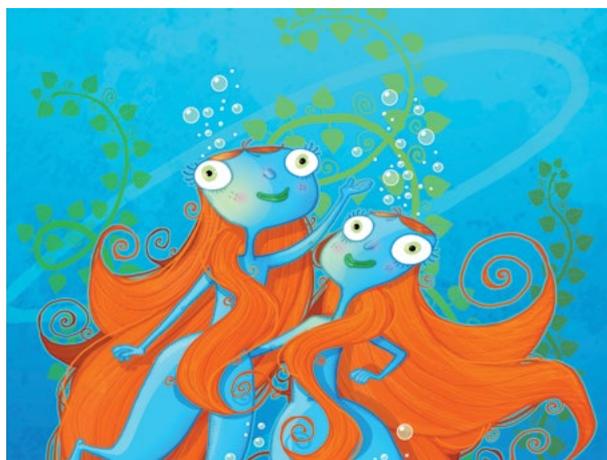
Olakšavaju li moderne tehnologije kreativne procese i na koji način?

Naravno. Sa sjetom se sjećam vremena kad sam bio mlad, kad nije bilo struje, vode, kad smo lovili mamute kamenjem i crtali perima i percima kao pravi muškarci. Ali, srećom, civilizacija napreduje, nosi sa sobom bojlere, kompjutere i internet. Nekad su sva umjetnost i 99% mog truda bili u tome da na kraju ne prospem prokleti tuš po hameru i

ne upropastim sve, da nađem negdje sliku kako izgleda ljudska ruka u nekom položaju ili šta je to tapir i kako izgleda. Danas tehnologija pomaže u tim stvarima, nama ostaje da probamo da budemo kreativni, mudri i zabavni.

Šta smatrate svojim dosadašnjim najvećim umjetničkim uspjehom?

Ne postoji mnogo načina da se mjeri uspjeh. Pare otpadaju, jer ponekad kad vidim ko ima pare, ne pada mi na pamet da takvu trku trčim, galerije i muzeji nisu pitanje uspjeha već najčešće ljudi sa kojima se družiš. Jedino što mi je znak da sam nešto uradio u životu je to kad mi priđu ljudi koji crtaju bolje od mene, čiji rad poštujem i pratim, i kažu mi da su gledali moje crteže kad su bili klinici. Nije bilo sve džaba.

ŽIVOT U PRIČAMA

PUTOVANJE JEDNE STOLICE

PIŠE: JELENA PRALICA

Okrenula sam je nedavno. Naglavačke.

Nisam to učinila prvi put za ovih svojih skoro pa 39 godina, čemu je posvjedočio i pisani trag s one strane. Ali, nije sad za ove redove važno koliko godina imam ja, već ona.

Nježne mint boje, podarila sam joj novi život. Naoko bi se možda slučajnom prolazniku mogla učiniti isuviše strogom i krutom, ali baš tamo, s te druge strane, kad je obrneš naopako, posloži se sve onako kako i treba da bude. Baš joj tako naopakoj, pred posmatrača iskoči njeno srce i ogoli joj se duša.

Sa svega nekoliko riječi, pomalo trapavim rukopisom petogodišnjakinje, ispričaće vam priču o bitnosti. A kako bi drugačije mogla da pišu srca jedne djevojčice i jedne drvene olovke no pomalo trapavo, ali toplo, da zauvijek tu gdje ostave trag i ostanu.

Tek nekoliko riječi, pa iako skrojjenih u vijugama nekoga od svega 1.825 dana, pomno probranih i taksativno posloženih. Ne pitajte me kako je moguće da jedno tako mlado stvorenjce zna šta je to taksativno! Naravno da ne zna, ali ono veoma dobro zna da, kad se piše srcem, i ne može ispasti drugačije.

Nježne mint boje, podarila sam joj novi život. Njoj, koja je, uprkos vremenu i njegovoj tvrdokornoj navici da teče i mijenja sve oko sebe, uspjela da u svojim porama sačuva otisak svojih prstiju i kao mali ožiljak ih nosi i sad.

Ali, nije taj put bio ni lak, ni jednostavan. Valjalo je prije tog života koji sam joj ja podarila proživjeti još jedan. I to ne bilo gdje i bilo kako. Ne, nije bilo nimalo lako dospjeti u jednu tako brojnu porodicu, u kojoj je svako mogao olako povjerovati da je baš on predodređen da iskoristi onu njenu najbolju stranu. Nimalo jednostavno nije bilo izdržati sve to; sve te ljude, njihove potrebe i hirove, nekad njihovu hladnoću, a ponekad neugodnu toplinu.

Nije bilo lako dospjeti u njihovu kuću, na brdu, sa zemljanim podom. Kuću bez vode, sa jedva dvije sijalice i naguranim krevetima s visokim, tvrdim jastucima, kakve su bile i brige domaćina. Nije joj lako bilo postati dio njihove stvarnosti, ne zato što se ona teško uklapala, već stoga što je ta stvarnost bila teža od svake pomisli o težini postojanja s kojom je stigla na ovaj svijet. Često mnogo drveniji nego što je i mogla da sanja.

U toj je kući bilo djece možda i više nego što je bila u stanju da izdrži. I kuća i svi u njoj. Pa, ipak, dječija cika bila je najmilozvučnija muzika na tom uzvišenju, opasanom šumom, voćnjakom i livadama. Peli su se i na nju, gazili je, škripala je pod njima dok su uranjali u svijet Čopićevog djeda Rade i rosili noge u lavoru s mrzлом izvorskom vodom.

Odolijevala je zimama i ljetima, jesenjoj berbi grožđa i proljećnim radovima na njivi. Prebrodila je sve muže, sve staj-ske mirise i svako olako odgurivanje nogom, nonšalantno u prolazu. Ne pitajte me kako je znala da je to nonšalantno i kako je uopšte znala šta to znači! Naravno da nije znala, jer da jeste, odavno bi pukla pod tolikim teretom, pod tim prihvatanjem zdravo za gotovo i takvom količinom podrazumijevanja da joj je mjesto baš tu, nepomičnoj, da istrpi svakoga i svašta.

Nježne mint boje, podarila sam joj novi život. Uteglila sam je, pokazala joj da je čeka još mnogo dobrih dana, da je pred njom još toliko toga. Taman kad je pomislila da više ne može, sjetila sam je se, odlučna da joj izađem na crtu i izazovem je na novi dvoboj; sa samom sobom, jer moje godine tu zaista nisu važne, ja poštujem starije.

Prolazilo je vrijeme, ljudi su otišli, krov je pao. Ona je ostala. I opstala.

I oživjela je, uz moju malu, neznatnu pomoć. Tek toliku da je podsjeti da su je nekad davno srca jedne petogodišnjakinje i jedne drvene olovke zauvijek obilježila i ostavila joj u amanet obavezu da čuva sjećanja i uspomene.

Okrenula sam je neki dan. Naglavačke.

A na njoj: BABA, ĐEDO, TITO, TATA, LELA, DADO, MAMA. Ispisano mojom rukom, prije više od 30 godina. A u njoj; toliko tuđih života, nekih i zauvijek otišlih, a još više osta-

lih. Baš onoliko koliko staje u jednu dušu, samo naizgled drvenu.

Jedna stolica, sada nježne mint boje, pronašla je svoj novi život u mojim podstanarskim stanovima. Već godinama me prati u koji god da krenem. U svakom od njih ima posebno mjesto, a najteže što joj pada je tek pokoja šoljica kafe.

Stolica koja je nadživjela moje baku i djeda, njihovu staru kuću i početak života nekoliko djece, sada je nježne mint boje i zauvijek će tu da ostane. Vratila se, biće, tamo gdje joj je i mjesto, u srce djevojčice koja ju je nekad davno rezervisala srcem jedne drvene olovke. Da zajedno bivaju i traju. I imaju srce.

Jer, svako putovanje koje počinje i završava se tamo u grudima je jedino ispravno i važno. Čak i kad se čini da je putnik tek jedna drvena stolica.

DA LI STE RADOHOLIČAR?

DOBRE I LOŠE STRANE RADOHOLIČARA

PIŠE: TIJANA TEGELTIJA

Moderna poslovna vremena donijela su nove vrijednosti i, između ostalog, uspjeh u poslu je mnogima od nas postao prioritet, što za posljedicu ima potpuno novu vrstu zavisnosti – radoholizam ili zavisnost o poslu.

U društvu gdje je predanost poslu dobrodošla, radoholizam je logičan ishod kod predanih. Rad je u središtu modernog života. Ako previše radite, veća je vjerovatnoća da ćete dobiti pohvalu u korporativnom svijetu, a onda ćete sa druge strane biti kritikovani zbog neusklađenosti privatnog i poslovnog života. Mnogi radnici kažu da se osjećaju potrebnim i važnim kad rade više i kada se od njih više očekuje u poslu.

Ko su radoholičari?

Radoholičari se lako prepoznaju, tvrde stručnjaci. To su ljudi koji svakodnevno na sebe preuzimaju ogromne količine posla i obaveza, uvijek su u žurbi i anksiozni su kada ne rade. U kancelariji su energični i ubjedljivi, dok kod kuće nekad znaju biti vrlo umorni i bezvoljni. Vrlo često i poriču da su takvi kada im porodica ili bliski ljudi zamjere što previše rade. Teško im je da se opuste čak i kada su na odmoru (što se vrlo rijetko događa), obavezno posao „nose“ i na putovanja, ne odvajaju se od računara ili pametnog telefona.

Psiholozi tvrde da se ne rađamo kao radoholičari, već to postajemo kroz vaspitanje, odnose sa okolinom i pod uticajem radne atmosfere u kojoj se nađemo. Uvijek misle da mogu više i bolje, postavljaju sve veće i zahtjevnije ciljeve, što im daje neiscrpnju poslovnu energiju. Nema tipičnog profila osobe, iako su bejbibumeri (rođeni između 1946. i 1964) skloniji tome da budu radoholičari nego pripadnici generacije Y (milenijalci - 1981-2000). Većina radoholičara je uspješna. Radoholičari imaju veću šansu da postanu uspješni menadžeri i izvršni direktori, znaju biti nezadovoljni balansom radnog i privatnog života, a u prosjeku znaju raditi i preko 50 sati sedmično. Nažalost, zbog izuzetne

posvećenosti poslu često zanemaruju svoje zdravlje, zaboravljaju na predah, a nekad izbjegavaju godišnji odmor kako ne bi izostali s posla. Čak i kad odu na godišnji, nisu potpuno u trenutku, jer su im misli i dalje na poslu.

Donosi li ekstreman radoholičar i veću produktivnost?

Prema istraživanjima, ne donosi. Ekonomisti već neko vrijeme naglašavaju kako prekomjeran rad (ekstremno radoholičar) negativno utiče na produktivnost. Džon Hiks, britanski ekonomista, bio je jedan od prvih koji su se bavili tom temom, i još je 1930. godine zaključio da produktivnost opada s porastom radnih sati.

Neka istraživanja uz pomoć aplikacije DeskTime pokazala su koje su to navike najproduktivnijih radnika i otkrila da najproduktivniji radnici nisu radili mnogo više sati od drugih.

Zašto smo svi pomalo postali radoholičari?

Jedan od razloga je korištenje tehnologije. Čak i kad smo u svom domu i ležimo na kauču, zapravo smo na našim pametnim telefonima, pri čemu se mentalno vraćamo u radno raspoloženje. Tehnologija je samo djelimično obrazloženje. Drugi dio slagalice je činjenica da nismo u stanju razlučiti koliko radnih sati zaista radimo, a koliko mislimo da radimo.

Kako prepoznati radoholičara?

„Živjeti - to ne znači disati, nego raditi.“ Žan Žak Ruso

Radoholičari mogu biti žene i muškarci koji imaju sljedeće zajedničke osobine: radni sto im je pretrpan papirima ili projektima, uvijek nešto rade, zahtijevaju, stalno se nerviraju zbog sitnica i tvrdokorni su perfekcionista.

Nekoliko indikatora na osnovu kojih možete prepoznati ekstremne radoholičare:

- Često su u žurbi te imaju grižu savjesti ako ne obave baš sve što su zamislili;
- Radoholičari najčešće rade više stvari odjednom;
- Radije rade sami nego u timu;
- Anksiozni su kada nisu na poslu i neprestano misle o njemu;
- Poriču da imaju problem ako ih neko s tim konfrontira (ako im kažete da previše rade i sl.);
- Ne mogu da se opuste kada su na odmoru;
- Provode većinu vremena radeći, čak i kada su kod kuće;
- Misle da su jedini koji mogu da urade posao kako treba;
- Kriju i poriču bilo kakve fizičke ili fiziološke probleme (umor, različite vrste bolova, napetost...);
- Radoholičaru „skoči“ adrenalin kada ispuni nemoguće zahtjeve koje je sebi postavio.

Dobre strane radoholičara

Treba napomenuti da su radoholičari ipak vrlo marljivi ljudi, najčešće puni vjere u ono što rade, imaju pred sobom jasne ciljeve. Njih vrlo teško možete mijenjati, dakle, radoholičari su takvi kakvi jesu, a ta njihova opsjednutost poslom može imati i dobre strane! Naime, istraživanja pokazuju kako radoholičari zbog svoje predanosti poslu ponekad imaju izuzetnu mentalnu snagu, zadovoljni su svojim životima, bez obzira na to što okolina to ne odobrava. Ukratko, nekad su srećniji nego ljudi u njihovom okruženju i mnogo doprinose uspjehu kompanije.

Iako se na njih ponekad čudno gleda jer su na poslu od jutra do sutra, posao nose čak i na godišnji odmor kako bi zadovoljili svoju opsesivnu potrebu da budu u toku sa poslovanjem kompanije za koju rade, njihova opsjednutost radom nije nužno loša stvar.

Naprotiv, radoholičari su samo predani i ovisni o poslu, baš kao „obični“ ljudi o čokoladi.

Profesor Jehuda Baruh sa poslovne škole Rouen tvrdi da se na radoholizam često gleda kao na negativni fenomen koji pogađa, kako pojedinca tako i društvo u cjelini. On kaže da, iako je radoholizam tip ovisnosti, on može pozitivno uticati na individue, društvo i kompanije u kojima rade i naglašava da se radoholizam ne mora automatski etiketirati kao porok.

U literaturi radoholizam je opisan kao negativna ovisnost koja je usko povezana sa visokim stepenom stresa, kako na radnom mjestu tako i u privatnom životu, i koja kao takva remeti balans poslovnog i privatnog života. No, profesor tvrdi kako su brojna istraživanja pokazala da radoholičari nisu baš toliko cinični i iscrpljeni kako je uvriježeno mišljenje, nego da pokazuju visoki stepen energičnosti i predanosti poslu/kompaniji.

Profesor Baruh tvrdi da je radoholizam isti kao i zavisnost o čokoladi, koja ima i pozitivne efekte na psihu i zdravlje. Tvrdi da radoholičari, bez obzira na to što „izgaraju“ na poslu, ostvaruju svoje ciljeve i to ih čini srećnim i zdravim ljudima. Njima je užitak da rade, baš kao što neko voli da putuje ili da provodi vrijeme sa svojom porodicom. Sa te strane može se reći da oni rade ono što žele i vole, što je preduslov da budu zadovoljni. Profesor kaže da, slično tome, rad ispunjava radoholičare, a njihovi uspjesi pojačavaju osjećaj lične korisnosti te donose dobrobit kompaniji u kojoj rade.

Međutim, stres i napetost su često konstantni, pa se, bez obzira na znakove upozorenja, radoholičari „zaustave“ tek onda kada organizam kolabira i kada više fizički nisu u stanju da rade. Radoholizam može da ima i ozbiljne posljedice po fizičko zdravlje, a mučnine u želucu, kardiovaskularne bolesti, hroničan umor, anksioznost i depresija samo su neki od problema sa kojima se suočavaju.

Nijedna kompanija, ma koliko velika bila, ne može da nauči zaposlenog kako uspješno da balansira između privatnih i poslovnih obaveza. Određivanje prioriteta i dobra organizacija vremena su na nama samima. Svaki čovjek treba sam sa sobom da razgraniči šta za njega predstavlja dobar balans između poslovnog i privatnog života. Kada otkrije svoje prioritete, mnogo je lakše naći željenu ravnotežu.

Savjet je da uvijek pokušate naći nužno vrijeme za odmor, porodicu, prijatelje i hobi, te da redovno kontrolirate svoje zdravlje – samo odmorni i zdravi bićete u mogućnosti da date svoj maksimum u poslu koji ste odabrali i da budete uspješni radoholičari!

MINI-SAVJETNIK

SVE O BRZOM PUNJENJU SMARTFONA

PIŠE: JELENA PRALICA

Ko ne želi pametni telefon čija se baterija može napuniti za nekoliko minuta, umjesto za nekoliko časova? Vjerovatno ga žele svi, ali da prvo utvrdimo šta je to brzo punjenje i kako funkcioniše.

Procesor. Veličina ekrana. Kvalitet kamere. Sve su to specifikacije koje milioni ljudi širom svijeta uzimaju u obzir prilikom kupovine pametnih telefona. Ali, tokom nekoliko posljednjih godina, još jedna je došla do izražaja - brzo punjenje.

Da bismo shvatili kako ono zapravo funkcionira, najbolje je da krenemo iz početka. Svaki pametni telefon ima bateriju i svaka baterija isporučuje snagu na manje-više isti način. Kod tih punjivih litijum-jonskih baterija reakcije su „reverzibilne“ - kada se baterija prazni, hemijska reakcija proizvodi struju, a kada se baterija puni, hemijske reakcije koriste energiju.

Nadalje, kad govorimo o brzom punjenju, odgovor je istovremeno jednostavan i komplikovan: postoji više standarda za brzo punjenje, poput, recimo, Samsung Adaptive Fast Charging-a, Apple Fast Charging-a ili Huawei SuperCharge-a, a zajedničko im je to da u bateriju šalju više električne snage. Na tome se, stoga, i zasniva pojednostavljeno pojašnjenje kako funkcionira brzo punjenje smartfona.

Struja u telefon pristiže putem punjača. Regulatori u telefonu imaju funkciju da spriječe prevelik dotok električne energije, što bi dovelo do uništenja baterije. Upravo od tog internog regulatora zavisi brzina punjenja, a kad koristite standard za brzo punjenje, vi zapravo povećavate propusnost punjača, pri čemu baterija ostaje neoštećena. Baš zato je, kao što i sam naziv kaže, brzim punjačima potrebno manje vremena da napune bateriju u odnosu na standardne, pri čemu je neophodno da utičnica, punjač i baterija međusobno „komuniciraju“.

Kao što vidimo, za brzo punjenje potreban je kompatibilan kabl, koji se oslanja na USB (Universal Serial Bus) tehnologiju te podržava komunikaciju između punjača i telefona.

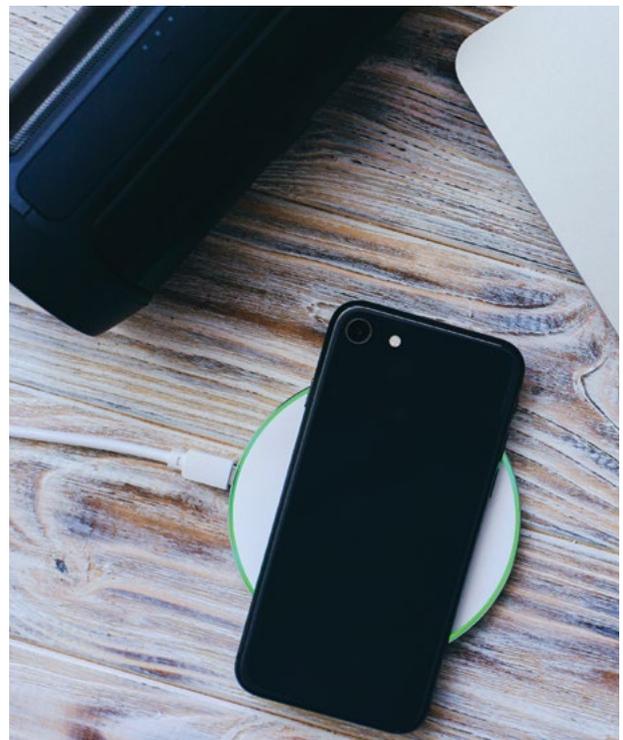
Većina proizvođača mobilnih uređaja prešla je na USB-C standard, koji je u punom potencijalu otkrio mogućnosti brzog punjenja.

U odnosu na USB 2.0, USB 3.1 donosi istovremeno brži prenos podataka i garantuje brže punjenje. Kako je konektor kabla identičan s obje strane, punjač je u stanju da prepozna kada treba povećati, a kada mora usporiti dotok energije, što nije bilo moguće sa starim USB-om. Ne treba zaboraviti ni to da se uz pomoć istog USB-C kabla mogu puniti svi uređaji koji imaju tu sposobnost.

Nova generacija punjača osigurava nekoliko puta više energije od starih, a u zavisnosti od toga o kojem modelu se radi, isporučuje struju snagom i do skoro nezamislivih 50 vati (W). U praksi, to znači da nakon 10 minuta brzog punjenja govorimo o najmanje pet časova rada telefona, odnosno o prosječno 50% napunjenosti kapaciteta baterije nakon 30-40 minuta punjenja.

Sve više mobilnih telefona u standardnom paketu stiže sa mogućnošću brzog punjenja, standardnog i/ili bežičnog. Tako model Xiaomi Mi 9 podržava 27 W brzo žično punjenje i 20 W bežično. Takođe, Huawei-jev model P30 Pro dolazi s mogućnošću brzog punjenja od 40 W žično i 15 W bežično, dok je šampion model Samsung Note 10+ sa 45 W brzim punjenjem.

Sve ove modele sa brzim punjenjem možete, naravno, pronaći i u ponudi kompanije m:tel.

PREPORUKE

PIŠE: JELENA BJELAKOVIĆ

WEB SAJT

100,000 Stars

stars.chromeexperiments.com

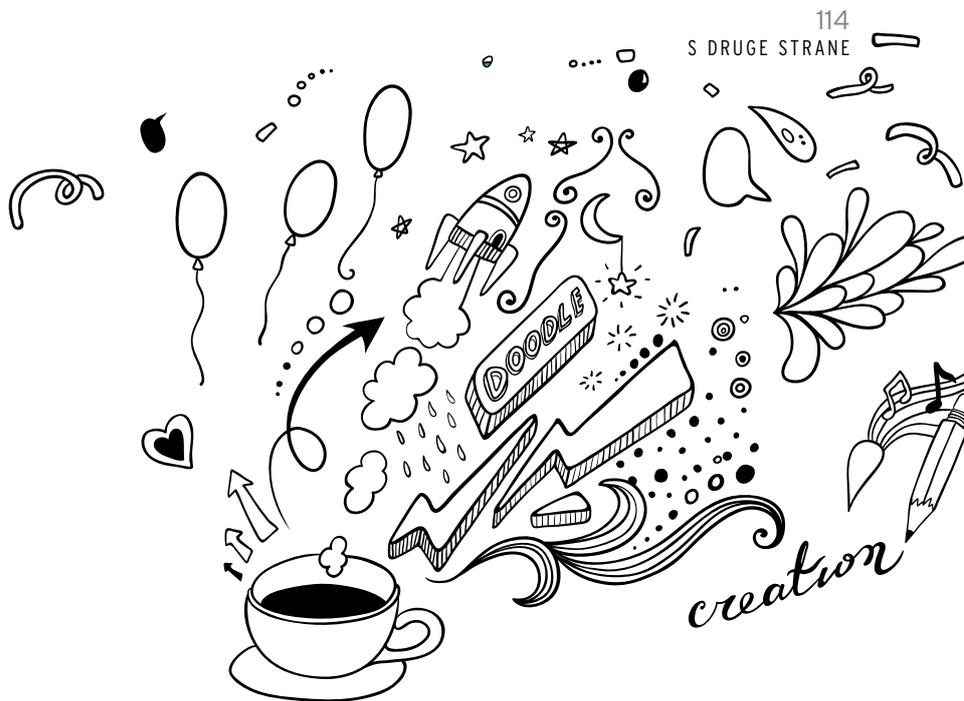
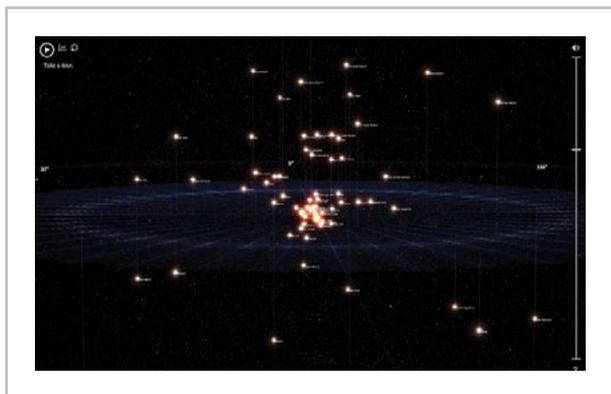
Loading the galaxy, please wait...

Fetching stellar data...

Loading interstellar bodies...

Kosmos i World Wide Web u mnogo čemu se razlikuju, ali ako je vjerovati zvijezdama, biće da je beskonačnost tajna veza koja ih spaja. I u toj beskonačnoj preriji interneta - cijeli jedan kosmos obitava na ovoj adresi. Dobro, dobro, ne baš cijeli, ali dovoljno velik da svoje tričave zemaljske brige zanemarite i dovoljno zvjezdan da vam se oči zacakle.

U produkciji „Google Arts Data“ tima, „100,000 Stars“ je interaktivna vizuelizacija zvjezdanog komšiluka koja vam otkriva stvarne lokacije 119.617 sasvim stvarnih zvijezda. Premda artistički, cjelokupni vizuelni spektakl ne izvire iz mašte umjetnika, no egzaktnih zvjezdanih kataloga. I premda optimizovan za Google Chrome, zvijezdu ljepšu od Danice tehnički možete tražiti i na Firefox-u.

SERIJA

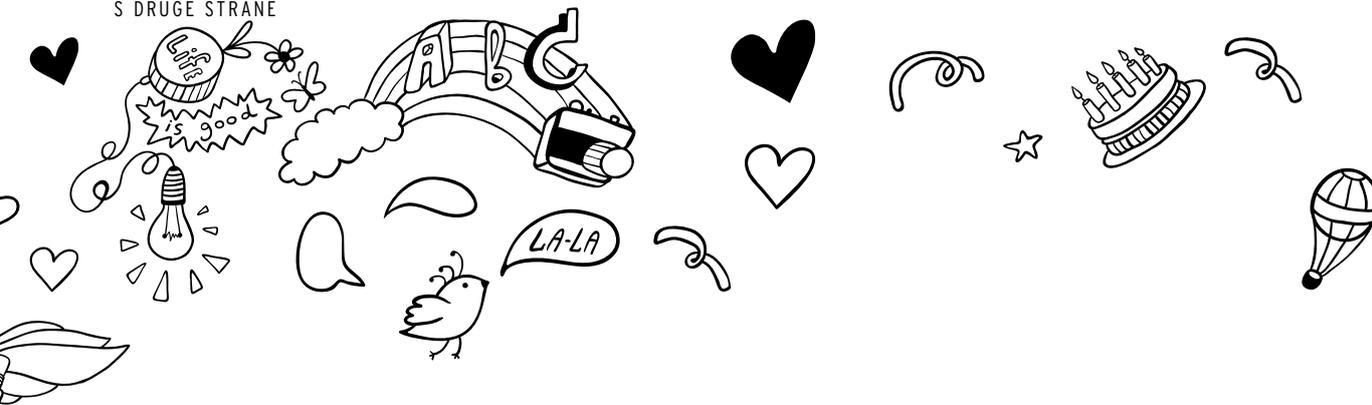
„Euforija“, HBO

Grupa srednjoškolaca koji otkrivaju ljubav i prijateljstvo u svijetu droga, seksa, trauma i društvenih mreža – i nema osnova za euforični binge-watching? Samo što ima.

Zato što se sva euforija oko „Euforije“ i ne zasniva toliko na samoj priči, koliko na načinu na koji je ispričana. Američka adaptacija istoimene izraelske serije, „Euforija“ je već u prvoj sezoni uspjela da prevakanim temama da dramski obrt kojem ni starije generacije nisu mogle da odole.

Prije nego što pomislite da je jedna sezona sve što ćete dobiti od ovog ostvarenja - znajte da je HBO već najavio drugu. I prije nego što vam prođe kroz glavu da bi ova američka „Euforija“ mogla biti samo blijeda kopija one izraelske - budite sigurni da tvrdoglavost režisera Sema Levinsona takav zaplet ne bi tolerisala. A možete biti sigurni i da ćete već poslije prve epizode zaista biti euforični.

MUZIKA

„When We All Fall Asleep, Where Do We Go?“, Bili Ažliš

Da li ste znali da je Bili Ažliš prva osoba rođena u ovom milenijumu koja je stigla do prvog mjesta na Billboard listi? I ako niste, trebalo bi da znate da, kako je krenula, na to mjesto planira da stiže narednih pet decenija.

A ukoliko ste posljednjih godinu dana živjeli ispod kamena i ovog trena se pitate ko li je ta Bili koja preispituje koncept spavanja, Rolling Stone je uskočio sa prikladnim opisom. „Ona je sedamnaestogodišnja superzvijezda koju ne zanima tvoje mišljenje - iako i dalje zove mamu poslije košmara“.

Od 15 miliona Instagram pratilaca, preko rasprodatih koncerata širom svijeta, do haute-couture modelinga i Rolling Stone naslovnice, njena zvijezda trenutno ne sija, već gori. No, stavimo li po strani sav taj kultovsko-kapitalistički aspekt savremene muzičke industrije, ostaće zvuk koji ne mari za žanrovske granice i glas koji jednom kad čujete - ni na javi ni u snu ne možete da zaboravite.

KNJIGA

„Moje kosti ujedaju“, Draško Sikimić

Da je za poeziju potrebna sreća, možda bi se, klišeju na radost, moglo kazati da je zbirka pjesama „Moje kosti ujedaju“ treća sreća Draška Sikimića. Ali, poezija ne živi od sreće, no od istine. I o poeziji se ne mora mnogo pričati, mora se samo mnogo osjećati.

Nakon „Smotuljaka“ i „Ogrebotina“, na red su došle i kosti da ujedaju. I taj ujed ćete iz stranice u stranicu osjetiti na svojoj koži, ali neće da vas boli. Samo ćete u ujedu riječi prepoznati istine svijeta u sebi, a i oko sebe. Premda vas ovakav uvod može navesti na pomisao da je Sikimićeva poezija lišena cijelog onog društveno prihvatljivijeg spleta emocija, istina je da ćete među kostima pronaći i kožu koja zna da voli, a i duh koji ljubavi ne zna da odoli.

Da je za poeziju potrebna samo sreća, Sikimić danas možda i ne bi bio dašak čistog vazduha u dimu savremene poetske scene. No, srećom, za poeziju je potrebno nešto više i to nešto diše negdje između udisaja i korica Sikimićeve zbirke pjesama.

Introducing a new LG K50

HD+ FullVision[™]
with Google Assistant

LG K50

100° Wide Angle Selfie Camera

Fit in more of your friends, and more of your surroundings—the 100° Wide Angle Selfie is the best way to give those special memories a beautifully broad view.

LG K11

HUAWEI P smart Z

*HUAWEI Ultra FullView Display
Auto Pop-Up Camera*

